

የማቴዎስ ወንጌል

የጥናት መመሪያና ማብራሪያ

የማቴዎስ ወንጌል

በ የሕይወት እንጀራ አገልግሎት ተጽፎ የተዘጋጀ

አማርኛ

Bible

እንኳን ወደ ማቴዎስ ወንጌል ጥናት በደህና መጡ!

ይህ መጽሐፍ የተዘጋጀው የማቴዎስን ወንጌል በቃላት ደረጃ ብቻ ሳይሆን፤ በመንፈሳዊ ጥልቀቱና በታሪካዊ ይዘቱ እንድታጠኑት ታስቦ ነው። ማቴዎስ ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰፋው ንጉሥና መሲሕ መሆኑን ለአይሁድና ለአሕዛብ ሁሉ ለማብሰር የጻፈው ድንቅ ወንጌል ነው።

የጥናቱ ዓላማ

ይህ የጥናት መጽሐፍ በተለይ በሦስት ዋና ዋና ነጥቦች ላይ ያተኩራል፦

ቃሉን መረዳት፦ እያንዳንዱን ምዕራፍና ቁጥር ከዋናው ሰዋሰዋዊና ታሪካዊ አውድ ጋር ማገናዘብ።

ክርስቶስን ማየት፦ በብሉይ ኪዳን የተነገሩ ትንቢቶች በኢየሱስ ሕይወትና አገልግሎት እንዴት እንደተፈጸሙ መመልከት።

በሕይወት መተርጎም፦ የተማርነውን እውነት በዕለት ተዕለት ኑሯችን እንዴት ተግባራዊ እንደምናደርግ መረዳት።

ለግል ጥናት፣ ለቤተሰብ አምልኮ ወይም በቡድን ለሚደረግ የቃል ውይይት እንዲመች ተደርጎ የተዘጋጀው ይህ መጽሐፍ፣ እውነትን ለሚጠሙና ነፃነትን ለሚናፍቁ ሁሉ የተበረከተ ነጻ ስጦታ ነው። ቃሉን ስታጠኑ የጌታ ጸጋ በልባችሁ ይብራ፤ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ከእውነት ወደ እውነት እየመራችሁ ለክብሩ ያብቃችሁ።

ስለ አገልግሎታችን፦ የሕይወት እንጀራ አገልግሎት የእግዚአብሔርን ቃል እውነት ሁሉም ሰው ሊረዳው በሚችል ቀላልና ማራኪ አቀራረብ ለማድረስ የሚሠራ የወንጌል አገልግሎት ነው።

በነጻ የተሰጠ! ለሽያጭ የማይውል!!!

የማቴዎስ ወንጌል

የጥናት መመሪያና ማብራሪያ

አማርኛ

Ethiopia

Copyright © 2026, የቅጂ መብት ባለቤት፡- © 2026 የሕይወት እንጀራ አገልግሎት (Yehiwot Enjera Ministry) የአጠቃቀም ፈቃድ፡- ይህ የጥናት መጽሐፍ የእግዚአብሔር ቃል ለሁሉም በነጻ እንዲደርስ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። በመሆኑም የሚከተሉትን መመሪያዎች በመከተል በነጻነት መጠቀም ይቻላል፡- የምንጭ ምስክርነት፡- ይህንን ጽሑፍ በማንኛውም መድረክ ሲጠቀሙ ወይም ሲያሰራጩ የይዘቱን ምንጭ (የሕይወት እንጀራ አገልግሎት) መጥቀስ ይኖርብዎታል። ለሽያጭ ያልቀረበ፡- ይህንን የጥናት መጽሐፍ ለማንኛውም ዓይነት የንግድ ሥራ ወይም ገቢ ለማግኘት መጠቀም በጥብቅ የተከለከለ ነው። ይዘቱን አለመለወጥ፡- የመጽሐፉን ይዘት ሳይለውጡ፣ ሳይጨምሩ ወይም ሳይቀንሱ እንዳለ ለሌሎች ማጋራት፣ ፕሪንት ማድረግና አባዝቶ ማሰራጨት ይቻላል። "...በነጻ የተቀበላችሁትንም በነጻ ስጡ።" (ማቴ 10፡8) በሚለው መለኮታዊ መመሪያ መሠረት፣ ይህ የጥናት መመሪያ ለወንጌል አገልግሎትና ለቅዱሳን መታነጽ በነጻ እንዲውል ተፈቅዷል።

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

You may not use this work for commercial purposes. You may adapt and add to this work. You must keep the copyright and credits for authors, illustrators, etc.

የማቴዎስ ወንጌል ጥልቅ ጥናት፡ ታሪካዊ፣ ዳራዊ እና ሥነ-መለኮታዊ ትንተና

መግቢያ እና የታሪካዊ ዳራ ትንተና

የማቴዎስ ወንጌል በአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ዝርዝር ውስጥ በቅድሚያ መቀመጡ በቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ የነበረውን ከፍተኛ ተቀባይነትና ሥልጣናዊ ፋይዳ የሚያሳይ ነው። ይህ መጽሐፍ የተጻፈበት ዋና ዓላማ ኢየሱስ ክርስቶስ በብሉይ ኪዳን ነቢያት የተነገረለት፣ የአብርሃም ዘር እና የዳዊት ልጅ የሆነው መሲሕ መሆኑን ለአይሁድ አማኞች እና በአይሁድ ባሕል ውስጥ ለነበሩ አሕዛብ ለማስረዳት ነው።

መጽሐፉ የተጻፈበትን ዘመን በተመለከተ በምሁራን መካከል ሰፊ ክርክር ቢኖርም፣ ወግ አጥባቂ ምሁራን በ60ዎቹ ዓመታት (ከ55-65 ዓ.ም) አካባቢ እንደሆነ ሲገልጹ፣ ዘመናዊ የታሪክ ተመራማሪዎች ደግሞ በ70 ዓ.ም የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ መፍረስ በኋላ ባለው ጊዜ (ከ80-90 ዓ.ም) ውስጥ እንደተጻፈ ይገምታሉ። መጽሐፉ የተጻፈበት ቦታ ሶርያ አንጾኪያ ሳይሆን እንዳልቀረ የሚገመት ሲሆን፣ ይህ ቦታ ለግሪካዊ ቋንቋ ተናጋሪ አይሁድ ክርስቲያኖች ምቹ ማዕከል ነበረ።

ጸሃፊው ማቴዎስ (ሌዊ) ቀድሞ ቀራጭ የነበረ በመሆኑ፣ የእርሱ ሙያዊ ክህሎት በመጽሐፉ አወቃቀር ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ አሳድሯል። ማቴዎስ ነገሮችን በሥርዓት የማደራጀት፣ በዝርዝር የመመዝገብ እና የሂሳብ አያያዝ ጥበብ የነበረው ሰው መሆኑ በመጽሐፉ ውስጥ በሚታዩት አምስት ዋና ዋና ስብከቶች (Discourses) እና በቁጥር ስሌቶች ላይ ይንጸባረቃል። ማቴዎስ ኢየሱስን እንደ "አዲሱ ሙሴ" አድርጎ ለማቅረብ የፈለገ ሲሆን፣ ይህም በአይሁድ ሕግ (Torah) አምስት መጻሕፍት ተጓዳኝ የሆኑ አምስት ታላላቅ ስብከቶችን በመጽሐፉ መዋቅር ውስጥ በማካተቱ ይገለጣል።

የማቴዎስ ወንጌል መዋቅራዊ ክፍፍል

የማቴዎስ ወንጌል በሥርዓት የተዋቀረና ትምህርቶቹን በምድብ የሚያስቀምጥ ድንቅ መጽሐፍ ነው። ሙሉውን የወንጌል ታሪክ በሚከተሉት ዋና ዋና ክፍሎች መመልከት ይቻላል፡-

መቅድም (ምዕራፍ 1-2) ይህ ክፍል የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን የትውልድ ሐረግ፣ አመጣጥና የሕፃንነት ታሪክ ይተርካል። መሲሁ ከአብርሃምና ከዳዊት ዘር መምጣቱን በማረጋገጥ ጉዞውን ይጀምራል።

አንደኛው መጽሐፍ (ምዕራፍ 3-7) ይህ ክፍል የመንግሥተ ሰማያትን አዋጅ ይይዛል። በተለይም በምዕራፍ 5-7 ላይ የሚገኘው ታዋቂው "የተራራው ስብከት" የዚህ ክፍል ማዕከል ሲሆን፣ የመንግሥቱ ዜጎች ሊኖራቸው የሚገባውን ሥነ-ምግባር ያስተምራል።

ሁለተኛው መጽሐፍ (ምዕራፍ 8-10) እዚህ ጋር የመሲሐን ሥልጣን በተግባር እናያለን። ጌታ በተለያዩ ተአምራት የታመሙትን ሲፈውስና አጋንንትን ሲያስወጣ ይታያል። በመቀጠልም ሐዋርያትን ለተልእኮ እንዴት ማሰማራት እንዳለባቸው መመሪያ ይሰጣል።

ሦስተኛው መጽሐፍ (ምዕራፍ 11-13) በዚህ ክፍል ውስጥ በመንግሥቱ ላይ የሚነሱ ተቃውሞዎች ይታያሉ። ጌታችን ኢየሱስ የመንግሥተ ሰማያትን ምስጢር በምሳሌዎች ለሕዝቡ ማስተማር የጀመረበትና የምሳሌዎች ስብከት የሚገኝበት ክፍል ነው።

አራተኛው መጽሐፍ (ምዕራፍ 14-18) ይህ ክፍል ትኩረቱ በቤተ ክርስቲያን ምስረታና በማኅበረሰብ ሕይወት ላይ ነው። የጴጥሮስ ምስክርነት፣ የጌታ መለወጥና ደቀ መዛሙርት እርስ በእርሳቸው እንዴት መኖር እንዳለባቸው የሚገልጹ ትምህርቶችን ይዟል።

አምስተኛው መጽሐፍ (ምዕራፍ 19-25) ወደ ኢየሩሳሌም የሚደረገውን የፍርድ ጉዞ ይተርካል። በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ስለ ዓለም መጨረሻና ስለ ጌታ ዳግም ምጽዓት የተሰጡ ጥልቅ ትምህርቶችንና ማስጠንቀቂያዎችን ያካትታል።

መደምደሚያ (ምዕራፍ 26-28) የወንጌሉ ማሳረጊያና የድኅነታችን መሠረት የሆነው ክፍል ነው። የጌታችንን ሕማማት፣ የመስቀል ላይ ሞትና በሦስተኛው ቀን በክብር መነሳቱን በዝርዝር ያቀርባል።

ይህ ጥናት እያንዳንዱን ምዕራፍና ቁጥር በሐሳብ ምድብ በመከፋፈል፣ ምልክታዎችንና ትርጓሜዎችን እንዲሁም ጥልቅ ውይይት የሚያስነሱ ጥያቄዎችን በዝርዝር ያቀርባል።

ምዕራፍ 1 እና 2፡ የመሲሁ አመጣጥ እና የልጅነት ታሪክ

ምዕራፍ 1፡1-17 — የኢየሱስ ክርስቶስ የትውልድ ሐረግ

ምልከታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌልን ስንከፍት መጀመሪያ የምናገኘው ረጅም የስሞች ዝርዝርን ነው። ብዙዎቻችን እነዚህን ስሞች ስናነብ ልናልፋቸው እንችላለን፤ ነገር ግን በእያንዳንዱ ስም በስተጀርባ የእግዚአብሔር ታላቅ ታማኝነት እና አስገራሚ ጸጋ ተደብቆ ይገኛል። ይህ የትውልድ ሐረግ ዝም ብሎ የታሪክ መዝገብ ሳይሆን፤ ዓለም ለሺህ ዓመታት ስትጠብቀው የነበረው መሲሕ በመጨረሻ ወደ ምድር መምጣቱን የሚያበስር ታላቅ የምስራች ነው።

የተስፋ ቃል ትስስር

ወንጌላዊው ማቴዎስ ዘገባውን የጀመረው "የዳዊት ልጅ የአብርሃም ልጅ" በማለት ነው። ይህ አገላለጽ እጅግ ጥልቅ ትርጉም አለው። እግዚአብሔር ለአብርሃም "በአንተ የምድር አሕዛብ ሁሉ ይባረካሉ" ብሎ የገባለትን የተስፋ ቃል እና ለንጉሥ ዳዊት ደግሞ "ዙፋንህ ለዘላለም ይጸናል" በማለት የሰጠውን ኪዳን የሚያስታውስ ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ የእነዚህ ሁሉ ተስፋዎች ፍጻሜ መሆኑን ማቴዎስ በአጽንኦት ይነግረናል። ልክ አንድ ትልቅ ሕንፃ ከመገንባቱ በፊት ጠንካራ መሠረት እንደሚጣል ሁሉ፤ ክርስቶስም ወደ ምድር የመጣው እግዚአብሔር ለዘመናት የመሠረተውን የተስፋ መሠረት ተከትሎ ነው።

የጸጋው ድንቅ ሥራ በዚህ የትውልድ ሐረግ ውስጥ በዚያ ዘመን ልማድ ያልተለመደ አንድ ትልቅ ነገር እናያለን። ይኸውም የሴቶች ስም መጠቀሱ ነው። ትዕማር፤ ረዓብ፤ ሩት እና የኦርዮ ሚስት በዝርዝሩ ውስጥ ተካተዋል። ከእነዚህ መካከል አንዳንዶቹ አሕዛብ ነበሩ፤ አንዳንዶቹ ደግሞ ደካማ ታሪክ የነበራቸው ናቸው። ይህ የሚያስተምረን ታላቅ እውነት አለ፡- እግዚአብሔር ሰዎችን የሚመርጠው በራሳቸው ቅድስና ሳይሆን በጸጋው ነው። የጌታ የትውልድ ሐረግ በኃጢአተኞች እና በደካሞች የታጀበ መሆኑ፤ እርሱ የመጣው ኃጢአተኞችን ሊፈልግና ሊያድን መሆኑን ገና ከውልደቱ ታሪክ እንድንረዳ ያደርገናል።

የእግዚአብሔር የጊዜ ሰሌዳ

ማቴዎስ ትውልዱን በሦስት ምድብ በመከፋፈል አስራ አራት አስራ አራት ትውልድ አድርጎ አስቀምጦታል። ይህ የሚያሳየው እግዚአብሔር በታሪክ ላይ ሙሉ ሥልጣን እንዳለው ነው። ከአብርሃም እስከ ዳዊት ያለው የእድገት ዘመን፣ ከዳዊት እስከ ባቢሎን ምርኮ ያለው የውድቀት ዘመን፣ እና ከምርኮ እስከ ክርስቶስ ያለው የተስፋ ዳግም መቅረት ዘመን ሁሉ በእግዚአብሔር እጅ ነበር። ምንም እንኳን የታሪክ ውጣ ውረድና መከራ ቢኖርም፣ እግዚአብሔር ግን የገባውን ቃል ሳይዘነጋ ቢታቀድለት ጊዜ መድኃኒቱን ልኮልናል።

ለእኛ የሚሆን ትምህርት

ዛሬ እኛም በዚህ ታሪክ ውስጥ ራሳችንን እናገኛለን። የእግዚአብሔር ታማኝነት ለቀደሙት አባቶች ብቻ ሳይሆን ለእኛም ጭምር ነው። በሕይወታችን ውስጥ ነገሮች የተዘበራረቁ ቢመስሉም፣ እግዚአብሔር ግን በትዕግሥት የእርሱን ዓላማ እየፈጸመ ነው። የእኛ ታሪክ ምንም ይሁን ምን፣ ልክ እንደ ረዓብና እንደ ሩት በእርሱ ጸጋ ውስጥ ቦታ አለን። ጌታ ኢየሱስ የሁላችንም ንጉሥና አዳኝ ሆኖ ወደ ምድር የመጣው፣ እኛንም የዚህ ቅዱስ ቤተሰብ አካል ሊያደርገን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ማቴዎስ ወንጌሉን በዘር ሐረግ መጀመሩ ለአይሁድ አንባቢያን ምን ዓይነት ሥነ-ልቦናዊ እና ሥነ-መለኮታዊ መልእክት ያስተላልፋል?

👉 በሐረጉ ውስጥ የተጠቀሱት አራት ሴቶች ታሪክ ስለ እግዚአብሔር ቤዛዊ ጸጋ ምን ያስተምረናል?

👉 የትውልድ ሐረጉ በ14 ትውልዶች በሦስት ምድብ መከፈሉ ስለ ታሪክ መሪነት እና መለኮታዊ ዕቅድ ምን ይነግረናል?

👉 "የዳዊት ልጅ" እና "የአብርሃም ልጅ" የሚሉትን መጠሪያዎች በማቴዎስ ወንጌል ዓላማ አንጻር አብራሩ።

👉 በሐረጉ ውስጥ ያሉ አንዳንድ ስሞች መዘለላቸው (Abbreviated Genealogy) መጽሐፍ ቅዱሳዊ ታማኝነትን ይነካልን? እንዴት?

👉 የኢየሱስ የትውልድ ሐረግ ከሥጋዊ መስመር ይልቅ ወደ ንግሥና መስመር (Legal Line) ያዘነበለው ለምንድን ነው?

👉 በሐረጉ መጨረሻ ላይ ዮሴፍ "የማርያም ባል" ተብሎ መጠቀሱ ስለ ኢየሱስ ድንግልናዊ ልደት የሚሰጠው ፍንጭ ምንድን ነው?

👉 የባቢሎን ምርኮ በትውልድ ሐረጉ ውስጥ እንደ ትልቅ የመለያ ነጥብ መጠቀሱ ስለ እስራኤል ተስፋ ምን ያሳያል?

ምዕራፍ 1:18-25 — የኢየሱስ ክርስቶስ ልደት

ምልከታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌል የመጀመሪያው ምዕራፍ ከቁጥር 18 እስከ 25 ያለው ክፍል፣ የሰው ልጅ ታሪክ የተቀየረበትን ያንን ድንቅ ምሽትና ከዚያ በፊት የነበረውን ሁኔታ ይተርክልናል። ይህ ታሪክ ዝም ብሎ የሕፃን መወለድ ዜና ሳይሆን፣ እግዚአብሔር ከሰው ጋር ለመሆን የመረጠበት ታላቅ መለኮታዊ ምስጢር ነው።

የዮሴፍ ፊተና እና የእግዚአብሔር ጣልቃ ገብነት

ማርያም ከዮሴፍ ጋር በታጩት ጊዜ፣ ሳይገናኙ ከመንፈስ ቅዱስ ፀንሳ ተገኝተዋል። በዚያ ዘመን ሕግ መሠረት ይህ ሁኔታ ለዮሴፍ ትልቅ ፊተና ነበር። ዮሴፍ ጻድቅ ሰው ስለነበረ፣ ማርያምን በሰው ፊት ሊያዋርዳት አልፈለገም። ይልቁንም በዝምታ ሊተዋት አሰበ። እዚህ ጋር የዮሴፍን ቅንነትና አሳቢነት እንመለከታለን። ነገር ግን የሰው ሃሳብ ባለቀበት ቦታ የእግዚአብሔር እቅድ ይጀምራል። እግዚአብሔር በህልም መልአኩን በመላክ የፅንሱ ምንጭ መንፈስ ቅዱስ መሆኑን ነገረው። ይህ የሚያስተምረን፣ እግዚአብሔር በጭንቃታችን መካከል መጥቶ መንገዱን እንደሚያሳየን ነው።

የሰሞቹ ትርጉምና የተስፋው ፍጻሜ

በዚህ ክፍል ውስጥ ለተወለደው ሕፃን ሁለት ታላላቅ ስሞች ተሰጥተውታል። የመጀመሪያው "ኢየሱስ" የሚለው ሲሆን፣ ትርጉሙም "እግዚአብሔር ያድናል" ማለት ነው። መልአኩ "እርሱ ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋልና" በማለት የክርስቶስን ዋና ተልዕኮ ገልጦታል። ሁለተኛው ስም "አማኑኤል" የሚለው ነው። ትርጉሙም "እግዚአብሔር ከእኛ ጋር" ማለት ነው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ጨለማ በሆነ ቤት ውስጥ ያለ ሰው ብርሃን ለማግኘት መስኮቱን እንደሚከፍት ሁሉ፣ አማኑኤል ማለትም እግዚአብሔር በኃጢአት ጨለማ ውስጥ ወደነበረው ዓለም መጥቶ ብርሃን የሆነበት መንገድ ነው። እግዚአብሔር ከሩቅ ሆኖ የሚያየን አምላክ ብቻ ሳይሆን፣ ወደ እኛ መጥቶ በመካከላችን የሚኖርና መከራችንን የሚካፈል አምላክ መሆኑን ያረጋግጣልናል።

የታዛዥነት ፍሬ

የሴፍ ከአንቅፅ በኋቃ ጊዜ መልአኩ እንዳዘዘው አደረገ። ማርያምን ወደ ቤቱ ወሰዳት፤ ልጁም እስኪወለድ ድረስ አላወቃትም። የሴፍ ታዛዥነት ለዓለም መድኃኒት መምጣት ትልቅ አስተዋጽኦ ነበረው። እግዚአብሔር ትልልቅ ሥራዎችን የሚሠራው የእርሱን ቃል ሰምተው በሚታዘዙ ትሑታን ሰዎች አማካኝነት ነው። የሴፍ ዝምታና ታዛዥነት ዛሬም ለእኛ ትልቅ ትምህርት ነው። እግዚአብሔር ሲናገር የራሳችንን ሃሳብ ትተን ለእርሱ ፈቃድ መገዛት በረከትን ያመጣል።

ይህ የወንጌል ክፍል ክርስቶስ ለምን እንደመጣና እኛ ለእግዚአብሔር ቃል ምን ዓይነት ምላሽ መስጠት እንዳለብን ግልጽ ማሳያ ነው። ጌታ ዛሬም በሕይወታችን "አማኑኤል" ሆኖ ሊኖር ይፈልጋል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ዮሴፍ ማርያምን በስውር ሊተዋት ማለቡ ስለ ጠባዩ እና ስለ አቋሙ ምን ያስተምረናል?

👉 መልአኩ ለዮሴፍ በሕልም መገለጡ እግዚአብሔር በዝምታ ውስጥ የሚሠራውን ሥራ እንዴት ያሳያል?

👉 "አማኑኤል" የሚለው ስም ለክርስቲያናዊ ሕይወት ያለው ተግባራዊ ትርጉም ምንድን ነው?

👉 የኢየሱስ ከድንግል መጸነስ (Virgin Birth) ስለ እርሱ ኃጢአት አልባነት የሚሰጠው ዋስትና ምንድን ነው?

👉 ዮሴፍ ከእንቅልፉ ነቅቶ የታዘዘውን ወዲያውኑ ማድረጉ ለእኛ ምን ዓይነት አርአያ ይሆንልናል?

👉 "ኢየሱስ" የሚለው ስም ከጥንታዊው "ኢያሱ" ጋር ያለውን ትስስር እና ልዩነት አብራሩ። እግዚአብሔር ለምን ዮሴፍን በሕልም ለመምራት መረጠ?

👉 በዚህ ክፍል ውስጥ የተጠቀሰው ትንቢታዊ ፍጻሜ ማቴዎስ ለብሉይ ኪዳን ያለውን አክብሮት እንዴት ያሳያል?

👉 ዮሴፍ ሕፃኑ እስኪወለድ ድረስ ማርያምን አለማወቁ ለምን አስፈለገ?

👉 የኢየሱስ ልደት ታሪክ የእግዚአብሔርን ዝቅ ማለት (Condescension) እንዴት ይገልጻል?

ምዕራፍ 2:1-12 — የሰብአ ሰገል ጉብኝት

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ በይሁዳ ቤተልሔም በተወለደ ጊዜ፤ ከምሥራቅ የመጡ የጥበብ ሰዎች (ሰብአ ሰገል) እርሱን ለመፈለግ ረጅም መንገድ ተጓዙ። እነዚህ ሰዎች በምድራዊ ዕውቀት የበለጸጉና ከዋክብትን የሚያጠኑ ነበሩ። ነገር ግን በሰማይ ላይ የታየው ኮከብ ተራ ሳይንሳዊ ክስተት ሳይሆን፤ የዓለምን ንጉሥ የሚያበስር መለኮታዊ ምልክት እንደሆነ ተረዱ። ይህም የሚያሳየው እግዚአብሔር ሰዎችን ሊያገኝ በሚችልበት መንገድና ቋንቋ እንደሚጠራቸው ነው።

በዚህ ታሪክ ውስጥ ሁለት ዓይነት ምላሾችን እናያለን። አንደኛው የንጉሥ ሄሮድስና የኢየሩሳሌም ሰዎች ምላሽ ነው። እነርሱ ስለ ንጉሡ መወለድ ሲሰሙ ደነገጡ። ሄሮድስ ሥልጣኑን ለማቆየት ሲል ክፋትን አሰበ። በሌላ በኩል ደግሞ የጥበብ ሰዎች በታላቅ ደስታ ተሞልተው፤ ድካምን ሳይፈሩ፤ በኮከቡ እየተመሩ ለሕፃኑ ሊሰግዱ መጡ። እውነተኛ ጥበብ ማለት እግዚአብሔርን መፈለግና በፊቱ ዝቅ ማለት እንደሆነ እነዚህ ሰዎች በተግባር አሳዩን።

የጥበብ ሰዎቹ ወደ ቤቱ በገቡ ጊዜ ሕፃኑን ከእናቱ ከማርያም ጋር አዩት፤ ተደፍተውም ሰገዱለት። የያዙትንም ሳጥን ከፍተው የወርቅ፣ የዕጣንና የክርቤ ስጦታ አቀረቡለት። እነዚህ ስጦታዎች ዝም ብለው ውድ ዕቃዎች ብቻ አይደሉም። ወርቅ የንጉሥነቱ፣ ዕጣን የአምላክነቱ (የክህነቱ)፣ ክርቤ ደግሞ ለእኛ ብሎ የሚቀበለው መከራና የሞቱ ምልክት ነበር። ጌታን ለማምለክ ስንመጣ እኛም ያለንን ምርጥ ነገር ልንሰጠው እንደሚገባ ያስተምረናል።

ታሪኩ የሚጠናቀቀው በእግዚአብሔር ጥበቃ ነው። የጥበብ ሰዎች ወደ ሄሮድስ እንዳይመለሱ በሕልም ተረድተው በሌላ መንገድ ወደ አገራቸው ሄዱ። እግዚአብሔር እርሱን በቅንነት የሚፈልጉትን ይመራል፤ ከክፉም ይጠብቃቸዋል። ዛሬም ቢሆን እግዚአብሔርን በሙሉ ልባችን ብንፈልገው እናገኘዋለን፤ እርሱም በሕይወታችን ጉዞ ላይ መንገዳችንን ያቀናልናል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ሰብአ ሰገል ኮከብ አይተው መምጣታቸው እግዚአብሔር ራሱን ለአሕዛብ እንዴት እንደሚገልጥ ምን ያስተምረናል?

👉 ሄሮድስ እና የሕግ መምህራት ስለ ኢየሱስ ልደት የነበራቸው የተለያዩ ምላሽ (ጭንቀት እና ግድየለሽነት) ምን ያሳያል?

👉 ሰብአ ሰገል ሕፃኑን ሲያየት "ወድቀው ሰገዱለት" ማለቱ ስለ ክርስቶስ አምላክነት ምን ይነግረናል?

👉 ወርቅ፣ ዕጣን እና ክርቤ ለክርስቶስ መስጠታቸው ዛሬ እኛ ለእግዚአብሔር ከምናቀርበው አምልኮ ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 ሰብአ ሰገል በሌላ መንገድ ወደ አገራቸው መመለሳቸው መለኮታዊ ጥበቃን እንዴት ያሳያል?

👉 የአይሁድ መሪዎች መሲሐ የሚወለድበትን ቦታ እያወቁ ሄደው አለመፈለጋቸው ምን ዓይነት መንፈሳዊ ድንዝዝናን ያሳያል?

👉 ሄሮድስ ሕፃኑን "እኔም መጥቼ እንድሰግድለት" ማለቱ በሃይማኖት ሽፋን የሚደረግ ተንኮልን እንዴት ይገልጻል?

👉 ኮከቡ ሰብአ ሰገልን መምራቱ ተፈጥሮ ለፈጣሪዋ የምትሰጠውን ምስክርነት እንዴት ያሳያል?

👉 የሰብአ ሰገል ጉብኝት ለቤተ ክርስቲያን ተልእኮ (Mission) የሚሰጠው ፍንጭ ምንድን ነው?

ምዕራፍ 2:13-23 — ወደ ግብፅ መሸሽ እና ወደ ናዝሬት መመለስ
ምልከታ እና ትርጓሜ

የጥበብ ሰዎች ከሄዱ በኋላ የዮሴፍና የማርያም ሕይወት ወዲያውኑ ወደ አስቸጋሪ ሁኔታ ተቀየረ። የእግዚአብሔር መልአክ በሕልም ለዮሴፍ ተገልጦ ሕፃኑንና እናቱን ይዞ ወደ ግብፅ እንዲሸሽ ነገረው። ይህም የሆነው ንጉሥ ሄሮድስ ሕፃኑን ሊገድለው ይፈልግ ስለነበረ ነው። እዚህ ጋር የዮሴፍን ፈጣን ታዛዥነት እንመለከታለን። ዮሴፍ ሳይዘገይና ሳያመነታ በዚያው ሌሊት ተነስቶ ወደ ግብፅ ተጓዘ። ይህም እግዚአብሔር የመረጣቸውንና የሚወዳቸውን ሰዎች በመከራ መካከል እንኳን ሳይቀር በቅርበት እንደሚጠብቃቸው ትልቅ ማሳያ ነው።

የትንቢቶች ፍጻሜና የታሪክ ትስስር

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ግብፅ መሄዱና ከዚያም መመለሱ ዝም ብሎ የታሪክ አጋጣሚ አልነበረም። ነቢዩ ሆሴዕ "ልጄን ከግብፅ ጠራሁት" በማለት የተናገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ይህ ሆነ። ቀድሞ የእስራኤል ሕዝብ በባርነት ከነበሩበት ከግብፅ እንደወጡ ሁሉ፣ ጌታም እንደ አዲስ እስራኤል ከግብፅ በመውጣት የድነት ታሪክን በአዲስ መልክ ጀመረው። በሌላ በኩል ሄሮድስ በቤተልሔም የፈጸመው የሕፃናት ግድያ ልብ የሚሰብር ቢሆንም፣ ይህ መከራ በነቢዩ ኤርምያስ በኩል የተነገረውን "ድምፅ በራማ ተሰማ" የሚለውን ቃል እንዲፈጸም አድርጓል። እግዚአብሔር በሰውኛ እይታ መጥፎ በሚመስሉ ክስተቶች ውስጥ እንኳን መለኮታዊ እቅዱን መፈጸም እንደሚችል እንረዳለን።

ከሰደት ወደ ናዝሬት የሕፃኑን ነፍስ ይፈልጉት የነበሩት ከሞቱ በኋላ፣ እግዚአብሔር በድጋሚ ለዮሴፍ በመገለጥ ወደ እስራኤል ምድር እንዲመለስ አዘዘው። ሆኖም በይሁዳ የሄሮድስ ልጅ አርኬላዎስ በነገሠ ጊዜ ዮሴፍ ወደዚያ ለመሄድ ፈራ። እግዚአብሔርም በሕልም እየመራው ወደ ገሊላ አውራጃ ወደ ናዝሬት ከተማ እንዲሄዱ አደረገ። በዚህም "ናዝሬት ይባላል" ተብሎ በነቢያት የተነገረው ቃል ፍጻሜውን አገኘ። ናዝሬት በዚያ ዘመን የተናቀችና ዝቅ ተደርጋ የምትታይ ቦታ ነበረች። ጌታችን በዚያ ማደጉ የእርሱን ትሕትናና ከሁሉ ይልቅ ለተናቁት የቀረበ መሆኑን ያሳያል።

ለእኛ የሚሆን የሕይወት ትምህርት

ከዚህ ታሪክ የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር እግዚአብሔር በታሪክ ላይ ሙሉ ሥልጣን ያለው መሆኑን ነው። ክፉዎች ሴራ ቢጠነሰሱም፣ እግዚአብሔር ግን የእርሱን ዓላማ ከሚያደናቅፍ ነገር ሁሉ ልጆቹን ይጠብቃቸዋል። እኛም እንደ ዮሴፍ የእግዚአብሔርን ድምፅ ለመስማት ንቁዎች መሆንና የታዘዘነውንም ያለ ማመንታት መፈጸም ይኖርብናል። መከራና ስደት ቢገጥመንም፣ እግዚአብሔር ግን እኛን የሚመራበትና ወደ ተስፋው ምድር የሚያደርስበት የራሱ የሆነ መንገድ አለው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ኢየሱስ ወደ ግብፅ መሸሹ ከእስራኤል ሕዝብ ታሪክ (Exodus) ጋር ያለውን ተመሳሳይነት አብራሩ።

☞ ሄሮድስ ሕፃናትን መግደሉ በዓለም ላይ ስላለው ክፋት እና መለኮታዊ ጥበቃ ምን ያስተምረናል?

☞ ራሔል ስለ ልጆቿ ማልቀሷ (ኤር 31:15) በማቴዎስ አውድ ውስጥ ምን ትርጉም አለው?

☞ ዮሴፍ በመላእክት ትእዛዝ ደጋግሞ መመራቱ ስለ ታዛዥነት ምን ይነግረናል?

☞ ኢየሱስ "ናዝራዊ" መባሉ በወቅቱ ከነበረው ማኅበራዊ ንቀት አንጻር እንዴት ይታያል?

☞ ግብፅ በአንድ ወቅት የእስራኤል ባርነት ቦታ የነበረች ቢሆንም ለኢየሱስ ግን የመሸሸጊያ ቦታ መሆኗ ምን ያሳያል?

☞ ሄሮድስ ከሞተ በኋላ የመመለስ ትእዛዝ መሰጠቱ ክፋት ጊዜያዊ እንደሆነ እንዴት ያሳያል?

☞ አርኬላዎስን በመፍራት ወደ ገሊላ መሄዱ መለኮታዊ መመሪያን ከጥንቃቄ ጋር እንዴት ማጣመር እንደሚቻል ያሳያል?

☞ በምዕራፍ 2 ውስጥ የተጠቀሱት አራት ትንቢታዊ ፍጻሜዎች ኢየሱስን እንደ መሲሕ ለማረጋገጥ ያላቸው ሚና ምንድን ነው?

☞ ይህ ታሪክ በስደት ላይ ላሉ ክርስቲያኖች ምን ዓይነት መጽናኛ ይሰጣል?

ምዕራፍ 3 እና 4፡ የአገልግሎት ዝግጅት እና ጅማራ

ምዕራፍ 3፡1-12 — የመጥምቁ የሐንስ ስብከት

ምልከታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሦስት ሲጀመር፤ መጥምቁ የሐንስ በይሁዳ ምድረ በዳ እየሰበከ መጣ። የየሐንስ አለባበስና አመጋገብ ከዘመኑ ሰዎች የተለየ ነበር፤ ይህም ዓለማዊ ድሎችን ትቶ ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ተልዕኮ ራሱን እንደሰጠ ያሳያል። የእርሱ ዋና መልእክት "መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ" የሚል ነበር። ይህ ንግግር በወቅቱ ለነበሩት አይሁዳውያን እጅግ አስደንጋጭና ቀስቃሽ መልእክት ነበር። ንስሐ መግባት ማለት ዝም ብሎ ስለ ኃጢአት መቆጩት ብቻ ሳይሆን፤ ሙሉ በሙሉ አቅጣጫን ቀይሮ ወደ እግዚአብሔር መንገድ መመለስ ማለት ነው።

የሚጠበቀው ፍሬ

በዚያን ጊዜ የነበሩት የሃይማኖት መሪዎች ማለትም ፈሪሳውያንና ሱዱቃውያን ወደ ጥምቀቱ ሲመጡ የሐንስ በድፍረት ገሠጻቸው። "የእባብ ልጆች" በማለት በመጥራት፤ የሃይማኖት ልብስ መልበስ ወይም የአብርሃም ዘር መሆን ብቻውን እንደማያድን ነገራቸው። የሐንስ ያሳሰበው "ለንስሐ የሚገባ ፍሬ" ማፍራት አስፈላጊ መሆኑን ነው። ይህም ማለት ንግግራችን፤ ተግባራችንና አጠቃላይ የሕይወት ዘይቤያችን የተቀየረ መሆኑ በተግባር ሊታይ ይገባል። ፍሬ የማያፈራ ዘፍ ሁሉ ተቆርጦ ወደ እሳት እንደሚጣል መናገሩ፤ እግዚአብሔር በይስሙላ ሃይማኖተኝነት እንደማይደለልና እውነተኛ ለውጥ እንደሚፈልግ ያሳያል።

ከየሐንስ በኋላ የሚመጣው ታላቅ ንጉሥ የሐንስ ስለ ራሱ ሲናገር እርሱ በውኃ የሚያጠምቅ የመንገድ ጠራጊ ብቻ መሆኑን ገልጿል። ነገር ግን ከእርሱ በኋላ የሚመጣውና የጫማውን ጠፍር ሊፈታ የማይገባው ታላቅ ጌታ በመንፈስ ቅዱስና በእሳት እንደሚያጠምቅ መሰከረ። ይህም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑ ግልጽ ነው። ክርስቶስ ሲመጣ ሰዎችን የመለየትና የመመዘን ሥልጣን አለው። ስንዴውን በጎተራው እንደሚሰበስብ፤ ገለባውን ግን በማይጠፋ እሳት እንደሚያቃጥለው ተገልጿል።

ይህ ለእኛ የሚሰጠን ትምህርት በጌታ ፊት ስንቆም የምንመዘነው በልባችን ቅንነትና ለእግዚአብሔር ባለን ታማኝነት መሆኑን ነው።

ለሕይወታችን የሚሆን ተግባራዊ ትምህርት

ዛሬም ቢሆን የመጥምቁ ዮሐንስ ድምፅ በልባችን ምድረ በዳ ያስተጋባል። መንግሥተ ሰማያት ወደ እኛ ቀርባለች፤ ይህም ጌታ በሕይወታችን ሊነግሥ ይፈልጋል ማለት ነው። ለዚህ ደግሞ የመጀመሪያው እርምጃ ንስሐ መግባትና ልባችንን ለእርሱ ክፍት ማድረግ ነው። የሕይወታችንን አቅጣጫ መርምረን፣ ለእግዚአብሔር ክብር የማይሆኑ ነገሮችን በማስወገድ፣ በቃሉ የሚመራ ፍሬያማ ሕይወት ለመኖር መወሰን ይኖርብናል። ጌታ የሚፈልገው ሥርዓትን ብቻ የምንፈጽም ሰዎች እንድንሆን ሳይሆን፣ በመንፈሱ የታደሰ ልብ እንዲኖረን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 የሱዳን በምድረ በዳ መስበኩ እና የእርሱ አኗኗር ከዘመኑ ባሕል ጋር እንዴት ይቃረናል?

👉 "መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች" የሚለው መልእክት በወቅቱ ለነበረው አይሁዳዊ ምን ትርጉም ነበረው?

👉 "የንስሐ ፍሬ" ማፍራት ሲባል በተግባር ምን ማለት ነው?

👉 የሱዳን አይሁድን "በአብርሃም ልጅነት" እንዳይመኩ ማስጠንቀቁ ለምን አስፈለገ?

👉 በውኃ ማጥመቅ እና "በመንፈስ ቅዱስና በእሳት" ማጥመቅ መካከል ያለውን ልዩነት አብራሩ።

👉 "መጥረጊያው በእጁ ነው" የሚለው ምሳሌ ስለ መለኮታዊ ፍርድ ምን ያስተምራል?

👉 የሱዳን ራሱን ከክርስቶስ አንጻር ዝቅ ማድረጉ (ጫማውን ለመሸከም አልበቃም ማለቱ) ለእኛ ምን ትምህርት ይሰጣል?

👉 "የእባብ ልጆች" የሚለው አገላለጽ የሱዳን ለሃይማኖት መሪዎች የነበረውን አመለካከት እንዴት ይገልጻል?

👉 ዛሬ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ "መንገድን መጥረግ" ሲባል ምን ማለት ነው?

👉 የየሱዳን ስብከት ለኢየሱስ አገልግሎት እንዴት መሠረት ጣለ?

ምዕራፍ 3:13-17 — የኢየሱስ ጥምቀት

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ አገልግሎቱን ከመጀመሩ በፊት ያደረገው የመጀመሪያው ትልቅ ተግባር ወደ ዮርዳኖስ ወንዝ ሄዶ በመጥምቁ ዮሐንስ እጅ መጠመቅ ነበር። ይህ ክስተት በምድራዊ እይታ ሲታይ ግራ የሚያጋባ ሊመስል ይችላል። ዮሐንስ የሚሰብከው የንስሐ ጥምቀት ስለነበር፤ ኃጢአት የሌለበት ቅዱሱ የእግዚአብሔር ልጅ ለምን መጠመቅ አስፈለገው? የሚለው ጥያቄ በዮሐንስም ልብ ውስጥ ተፈጥሮ ነበር። ዮሐንስም "እኔ በአንተ ልጠመቅ ያስፈልገኛል አንተም ወደ እኔ ትመጣለህን?" በማለት በትሕትና ተከራክረ።

ጌታ ኢየሱስ ግን "አሁንስ ፍቀድልኝ፤ እንዲህ ጽድቅን ሁሉ መፈጸም ይገባናልና" በማለት መለሰለት። ይህ ንግግር የጌታን ታላቅ ትሕትናና ተልዕኮ የሚያሳይ ነው። ጌታ የተጠመቀው የራሱ ኃጢአት ኖሮበት ሳይሆን፤ ከእኛ ከኃጢአተኞቹ ጋር ራሱን ለመቁጠርና የእግዚአብሔርን ሕግጋት ሁሉ ለመፈጸም ነው። ልክ አንድ ታላቅ ንጉሥ ከሕዝቡ ጋር አብሮ በመሰለፍ ችግራቸውንና ሕይወታቸውን እንደሚካፈል ሁሉ፤ ኢየሱስም የእኛን ማንነት ተካፈለ። ይህም ለእኛ ያለውን ጥልቅ ፍቅርና ለመዳናችን የከፈለውን ዝቅ የማለት ዋጋ ያሳየናል።

የሰማያት መከፈትና የመለኮት ምስክርነት

ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ ወዲያው ከውኃው ወጣ፤ በዚያን ጊዜም ድንቅ ነገር ሆነ። ሰማያት ተከፈቱ፤ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደ ርግብ ወርዶ በእርሱ ላይ ሲቀመጥ ታየ። ይህ ትርኢት በምድር ታሪክ ውስጥ እጅግ ጥቂት ከሆኑትና ሦስቱ አካላት (አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ) በአንድነት የተገለጡበት ታላቅ ቅጽበት ነው። መንፈስ ቅዱስ እንደ ርግብ መውረዱ የጌታን የሰላም ንጉሥነትና የዋህነትን የሚገልጥ ሲሆን፤ አገልግሎቱም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል የተደገፈ መሆኑን ያረጋግጣል።

ከዚህም በላይ ከአንጻባራቂው ሰማይ "በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው" የሚል የአብ ድምፅ ተሰማ። ይህ ድምፅ የኢየሱስን ማንነት ለዓለም ሁሉ አበሰረ። እርሱ ተራ መምህር ወይም ነቢይ ብቻ ሳይሆን፤ እግዚአብሔር አብ የመሰከረለት መለኮታዊ ልጁ መሆኑን አረጋገጠ። ይህ ምስክርነት ኢየሱስ ወደ ፊት ለሚያከናውነው የማዳን ሥራ ትልቅ መሠረትና

ማረጋገጫ ነበር። ጌታ አገልግሎቱን የጀመረው በአባቱ ዘንድ ተቀባይነትንና ፍቅርን አግኝቶ ነው።

ለሕይወታችን የሚሆን ትምህርት

ከጌታ ጥምቀት የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር የእግዚአብሔርን ፈቃድ መከተል ከሁሉ በላይ መሆኑን ነው። ጌታ ኢየሱስ አምላክ ሆኖ ሳለ ለሥርዓተ ጥምቀት ራሱን ማስገዛቱ፤ እኛም በሕይወታችን ለእግዚአብሔር ቃልና ሥርዓት ልንገዛ እንደሚገባ ያስተምረናል። ትሕትና የበረከትና የአገልግሎት መጀመሪያ ነው። እግዚአብሔርን ስንታዘዝ ሰማያት በላያችን ይከፈታሉ፤ መንፈሱም ይመራናል።

በተጨማሪም እግዚአብሔር በእኛ ደስ እንዲሰኝ የምንኖረው በገዛ ጥራታችን ሳይሆን፤ በክርስቶስ ኢየሱስ ውስጥ በመሆን ነው። እኛም በጥምቀት ከእርሱ ጋር አንድ ስንሆን፤ የእርሱ ልጅነት የእኛ ይሆናል፤ አባትም "የምወደው ልጄ" ብሎ ይጠራናል። ይህ ታላቅ ክብር የተገኘው ጌታችን በዮርዳኖስ ወንዝ ዝቅ ብሎ ጽድቅን ሁሉ በመፈጸሙ ነው። ዛሬም በሕይወት ጉዟችን የእርሱን የትሕትና መንገድ እንድንከተል ጌታ ይረዳን።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ኢየሱስ ኃጢአት ሳይኖርበት ለመጠመቅ መፈለጉ ስለ ትሕትናው ምን ይነግረናል?

👉 "ጽድቅን ሁሉ መፈጸም" የሚለው ሐሳብ ከሕግ ፍጻሜ ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 የአብ ድምፅ ከሰማይ መሰማቱ የኢየሱስን ልጅነት እንዴት አረጋገጠ?

👉 መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳያ መውረዱ ምንን ያመለክታል?

👉 የሥላሴ መገለጥ (አብ በድምፅ፣ ወልድ በሥጋ፣ መንፈስ ቅዱስ በርግብ) በዚህ ክፍል እንዴት ተገለጠ?

👉 የሐንስ መጀመሪያ ኢየሱስን ለማጥመቅ መከልከሉ ስለ ኢየሱስ ማንነት ያለውን ግንዛቤ እንዴት ያሳያል?

👉 ይህ ጥምቀት ለኢየሱስ አገልግሎት ምን ዓይነት "የሹመት" (Ordination) ትርጉም አለው?

👉 "የምወደው ልጄ" የሚለው ቃል ከመዝሙር 2:7 እና ከኢሳይያስ 42:1 ጋር ያለውን ግንኙነት አብራሩ።

👉 ጥምቀት ለክርስቲያኖች የሚሰጠው ኦዲስ ማንነት ከኢየሱስ ጥምቀት ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 ከውኃው ወዲያው መውጣቱ እና ሰማያት መከፈታቸው ምን ዓይነት መንፈሳዊ ድልን ያሳያል?

ምዕራፍ 4:1-11 — የኢየሱስ መፈተን

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ከተጠመቀና በመንፈስ ቅዱስ ከተሞላ በኋላ፣ ወዲያውኑ ወደ ምድረ በዳ በመንፈስ ተመራ። እዚያም ለአርባ ቀንና ለአርባ ሌሊት ከጦመ በኋላ ተራበ። በዚህ የድካም ሰዓት ፈታኙ ሰይጣን ቀረበ። ይህ ታሪክ የሚያሳየን ታላቅ መንፈሳዊ ድል ከተቀዳጀን በኋላም ፈተና ሊመጣ እንደሚችልና በፈተና ወቅት መቆም የምንችለው እንዴት እንደሆነ ነው።

የመጀመሪያው ፈተና፡- ሥጋዊ ፍላጎትና የእግዚአብሔር ቃል

ሰይጣን መጀመሪያ የመጣው በኢየሱስ ሰብአዊ ፍላጎት በኩል ነበር። "የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ እነዚህ ድንጋዮች እንጀራ እንዲሆኑ በል" አለው። ይህ ፈተና ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ በራሳችን መንገድ ፍላጎታችንን እንድናረካ የሚገፋፋ ነው። ጌታ ግን "ሰው በእግዚአብሔር አፍ በሚወጣ ቃል ሁሉ እንጂ በእንጀራ ብቻ አይኖርም" በማለት መለሰለት። ይህም የሚያስተምረን የነፍሳችን ምግብ የሆነው የእግዚአብሔር ቃል ከሥጋዊ ምግባችን በላይ አስፈላጊ መሆኑን ነው። እግዚአብሔርን መታዘዝ ከምግብ በላይ ቅድሚያ ሊሰጠው የሚገባው ጉዳይ ነው።

ሁለተኛው ፈተና፡- እግዚአብሔርን መፈተንና ትዕቢት

ሰይጣን ሁለተኛውን ፈተና ሲያቀርብ ራሱ መጽሐፍ ቅዱስን በመጥቀስ ለማታለል ሞከረ። ጌታን በቤተ መቅደስ ጫፍ ላይ አቁሞ "መላእክቱን ስለ አንተ ያዝልሃል... ተብሎ ተጽፏልና ወደ ታች ተወርወር" አለው። እዚህ ጋር ሰይጣን ቃሉን ለራሱ ዓላማና ለትዕቢት ሲያጣምም እናያለን። ጌታ ግን "ጌታን አምላክህን አትፈታተነው ተብሎ ደግሞ ተጽፏል" በማለት አሸነፈው። እግዚአብሔርን ለራሳችን ዝና ወይም የሥልጣን ፍላጎት ልንጠቀምበት እንደማይገባና እርሱን መፈታተን እንደሌለብን ትልቅ ማስጠንቀቂያ ነው።

ሦስተኛው ፈተና፡- የምድር ክብርና እውነተኛ አምልኮበመጨረሻም ሰይጣን የዓለምን መንግሥታትና ክብራቸውን ሁሉ አሳይቶ "ብትሰግድልኝ ይህን ሁሉ እሰጥሃለሁ" አለው። ይህ የአቋራጭ መንገድ ፈተና ነው።

ጌታ ግን "ለጌታ ለአምላክህ ስገድ እርሱንም ብቻ አምልክ ተብሎ ተጽፏልና ሂድ አንተ ሰይጣን" በማለት በሥልጣን አባረረው። ለምድራዊ ጥቅም፣ ለገንዘብ ወይም ለሥልጣን ተብሎ ለእግዚአብሔር የሚገባውን አምልኮ ለማንም መስጠት እንደማይገባ ጌታ በምሳሌነቱ አሳየን። ሕይወታችን ሙሉ በሙሉ ለእግዚአብሔር ከብር ብቻ ሊሰጥ ይገባዋል።

ለእኛ የሚሆን የድል ቁልፍ

ከዚህ ክፍል የምንማረው ዋነኛው መሣሪያ "ተብሎ ተጽፏል" የሚለውን ቃል ነው። ጌታ ሰይጣንን ያሸነፈው በራሱ ፍልስፍና ሳይሆን በእግዚአብሔር ቃል ኃይል ነው። እኛም በሕይወታችን ፈተና ሲገጥመን ልናሸንፍ የምንችለው መጽሐፍ ቅዱስን ስናውቅና በቃሉ ስንመራ ብቻ ነው። ፈተናን ማለፍ የሚቻለው በራሳችን ጥንካሬ ሳይሆን በእግዚአብሔር ቃል ላይ በመቆም ነው። ጌታን በታማኝነት ስንከተልና ቃሉን ስንታዘዝ ሰይጣን ከእኛ ይሸሻል፣ የእግዚአብሔርም ሰላም ያገኘናል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ኢየሱስ በመንፈስ ወደ ምድረ በዳ መመራቱ ፈተና የአገልግሎት አካል መሆኑን እንዴት ያሳያል?

☞ ሰይጣን "የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ" ብሎ መጀመሩ ጥርጣሬን ለመዝራት የሚጠቀምበት ዘዴ መሆኑን እንዴት እንረዳለን?

☞ "ሰው ከእግዚአብሔር አፍ በሚወጣ ቃል ሁሉ እንጂ በእንጀራ ብቻ አይኖርም" የሚለው ቃል ዛሬ ለእኛ ያለው ትርጉም ምንድን ነው?

☞ ሰይጣን መጽሐፍ ቅዱስን (መዝሙር 91) ጠቅሶ መፈተኑ ስለ ቃለ እግዚአብሔር አጠቃቀም ምን ያስጠነቅቀናል?

☞ ዓለምንና ክብሯን ለማግኘት ለሰይጣን መስገድ ምን ዓይነት ዘመናዊ መልክ ሊኖረው ይችላል?

☞ ኢየሱስ በቃለ እግዚአብሔር ብቻ ሰይጣንን መቃወሙ ስለ ቃሉ ኃይል ምን ያስተምረናል?

☞ "ጌታ አምላክህን አትፈታተነው" የሚለው ትእዛዝ በእምነት እና በድፍረት መካከል ያለውን ልዩነት እንዴት ይገልጻል?

☞ ከፈተናው በኋላ መላእክት መጥተው ማገልገላቸው ምንን ያሳያል?

☞ የኢየሱስ ድል ለእኛ በፈተና ወቅት ምን ዓይነት ተስፋ ይሰጠናል?

☞ ሰይጣንን "ሂድ" ብሎ ማባረሩ ስለ ኢየሱስ ሥልጣን ምን ይነግረናል?

ምዕራፍ 4:12-25 — የገሊላ አገልግሎት ጅማሬ እና የደቀ መዛሙርት መጠራት ምልክታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አራት ከቁጥር 12 እስከ 25 ያለው ክፍል፣ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በይፋ አገልግሎቱን የጀመረበትንና የመጀመሪያዎቹን ተከታዮቹን የጠራበትን ታሪካዊ ክስተት ይተርክልናል። የሐንስ መጥምቅ በሄሮድስ እጅ በታሰረ ጊዜ፣ ጌታ ኢየሱስ ወደ ገሊላ አውራጃ ተመለሰ። በዚያም በቅፍርናሆም መኖር ጀመረ። ይህ ቦታ በንግድ መስመር ላይ ያለና ብዙ ሕዝብ የሚገኝበት በመሆኑ፣ ወንጌል ለብዙዎች እንዲደርስ ምቹ ነበር።

የትንቢት ብርሃን በገሊላ ምድር

ጌታ አገልግሎቱን በገሊላ መጀመሩ ትልቅ ትርጉም አለው። በነቢዩ ኢሳይያስ ቀደም ብሎ ተነግሮ እንደነበረው፣ በዛብሎንና በንፍታሌም ምድር በጨለማ ለሚኖረው ሕዝብ ታላቅ ብርሃን ወጣ። ገሊላ በዚያ ዘመን እንደ ሁለተኛ ደረጃ ምድር የምትታይና በተለያዩ ባዕድ ባሕሎች የተከበበች ነበረች። ጌታ ግን ሥራውን ከቤተ መቅደስ ወይም ከታዋቂ ከተሞች ይልቅ፣ በጨለማና በኃጢአት በተከበቡት ዘንድ ጀመረ። ይህም የሚያሳየው የእግዚአብሔር መንግሥት ለተናቂትና ለጠፉት ሁሉ የቀረበች መሆኗን ነው። የእርሱ ስብከትም "መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና ንስሐ ግቡ" የሚል ነበር።

ሰው አጥማጅ የመሆን ጥሪ

ጌታ በገሊላ ባሕር አጠገብ ሲመላለስ ስምዖን ጴጥሮስንና ወንድሙን እንድርያስን አያቸው። እነዚህ ሰዎች መተዳደሪያቸው ዓሣ ማጥመድ ነበር። ጌታም "ተከተሉኝና ሰው አጥማጆች እንድትሆኑ አደርጋችኋለሁ" አላቸው። እዚህ ጋር አንድ ድንቅ ታሪክ እናያለን፤ ጥሪው ሲመጣ እነዚህ ሰዎች ወዲያውኑ መረባቸውን ትተው ተከተሉት። በተመሳሳይ ሁኔታ የዘብዴዎስ ልጆች ያዕቆብና ዮሐንስም ታንኳቸውንና አባታቸውን ትተው ተከተሉት። ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፦ አንድ ሰው በጣም ውድ የሆነ ዕንቁ ለማግኘት በእጁ የያዘውን ተራ ጠጠር እንደሚጥል ሁሉ፣ ደቀ መዛሙርቱም ከክርስቶስ ጋር የሚኖራቸው ሕይወት ከድሮው ሕይወታቸው እጅግ የላቀ መሆኑን ተረድተውታል።

መከተል ማለት መተው ማለት ነው። ጌታን ለመከተል የድሮውን ልማድ፣ የራሳችንን ዕቅድና አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ዓለማዊ ደኅንነታችንን መተው ይጠይቅብናል። ጌታ የሚፈልገው ዝም ብሎ ተመልካች ሳይሆን፣ ሙሉ ሕይወቱን ለእርሱ የሚሰጥ ተከታይ ነው።

የፈውስና የምስራች አገልግሎት

ጌታ በገሊላ ሁሉ እየተዘዋወረ በምኩራቦች ያስተምርና የመንግሥቱን ወንጌል ይሰብክ ነበር። ትምህርቱ በቃል ብቻ ሳይሆን በተግባርም የተገለጠ ነበር። በሕዝቡ መካከል ያለውን ደዌና በሽታ ሁሉ ፈወሰ። ዝናውም እስከ ሶርያ ድረስ ተሰማ። ሰዎችም በልዩ ልዩ በሽታ የተያዙትንና በአጋንንት የተሰቃዩትን ሁሉ ወደ እርሱ ያመጡ ነበር፤ እርሱም ፈወሳቸው።

ጌታ ኢየሱስ በቃሉ ነፍሳቸውን ሲያድን፣ በተአምራቱ ደግሞ ሥጋቸውን ይፈውስ ነበር። ይህም እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ሙሉ ደኅንነት ግድ እንደሚለው ያሳያል። ብዙ ሕዝብ ከገሊላ፣ ከአሥሩ ከተማ፣ ከኢየሩሳሌም፣ ከይሁዳና ከዮርዳኖስ ማዶ ተከተሉት። ጌታ ለሁሉም የሚበቃ ጸጋና ኃይል እንዳለው በግልጽ የታየበት ምዕራፍ ነው።

ለእኛ የሚሆን ተግባራዊ ትምህርት

ዛሬም ጌታ በሕይወታችን የባሕር ዳርቻ ላይ ቆሞ "ተከተለኝ" ይለናል። ጥሪው ለጴጥሮስ ብቻ ሳይሆን ለእያንዳንዳችን ነው። የእግዚአብሔር ብርሃን በሕይወታችን ጨለማ ውስጥ እንዲበራ ከፈለግን፣ ጌታን ለመከተል የሚያግዱንን "መረቦች" መተው ይኖርብናል። በተጨማሪም ጌታ እኛን የጠራን ለራሳችን በረከት ብቻ ሳይሆን፣ ሌሎች ሰዎችን ወደ እርሱ የምናመጣ "ሰው አጥማጆች" እንድንሆን ነው። በቃላችንና በሕይወታችን የክርስቶስን ወንጌልና ፈውስ ለሌሎች ማካፈል የሁላችንም ድርሻ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ኢየሱስ በገሊላ (በአሕዛብ ምድር) አገልግሎቱን መጀመሩ ስለ ወንጌል ዓለም አቀፋዊነት ምን ይነግረናል?

☞ ደቀ መዛሙርቱ መረባቸውንና አባታቸውን ትተው መከተላቸው ስለ ደቀ መዝሙርነት ዋጋ ምን ያስተምራል?

☞ "ሰውን አጥማጆች" የሚለው አገላለጽ የወንጌል አገልግሎትን ባሕርይ እንዴት ይገልጻል?

☞ ኢየሱስ በምኩራቦች ያስተምር የነበረው ትምህርት ከፈውስ አገልግሎቱ ጋር እንዴት ይደጋገፋል?

☞ "መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች" የሚለው ስብከት ለምን ንስሐን ይፈልጋል?

☞ ሕዝቡ በተለያዩ ደዌዎች ተይዘው ወደ እርሱ መምጣታቸው ስለ ሰብአዊ ፍላጎትና ስለ ክርስቶስ ምላሽ ምን ያሳያል?

☞ የኢየሱስ ዝና እስከ ሶርያ መድረሱ በማቴዎስ ወንጌል አውድ ውስጥ ምን ትርጉም አለው?

☞ ደቀ መዛሙርቱ ሳይጠራጠሩ መከተላቸው ስለ ክርስቶስ ቃል ሥልጣን ምን ይነግረናል?

☞ በምዕራፍ 4 መጨረሻ ላይ የተጠቀሰው የፈውስ ዝርዝር የመንግሥቱን መምጣት እንዴት ያረጋግጣል?

☞ ዛሬ እኛ "መረባችንን" ትተን ክርስቶስን መከተል ያለብን በምን መልኩ ነው?

ምዕራፍ 5፣ 6 እና 7፡ የተራራው ስብከት (የመንግሥቱ ሕገ-መንግሥት)

ምዕራፍ 5:1-12 — ብፅዕና

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ብዙ ሕዝብ ባየ ጊዜ ወደ ተራራ ወጣ። ተቀመጠም፤ ደቀ መዛሙርቱም ወደ እርሱ ቀረቡ። ይህ "የተራራው ስብከት" ተብሎ የሚታወቀው ታላቅ ትምህርት የሰማያዊው መንግሥት ሕገ መንግሥት ነው። ጌታ በዚህ ትምህርቱ የሚጀምረው በዓለም ዓይን "ደስተኛ" ወይም "ስኬታማ" የሚባሉትን በማወደስ ሳይሆን፤ በውስጣዊ ማንነታቸው ለእግዚአብሔር የተገዙትንና የተሰበሩትን በማወደስ ነው። እውነተኛ ብፅዕና ማለት ከውጫዊ ሁኔታዎች የማይገኝ፤ ነገር ግን ከእግዚአብሔር ጋር ካለን ግንኙነት የሚመነጭ ጥልቅና ሰማያዊ ደስታ ነው።

የውስጣዊ ማንነት ብፅዕና

በመጀመሪያ ጌታ በመንፈስ ድሆች የሆኑ ብፁዓን ናቸው በማለት ይጀምራል። በመንፈስ ድሃ መሆን ማለት በራሳችን ምንም እንደሌለንና በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ ሙሉ በሙሉ ጥገኛ መሆናችንን ማወቅ ነው። ልክ አንድ ባዶ ዕቃ ውኃ ለመቀበል እንደሚዘጋጅ ሁሉ፤ የራሳቸውን ጽድቅ ትተው የእግዚአብሔርን ረድኤት የሚጠብቁ የመንግሥተ ሰማያት ባለቤቶች ናቸው። የሚያዝኩም መጽናናትን ስለሚያገኙ ብፁዓን ናቸው። ይህ ሐዘን ስለ ዓለም መከራና ስለ ራሳችን ኃጢአት የሚሰማን መንፈሳዊ ቁጭት ሲሆን፤ እግዚአብሔር ደግሞ በራሪው መንፈሱ ልባችንን ያከመዋል። የዋሆችም ምድርን ይወርሳሉ። የዋህነት ማለት ደካማነት ሳይሆን፤ ያለንን ኃይልና ሥልጣን በእግዚአብሔር ቁጥጥር ሥር አድርገን በትሕትና መመላለስ ነው።

ጽድቅን የመናፈቅ በረከት ጽድቅን የሚራቡና የሚጠሙ ብፁዓን ናቸው፤ ምክንያቱም በእርግጥም ይጠግባሉ። አንድ ሰው ለቀናት ውኃና ምግብ ካላገኘ እንደሚጨነቅ ሁሉ፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግና በእርሱ ጽድቅ ለመጎናጸፍ የሚናፍቁ ሰዎችን እግዚአብሔር በረከቱን ያፈስላቸዋል። ምሕረትን የሚያደርጉም ምሕረትን ያገኛሉ። እግዚአብሔር ለእኛ ያደረገውን ምሕረት ለሌሎች ስናካፍል፤ እኛም የቸርነቱ ተከታታይ ተጠቃሚዎች እንሆናለን።

ልባቸው ንጹሕ የሆኑት ደግሞ እግዚአብሔርን ያዩታል። በልባቸው ውስጥ ተንኮል፤ ግብዝነትና ክፋት የሌለባቸው ሰዎች የአምላካቸውን መገኘት በቅርብ የማየት ዕድል አላቸው።

ሰላምና ስለ እውነት መቆም

የሚያስታርቁ የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉ። እግዚአብሔር በልጁ በኩል እኛን ከራሱ ጋር እንዳስታረቀን ሁሉ፤ እኛም በሰዎች መካከል ሰላምን ስንፈጥርና የተጣሉትን ስናስማማ የአባታችንን መልክ እናሳያለን። በመጨረሻም ስለ ጽድቅ የሚሰደዱና የሚነቀፉ ብፁዓን ናቸው። ዓለም እውነትን ስለማትወድ ለእውነት መቆም መከራና መገለልን ሊያመጣ ይችላል፤ ነገር ግን ጌታ "ደስ ይበላችሁ" ይለናል፤ ምክንያቱም ዋጋችን በሰማያት ታላቅ ነው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ንጉሥ በዓለም ላይ ካሉ ሰዎች ሁሉ ደስተኛ የሆነውን ሰው እንዲፈልጉ አገልጋዮቹን ላከ። አገልጋዮቹም ወደ ባለሀብቶች፣ ወደ ኃያላንና ወደ ታዋቂ ሰዎች ዘንድ ቢሄዱም ሁሉም በጭንቀትና በብክነት ውስጥ ሆነው አገኟቸው። በመጨረሻም በአንድ ገለልተኛ ቦታ ምንም ሀብት የሌለው ነገር ግን በልቡ ሙሉ ሰላም ያለው አንድ ትሑት ሰው አገኘ። ይህ ሰው በዓለም ዓይን ድሃ ቢሆንም በጌታ ፊት ግን እውነተኛ ብፁዕ ነበር። እውነተኛ ደስታ የሚገኘው ባለን ነገር ሳይሆን በሆንነው ማንነት ውስጥ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ "በመንፈስ ድሆች መሆን" ማለት ምን ማለት ነው? ለምንስ መንግሥተ ሰማያት ለአነርሱ ሆነች?

☞ የሚያዝኑ መጽናናትን የሚያገኙት በምን መልኩ ነው?

☞ የዋሆች ምድርን ይወርሳሉ መባሉ በኃይል ከሚገዛው ዓለም አንጻር እንዴት ይታያል?

☞ ጽድቅን መራብ እና መጠማት በክርስቲያን ሕይወት ውስጥ እንዴት ይገለጣል?

☞ ምሕረት የሚያደርጉ ምሕረትን ያገኛሉ የሚለው መርህ በግንኙነታችን ላይ ምን ተጽዕኖ ይኖረዋል?

☞ ልቦን ጉዳሁን እግዚአብሔርን ያዩታል መባሉ ስለ ቅድስና ምን ይነግረናል?

☞ ሰላምን የሚያወርዱ "የእግዚአብሔር ልጆች" መባላቸው ስለ እግዚአብሔር ባሕርይ ምን ያሳያል?

☞ ስለ ጽድቅ መስደድ ለምን እንደ ብፅዕና ተቆጠረ?

☞ በብፅዕናዎች ውስጥ የተጠቀሱት ተስፋዎች አሁኑኑ የሚጀምሩ ናቸው ወይስ ለወደፊት ብቻ?

☞ የብፅዕና ዝርዝር የክርስቶስን ማንነት እንዴት ይገልጻል?

ምዕራፍ 5:13-16 — ጨው እና ብርሃን

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ በተራራው ስብከቱ ላይ ደቀ መዛሙርቱን "እናንተ የምድር ጨው ናችሁ" እና "እናንተ የዓለም ብርሃን ናችሁ" በማለት ጠራቸው። ይህ አገላለጽ አማኞች በዚህ ዓለም ውስጥ ስላላቸው ማንነትና ሊያሳድሩት ስለሚገባው ተጽዕኖ እጅግ ጥልቅ ትርጉም የሚሰጥ ነው። ጌታ የመረጣቸው እነዚህ ምስሎች ጨውና ብርሃን በዕለት ተዕለት ሕይወት ውስጥ እጅግ አስፈላጊና የማይተኩ መሆናቸውን ያሳያሉ።

የምድር ጨው የመሆን ምስጢር

ጨው በሁለት ዋና ዋና ጠቀሜታዎቹ ይታወቃል። አንደኛው ምግብ እንዳይበላሽ የመከላከልና የመጠበቅ (preservation) ኃይል ሲኖረው፣ ሁለተኛው ደግሞ ጣዕም የመስጠት ችሎታው ነው። በዚያ ዘመን ማቀዝቀዣ ስላልነበረ ሥጋና ዓሣ እንዳይበላሽ ጨው ተቀብቶ ይቀመጥ ነበር። ክርስቲያኖችም በኃጢአት በሰበሰበና በሰበሰበ ዓለም ውስጥ ሆነው፣ ዓለም በከፋትና በሞራል ዝቅጠት እንዳትጠፋ የመጠበቅ ኃላፊነት አለባቸው። በንግግራችን፣ በባሕሪያችንና በሥራችን ለዓለም ጣዕም የምንሰጥና ቅድስናን የምናሳይ መሆን አለብን። ሆኖም ጨው ጣዕሙን ካጣ ምንም ፋይዳ እንደሌለውና ወደ ውጭ ተጥሎ በሰው እግር እንደሚረገጥ ጌታ አስጠንቅቋል። ይህ ማለት አንድ አማኝ የክርስትና ሕይወቱን ካጣና ከዓለም ጋር ከተመሳሰለ ተጽዕኖ የማሳደር አቅሙን ያጣል።

የዓለም ብርሃንና የሚታይ ሕይወት

ብርሃን ጨለማን የማሸነፍና መንገድን የማሳየት ተፈጥሮ አለው። ጌታ ኢየሱስ ተከታዮቹን "በተራራ ላይ ያለች ከተማ ልትሰወር አይቻላትም" በማለት ገልጿቸዋል። ብርሃን በቅርጫት ሥር አይቀመጥም፤ ይልቁንም በቤት ውስጥ ላሉት ሁሉ እንዲበራ በመቅረዝ ላይ ይቀመጣል። እኛም ክርስቲያኖች ብርሃናችንን በሰዎች ፊት ማብራት አለብን። ይህ ብርሃን የምናደርገው መልካም ሥራችን ነው። ሰዎች የእኛን መልካም ተግባር ሲያዩ በሰማያት ያለውን አባታችንን እንዲያከብሩ መንገዱን መጥረግ ይኖርብናል። ክርስትና በሚስጥር የሚደበቅ ሳይሆን፣ በተግባር ተገልጦ ለሌሎች አቅጣጫ የሚሰጥ መሆን አለበት።

ተግባራዊ ምሳሌ

ይህንን እውነት በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንዲት እናት በአንድ ትልቅ ድስት ወጥ ስትሠራ የምትጨምረው የጨው መጠን ከወጡ አንጻር እጅግ በጣም ትንሽ ነው። ነገር ግን ያቺ ትንሽ ጨው የድስቱን ሙሉ ወጥ ጣዕም ትቀይረዋለች። ክርስቲያኖች በቁጥር ጥቂት ብንሆንም፤ በምንኖርበት ማኅበረሰብ ውስጥ የምናሳየው ታማኝነት፤ ቅንነትና ፍቅር ግን ሙሉውን ማኅበረሰብ የመለወጥ ኃይል አለው። ልክ እንደዚሁ በአንድ ፍጹም ጨለማ ክፍል ውስጥ አንዲት ትንሽ ሻማ ብትበራ፤ ክፍሉን ሙሉ በሙሉ መቆጣጠር ባትችል እንኳን ለሚራመድ ሰው አደጋ እንዳይደርስበት መንገዱን ታሳያለች። የእኛም ሕይወት በዚህ ጨለማ ዓለም ውስጥ ለሰዎች ወደ ክርስቶስ የሚያደርስ ብርሃን ሊሆን ይገባል።

ለሕይወታችን የሚሆን ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንረዳው ትልቁ ቁም ነገር ጨውና ብርሃን መሆን ምርጫ ሳይሆን የክርስቲያን ማንነት መሆኑን ነው። ጌታ "ጨውና ብርሃን ለመሆን ሞክሩ" አላለም፤ ይልቁንም "ናችሁ" ነው ያለው። ስለዚህ ዋነኛው ጥያቄ "እኔ ባለሁበት ቦታ ተጽዕኖ እያሳደርኩ ነው ወይ?" የሚለው ነው። ንግግራችን በጨው የተቀመመና ለሰሚው ጸጋን የሚሰጥ ሊሆን ይገባል። በሥራ ቦታችን፤ በትምህርት ቤታችን ወይም በቤተሰባችን መካከል የእግዚአብሔርን ማንነት የሚያንጸባርቅ ብርሃን ሆነን መገኘት አለብን። የምናደርገው እያንዳንዱ መልካም ሥራ የእግዚአብሔርን ስም የሚያስከብር መለኮታዊ ብርሃን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ጨው "ጣዕሙን ቢያጣ" የሚለው ማስጠንቀቂያ ለዛሬዋ ቤተ ክርስቲያን ምን ትርጉም አለው?

☞ ክርስቲያኖች እንደ ብርሃን ሆነው "በተራራ ላይ ያሉት ከተማ" መሆናቸው በምን ተግባር ይገለጣል?

☞ "መልካሙን ሥራችሁን አይተው..." የሚለው ቃል ከታይታ ሥራ እንዴት ይለያል?

☞ ጨው በብዛት ሳይሆን በጥቂቱ ተፅዕኖ እንደሚፈጥር ሁሉ የክርስቲያኖች ሚና በኅብረተሰቡ ውስጥ እንዴት ይታያል?

☞ ብርሃንን ከዕንቅብ በታች መደበቅ ማለት በክርስቲያናዊ ሕይወት ውስጥ ምን ማለት ነው?

☞ ዓለም ጨለማ እንደሆነችና ብርሃን እንደሚያስፈልጋት ኢየሱስ በዚህ ምሳሌ እንዴት አሳየ?

☞ የቤተ ክርስቲያን ተፅዕኖ በዓለም ላይ ካልታየ ምን ዓይነት አደጋ ይኖረዋል?

☞ "ጣዕም" ያለው ክርስቲያን ለመሆን ምን ማድረግ ይገባል?

☞ ብርሃንነታችን ለሰዎች እንጂ ለራሳችን እንዳልሆነ እንዴት እንረዳለን?

☞ ጨው እና ብርሃን የጋራ ጥቅምን (Common Good) እንዴት ይወክላሉ?

ምዕራፍ 5:17-48 — ኢየሱስ እና ሕጉ (ስድስቱ ተቃርኖዎች)

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አምስት ከቁጥር አሥራ ሰባት እስከ አርባ ስምንት ያለው ክፍል ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለሕጉ ያለውን አመለካከትና የመንግሥተ ሰማያትን የሥነ ምግባር መሥፈርት በስፋት የሚገልጥበት ነው። ጌታ ትምህርቱን የጀመረው ሕጉንና ነቢያትን ለመሻር ሳይሆን ለመፈጸም እንደመጣ በማረጋገጥ ነው። ይህ ማለት ሕጉ ያመለከታቸው የነበሩት ትንቢቶችና ጥላዎች በእርሱ ውስጥ እውነታቸውን አግኝተዋል ማለት ነው። የእግዚአብሔር ቃል አንዲት ነጥብ እንኳን ሳይፈጸም እንደማይልፍ በመናገር ሊቃሉ ያለውን ታላቅ ክብር አሳይቷል። ይሁን እንጂ የእኛ ጽድቅ ከፈሪሳውያንና ከጻፎች ጽድቅ ካልበለጠ ወደ መንግሥተ ሰማያት መግባት እንደማንችል ሲናገር፣ ትኩረቱ ከውጫዊ ሥርዓት ወደ ውስጣዊ የልብ ለውጥ መዞሩን ያመለክታል።

በመቀጠልም ጌታ ስድስት ዋና ዋና ጉዳዮችን በማንሳት "ስምታችኋል... እኔ ግን እላችኋለሁ" በሚል አገላለጽ የሕጉን ጥልቅ ትርጉም ይተረጉማል። ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል አንድ ሐኪም የታካሚውን የቆዳ ሽፍታ ብቻ ከማከም ይልቅ፣ በሽታው ምንጭ የሆነውን የደም ውስጥ ኢንፌክሽን ለማከም እንደሚጥር ሁሉ፣ ጌታም የኃጢአትን ውጫዊ ድርጊት ብቻ ሳይሆን ምንጩን ልብን ሊያከም ይፈልጋል። ለምሳሌ ስለ መግደል የተጻፈውን ሕግ ሲያብራራ፣ ድርጊቱ ብቻ ሳይሆን በወንድም ላይ የሚቀሰቀስ መሠረተ ቢስ ቁጣና ስድብም በፈጣሪ ፊት እንደ ግድያ እንደሚቆጠር ያስረዳል። ይህም ኃጢአት የሚጀምረው ከእጅ ሳይሆን ከልብ መሆኑን ያሳያል። በተመሳሳይ ሁኔታ ስለ ዝሙት ሲያስተምር፣ በሰውነት የሚፈጸም ድርጊት ብቻ ሳይሆን በምኞት መመልከትም የልብ ዝሙት እንደሆነ ይገልጻል።

ስለ ትዳርና ስለ መሐላ ሲናገርም የእውነትና የታማኝነትን አስፈላጊነት ያነሳል። ሰዎች ቃላቸውን በምድራዊ ነገሮች በማጅብ እንዲያምኑባቸው ከመጣጣር ይልቅ፣ ንግግራቸው አዎን አዎን ወይም አይደለም አይደለም ሊሆን እንደሚገባ ያስተምራል። ይህ ማለት አማኝ በየትኛውም ቦታና ጊዜ ታማኝና እውነተኛ ሊሆን ይገባል ማለት ነው። በተጨማሪም ስለ በቀልና ስለ ጠላት ፍቅር የሚሰጠው ትምህርት የክርስትናን ልዩ ባሕርይ የሚያሳይ ነው።

ዐይን ስለ ዐይን የሚለውን የሕግ መሥፈርት በመሻገር፣ ክፉን በክፉ ከመመለስ ይልቅ ለበደሉን ሰዎች ምሕረትንና ትዕግሥትን እንድናሳይ ያዘናል።

የዚህ ትምህርት ከፍተኛው ጥንካሬ ጠላቶቻችንን እንድንወድና ለሚያሳድዱንም እንድንጸልይ የተሰጠን ትእዛዝ ነው። እግዚአብሔር አብ ለጻድቃችንም ለኃጢአተኞችም ፀሐይን እንደሚያወጣና ዝናብን እንደሚያዘንብ ሁሉ፣ እኛም የእርሱ ልጆች መሆናችን የሚታወቀው ያለ አድልዎ ፍቅርን ስናሳይ ነው። የክፍሉ ማጠቃለያ በሰማይ ያለው አባታችሁ ፍጹም እንደሆነ እናንተም ፍጹማን ሁኑ የሚል ነው። ይህም የሰው ልጅ በራሱ ጥረት ሊደርስበት የማይችል ነገር ግን በክርስቶስ ጸጋና በመንፈስ ቅዱስ ረድኤት ልንለማመደው የሚገባን የቅድስና ደረጃ ነው። ጌታ የሚፈልገው በከፊል የተቀየረ ሕይወት ሳይሆን፣ ሙሉ በሙሉ ለአባቱ ፈቃድ የተገዛ ማንነትን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ኢየሱስ ሕግን "መፈጸም" ሲል ምን ማለቱ ነው?

👉 "ከፈሪሳውያን ጽድቅ ካልበለጠ" የሚለው ማስጠንቀቂያ በምን መልኩ ይፈጸማል?

👉 በልብ ውስጥ ያለ ቁጣ እና ስድብ ከግድያ ጋር የተስተካከለው ለምንድን ነው?

👉 "ዓይነህን አውጣ" ወይም "እጅህን ቁረጥ" የሚለው አገላለጽ የኃጢአትን አደገኝነት እንዴት ይገልጻል?

👉 ስለ መፋታት የተሰጠው "የዝሙት ምክንያት" ትርጉሙ ምንድን ነው?

👉 ክርስቲያን መማል ለምን አያስፈልገውም?

👉 "ከፉውን አትቃወሙ" የሚለው ትእዛዝ ስለ ትሕትና እና ስለ ብድራት ምን ያስተምራል?

👉 ጠላትን መውደድ እና ለሚያሳድዱ መጸለይ ክርስቲያኖችን ከአሕዛብ እንዴት ይለያቸዋል?

👉 "ፍጹማን ሁኑ" የሚለው ትእዛዝ ከእግዚአብሔር ጸጋ አንጻር እንዴት ይታያል?

👉 እነዚህ ስድስት ተቃርኖዎች የኢየሱስን መለኮታዊ ሥልጣን እንዴት ያረጋግጣሉ?

ምዕራፍ 6:1-18 — እውነተኛ መንፈሳዊነት (ምጽዋት፣ ጸሎት፣ ጾም)

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ በዚህ ክፍል ውስጥ ዋነኛ ትኩረቱን ያደረገው በመንፈሳዊ ተግባራቶቻችን በስተጀርባ ባለው ውስጣዊ ፍላጎት ላይ ነው። ጽድቃችንን በሰዎች ፊት ለመታየት እንዳናደርግ በብርቱ ያስጠነቅቀናል። ሰዎችን ደስ ለማሰኘት ወይም የአድናቆት ቃልን ለመስማት የምናደርገው ማንኛውም ሃይማኖታዊ ሥርዓት ምድራዊ ዋጋውን እዚያው ያገኛል፤ በሰማይ ካለው አባታችን ግን ምንም ዓይነት ዋጋ አይኖረውም።

ምጽዋት በሚሰጥር

ምጽዋት ስንሰጥ እንደ ግብዞች በሰው ፊት ሊነገርልንና ሊወራልን መፈለግ እንደሌለብን ጌታ ያስተምራል። በቀኝ እጅ የሚደረግ በጎነትን ግራ እጅ እንኳን እስኪሳነው ድረስ በሚሰጥር መሆን አለበት። ይህ ማለት እግዚአብሔር የሚመለከተው የሰጠነውን ገንዘብ መጠን ብቻ ሳይሆን፣ ለሰጠነው አካል ያለንን አክብሮትና ለእግዚአብሔር ያለንን ቅንነት ነው። በስውር የሚያይ አባትም በግልጽ ዋጋን ይሰጣል።

የጸሎት ሕይወትና የአባታችን ሆይ መመሪያ

ጸሎት ከፈጣሪ ጋር የሚደረግ ጥልቅ የግል ግንኙነት ነው። ጌታ በጸሎት ጊዜ ወደ እልፍኝ ገብቶ መዝጋትንና መጸለይን ያበረታታል። ይህም ከውጫዊ ትርኢት ርቆ ልብን ለእግዚአብሔር ብቻ መክፈትን ያመለክታል። በተጨማሪም በአሕዛብ ልማድ በቃል ብዛት እግዚአብሔርን ማሳመን እንደማንችል ይነግረናል። አባታችን ሳይለመን ምን እንደሚያስፈልገን አስቀድሞ ያውቃልና። ጌታ በዚህ ክፍል ውስጥ "አባታችን ሆይ" የሚለውን ድንቅ የጸሎት መመሪያ ሰጥቶናል። ይህ ጸሎት የእግዚአብሔርን ቅድስናና መንግሥት በማስቀደም የሚጀምር፣ ከዚያም የእኛን ዕለታዊ ፍላጎት፣ ይቅርታንና ጥበቃን የሚጠይቅ ሚዛናዊ ጸሎት ነው።

ይቅርታ እንደ መሠረት በጸሎት ውስጥ ትልቁ ቁልፍ ይቅርታ ነው። እኛ ለበደሉን ሰዎች ይቅርታ የማናደርግ ከሆነ፣ ሰማያዊው አባታችንም በደላችንን ይቅር እንደማይለን በግልጽ አስቀምጦታል። ጸሎት ከእግዚአብሔር ጋር የሚደረግ ቀጥተኛ ግንኙነት እንደመሆኑ፣ ከሰዎች ጋር ያለን ግንኙነት

በጸሎታችን ተሰሚነት ላይ ትልቅ ተጽዕኖ አለው። ልባችን በቂም ከተሞላ የእግዚአብሔር ጸጋ በውስጣችን ለመሥራት ቦታ አያገኝም።

እውነተኛ ጾም

በመጨረሻም ስለ ጾም ሲያስተምር፣ ጾም የሥጋ ፈቃድን ለእግዚአብሔር የማስገዣ መንገድ እንጂ የሐዘን ትርኢት ማሳያ እንዳልሆነ ይገልጻል። ግብዞች እንደሚያደርጉት ፊትን ማጠውለግና ሰው እንዲያዝንልን መፈለግ ሳይሆን፣ ፊትን ታጥቦና ራስን ተቀብቶ በደስታና በሚስጥር መጾም ይገባል። እውነተኛ ጾም ለሰው ሳይሆን ለእግዚአብሔር የሚቀርብ የመንፈስ መሥዋዕት በመሆኑ፣ ዋጋውም የሚገኘው ከእግዚአብሔር ዘንድ ብቻ ነው።

ይህ የወንጌል ክፍል የሚያስተምረን ሃይማኖተኝነት ከውጭ የሚታይ ልብስ ሳይሆን፣ በውስጥ የሚኖር ማንነት መሆኑን ነው። እግዚአብሔር የሚፈልገው በሰዎች ፊት የምንመስለውን ሳይሆን በብቻነታችን ጊዜ የምንሆነውን እውነተኛ ማንነታችንን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 "ቀኝህ የምትሠራውን ግራህ አያውቅ" የሚለው ምሳሌ ስለ ልግስና ምን ያስተምረናል?

👉 "ዋጋቸውን ተቀብለዋል" የሚለው ቃል ስለ ሰዎች ምስጋና ምን ያስጠነቅቃል?

👉 በምሥጢር መጸለይ ከማኅበራዊ ጸሎት ጋር እንዴት ይጣጣማል?

👉 "አባታችን ሆይ" በሚለው ጸሎት ውስጥ የይቅርታ አስፈላጊነት ለምን ጎልቶ ተጠቀሰ?

👉 ስንጾም ፊት አለመጠቆር እና ራስን መቀባት ለምን አስፈለገ?

👉 እግዚአብሔር "አባት" ተብሎ መጠራቱ በጸሎት ውስጥ ምን ዓይነት ቅርበትን ይፈጥራል?

👉 "ፈቃድህ በሰማይ እንደሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን" የሚለው ልመና ለሕይወታችን ምን ትርጉም አለው?

👉 ዕለታዊ እንጀራን መለመን ስለ እግዚአብሔር አቅራቢነት ምን ይነግረናል?

👉 "ከክፉ አድነን" የሚለው ልመና ስላለን መንፈሳዊ ውጊያ ምን ያሳያል?

👉 ታይታ በዛሬው ዘመን መንፈሳዊ አገልግሎትን እንዴት ሊያበላሽ ይችላል?

ምዕራፍ 6:19-34 — ስለ ሀብት እና መጨነቅ

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ስድስት የመጨረሻው ክፍል ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በሰው ልጅ ሕይወት ውስጥ ትልቅ ቦታ ያላቸውን ሁለት ነገሮች ያነሳል፤ እነርሱም ሀብትና ጭንቀት ናቸው። ጌታ እነዚህን ሁለት ነገሮች አቆራኝቶ ያቀረበበት መንገድ እጅግ ድንቅ ነው። ብዙ ጊዜ ጭንቀታችን ከሀብት ማጣት ወይም ሀብትን ለማግኘት ከሚደረግ ጥረት የሚመነጭ በመሆኑ፤ ጌታ የልባችንን ትኩረት ወደ ሰማያዊው መንግሥት በማዞር እውነተኛ ሰላም የምናገኝበትን መንገድ ያሳየናል።

የሀብት ምንነትና የልብ መዝገብ

ጌታ ትምህርቱን የጀመረው ሀብታችንን በምድር ላይ እንዳናከማች በማስጠንቀቅ ነው። በምድር ላይ ያለ ሀብት በብልና በዝገት ሊበላሽ ይችላል፤ ወይም ደግሞ ሌቦች ቆፍረው ሊሰርቁት ይችላሉ። ይህ ማለት ምድራዊ ሀብት አስተማማኝና ዘላቂ አይደለም። ይልቁንም ብልና ዝገት በማያጠፉት፤ ሌቦችም በማይሰርቁት በሰማይ ሀብትን እንድናከማች ያበረታታናል። ዋናው ነጥብ "መዝገብህ ባለበት ልብህ ደግሞ በዚያ ይሆናል" የሚለው እውነት ነው። የምናከማቸው ነገር የልባችንን አቅጣጫ ይወስነዋል።

በመቀጠልም ጌታ ስለ ዐይን ብርሃንነት ይናገራል። ዐይንህ ጤናማ ከሆነ ሰውነትህ ሁሉ ብርሃን ይሆናል፤ ዐይንህ ግን ታማሚ ከሆነ ሰውነትህ ሁሉ ጨለማ ይሆናል ይላል። እዚህ ጋር ዐይን የተባለው የሕይወት አመለካከታችን ወይም ትኩረታችን ነው። ትኩረታችን በምድራዊ ቁስ ላይ ብቻ ከሆነ ሕይወታችን በጨለማና በስስት ይሞላል፤ ትኩረታችን ግን በእግዚአብሔር ላይ ከሆነ ውስጣችን በሰማያዊ ብርሃን ይሞላል። ለሁለት ጌቶች ማለትም ለእግዚአብሔርና ለገንዘብ (ማሞን) በአንድነት መገዛት እንደማይቻል ጌታ በግልጽ አስቀምጦታል። አንዱን ወደ ሌላውን መጥላት፤ ወይም ለአንዱ ታምኖ ሌላውን መናቅ ግድ ይላል።

ከጭንቀት ነፃ የሚያወጣው መለኮታዊ እንክብካቤ ጌታ "ስለዚህ እላችኋለሁ፡- ስለ ነፍሳችሁ በምትበሉትና በምትጠጡት፤ ወይም ስለ ሰውነታችሁ በምትለብሱት አትጨነቁ" በማለት ትልቅ መመሪያ ይሰጠናል።

ጭንቀት የነገን ችግር ዛሬ ተሸክሞ የመስቃየት ያህል ነው። ጌታ ጭንቀታችንን ለማስወገድ ሁለት ታላላቅ ምሳሌዎችን ከፍጥረት ዓለም ያመጣልናል።

የመጀመሪያው የሰማይ ወፎች ናቸው። እነርሱ አይዘሩም፣ አያጭዱም፣ በጎተራም አይከቱም፤ ነገር ግን ሰማያዊው አባታችን ይመግባቸዋል። እናንተ ከእነርሱ እጅግ አትበልጡምን? በማለት ዋጋችንን ያስታውሰናል። ሁለተኛው ደግሞ የሜዳ አበቦች (ሊሊዎች) ናቸው። እነርሱ አይለፉም፣ አይፈትሉም፤ ነገር ግን ንጉሥ ሰሎሞን እንኳን በከብሩ ሁሉ እንደ አንዲቱ አበባ አልለበሰም። ዛሬ ያለውንና ነገ ወደ እኛን የሚጣለውን ሣር እግዚአብሔር እንዲህ የሚያለብሰው ከሆነ፣ እናንተ እምነት የጎደላችሁ፣ ለእናንተማ እንዴት አብልጦ አይሰጣችሁም? በማለት የእግዚአብሔርን ታማኝነት ያረጋግጥልናል።

ቅድሚያ የሚሰጠው ነገር

የክፍሉ ማጠቃለያና ዋናው መፍትሔ "አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጽድቁንም ፈልጉ፣ ይህም ሁሉ ይጨመርላችኋል" የሚለው ተስፋ ነው። ሕይወታችንን በእግዚአብሔር ፈቃድና መንግሥት ላይ ስንመሠርት፣ የሥጋ ፍላጎታችንን የማሟላት ኃላፊነት የእግዚአብሔር ይሆናል። መጨነቅ ምንም ዓይነት ጥቅም እንደሌለው ጌታ ሲያስረዳን "ከእናንተ ተጨንቆ በቁመቱ ላይ አንድ ከንድ መጨመር የሚችል ማን ነው?" በማለት ይጠይቀናል። ጭንቀት ችግርን አይፈታም፣ ይልቁንም ሰላማችንን ይነጥቃል። ስለዚህ የዛሬው መከራ ለቀኑ ይበቃዋልና ስለ ነገ አትጨነቁ ይለናል።

ይህንን እውነት በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ትንሽ ልጅ ከአባቱ ጋር እየተጓዘ ሳለ ስለ ምሳው ወይም ስለ ልብሱ አይጨነቅም። ምክንያቱም አባቱ እንደሚያስብለትና እንደሚያቀርብለት ሙሉ እምነት አለው። እኛም የሰማያዊው አባት ልጆች በመሆናችን፣ እርሱ ስለ እኛ እንደሚያስብ አምነን በሰላም መኖር ይኖርብናል። የእኛ ድርሻ እርሱን መፈለግና መታዘዝ ሲሆን፣ የእርሱ ድርሻ ደግሞ እኛን መንከባከብ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ሀብትን በምድር ማከማቸት ለምን አስተማማኝ አይደለም?

👉 "ልብህ ባለበት ሀብትህ ደግሞ በዚያ ይሆናል" የሚለው ቃል እንዴት ተግባራዊ ይሆናል?

👉 ገንዘብ (ማሞን) እንደ ጌታ ሆኖ ሰውን እንዴት ሊገዛ ይችላል?

👉 ኢየሱስ ስለ መጨነቅ ለማስተማር የወፎችን እና የአበበችን ምሳሌ ለምን ተጠቀመ?

👉 "መጨነቅ በቁመትህ ላይ አንድ ክንድ መጨመር ትችላለህን?" የሚለው ጥያቄ ስለ ጭንቀት ከንቱነት ምን ይነግረናል?

👉 "አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ፈልጉ" የሚለው ትእዛዝ የዕለት ተዕለት ፍላጎታችንን ከመሸፈን ጋር እንዴት ይጣጣማል?

👉 የነገ ጭንቀት የዛሬን ኃይል እንዴት ይበላል?

👉 "የእምነት ጎደሎዎች" ተብለው የተጠቀሱት ለምንድን ነው?

👉 እግዚአብሔር ሰማያዊ አባታችን መሆኑ ከጭንቀት እንዴት ያርቀናል?

👉 ይህ ትምህርት በምቶች እና በሀብት ሊታወረው ዘመን ምን መልእክት አለው?

ምዕራፍ 7:1-12 — ስለ መፍረድ እና መለመን

ምልከታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሰባት የመጀመርያዎቹ ቁጥሮች በሕይወታችን ውስጥ ከሰዎች ጋር ስለሚኖረን ግንኙነትና ከእግዚአብሔር ጋር ስለሚኖረን የመጸለይ ሕይወት መሠረታዊ የሆኑ ትምህርቶችን ይሰጡናል። ጌታ ኢየሱስ ትምህርቱን የጀመረው "እንዳይፈረድባችሁ አትፍረዱ" በሚል ታላቅ ማስጠንቀቂያ ነው። ይህ ማለት በሰዎች ላይ የምንሰጠው ፍርድና የምንጠቀምበት መስፈርት እኛም በምንመዘንበት ጊዜ ጥቅም ላይ እንደሚውል ማወቅ አለብን። ብዙ ጊዜ በሌላው ሰው ዓይን ውስጥ ያለውን ጉድፍ ለማውጣት ስንጣጣር በገዛ ዓይናችን ውስጥ ያለውን ምሳሌ እንመለከትም። ይህ ግብዝነት በሰዎች መካከል ያለውን ሰላም የሚያጠፋና እኛንም ከእግዚአብሔር ጸጋ የሚለይ ነው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሰው በልብሱ ላይ ትልቅ ጭቃ ተለክፎ እያለ በሌላው ሰው ልብስ ላይ ያለችን አንዲት ጠብታ አቧራ ሊያጥብ እንደሚሞክር ግለሰብ ነው። መጀመሪያ የገዛ ልባችንን በንስሐና በትሕትና ካላጠብን የሌላውን ሰው ስህተት ለማረም የሞራል ብቃት አይኖረንም። ጌታ የሚፈልገው በሌሎች ላይ ፈራጅ እንድንሆን ሳይሆን በመጀመሪያ ራሳችንን መርምረን እንድንስተካከል ነው። ይሁን እንጂ ቅዱስ የሆነውን ለውሾች እንዳንሰጥና ዕንቁአችንን በዕሪያዎች ፊት እንዳንጥል ማሳሰቡ፤ በምናደርገው ነገር ሁሉ መንፈሳዊ ማስተዋልና ጥንቃቄ ሊኖረን እንደሚገባ ያሳያል።

በመቀጠልም ጌታ በጸሎት ሕይወታችን ውስጥ ሊኖረን የሚገባውን ጽናትና እምነት ያስተምረናል። ለምሳሌ ይሰጣችኋል፤ ፈልጉ ታገኙማላችሁ፤ አንኳኩ ይከፈትላችኋል የሚሉት ቃላት የእግዚአብሔርን ዝግጁነትና የእኛን ጽናት ያሳያሉ። እግዚአብሔር የሚሰጠን አምላክ እንጂ የሚነሳ አምላክ አይደለም። ምድራዊ ወላጆች እንኳን ልጆቻቸው እንጀራ ቢለምኗቸው ድንጋይን እንደማይሰጡአቸው ሁሉ፤ በሰማያት ያለው አባታችን ለሚለምኑት እንዴት አብልጦ መልካም ነገርን አይሰጣቸውም? ይህ ትምህርት እግዚአብሔር ስለ እኛ የሚያስብና ለልጆቹ መልካሙን ሁሉ የሚመኝ አፍቃሪ አባት መሆኑን ያረጋግጥናል።

የዚህ ሁሉ ትምህርት ማጠቃለያ ሰዎች ሊያደርጉላችሁ የምትፈልጉትን ሁሉ እናንተም እንዲሁ አድርጉላቸው የሚለው ወርቃማው ሕግ ነው። ይህ ሕግ የሕጉና የነቢያት ሁሉ ፍጻሜ ነው። እኛ ከሰዎች ፍቅርን፣ ክብርንና ምሕረትን የምንፈልግ ከሆነ እኛም እነዚህን ነገሮች ለሌሎች አስቀድመን መስጠት ይኖርብናል። ክርስትና ከራስ ወዳድነት ወጥቶ ለሌላው ማሰብና መኖር ነው። ይህንን መሠረታዊ መመሪያ በሕይወታችን ስንለማመድ የእግዚአብሔር መንግሥት በምድራዊ ኑሮዎችን ውስጥ ትገለጣለች።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ "አንዳይፈረድባችሁ አትፍረዱ" የሚለው ትእዛዝ ፍጹም የሆነ የፍርድ እቀባ ነው ወይስ ስለ ትክክለኛ ፍርድ?

☞ የራስን ምስሶ ማውጣት ለምን ቅድሚያ ሊሰጠው ይገባል?

☞ "ዕንቁአችሁን በእሪያዎች ፊት አትጣሉ" የሚለው ትርጉሙ ምንድን ነው?

☞ መለመን፣ መፈለግ እና ማንኳኳት በጸሎት ውስጥ ስላለን ትጋት ምን ያስተምረናል?

☞ ምድራዊ አባቶች ለልጆቻቸው መልካም እንደሚሰጡ ሁሉ የሰማዩ አባት ለሚለምኑት ምን ይሰጣል?

☞ ወርቃማው ሕግ (7:12) ለምን የሕግና የነቢያት ሁሉ ፍጻሜ ተባለ?

☞ ሌሎችን በምንፈርድበት መስፈርት እኛም እንደምንፈረድ ማወቅ በጠባያችን ላይ ምን ለውጥ ያመጣል?

☞ እግዚአብሔር ለልጆቹ "መልካም ነገርን" ብቻ እንደሚሰጥ እንዴት እንረዳለን?

☞ በወርቃማው ሕግ እና በሌሎች ሃይማኖቶች አስተምሮ (ኦታድርጉ በሚለው) መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

☞ ይህ ክፍል ስለ ሰው ግንኙነት እና ስለ እግዚአብሔር ግንኙነት ምን ዓይነት ሚዛን ይሰጠናል?

ምዕራፍ 7:13-29 — ሁለቱ መንገዶች እና መደምደሚያ

ምልከታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሰባት ከመቁጠር አሥራ ሦስት እስከ ሃያ ዘጠኝ ያለው ክፍል፤ ጌታ ኢየሱስ በተራራው ላይ ሲያስተምር የቆየውን ታላቅ ስብከት የሚዘጋበትና ስሚዎቹን ለውሳኔ የሚጋብዝበት ክፍል ነው። ጌታ እውነቱን ከመናገር ባለፈ፤ እውነቱ በሕይወታችን ውስጥ እንዴት ተግባራዊ መሆን እንዳለበት በግልጽ ያስረዳል። ይህ መደምደሚያ በንግግርና በተግባር፤ በይስሙላና በእውነተኛነት መካከል ያለውን ልዩነት አጉልቶ ያሳያል።

ጠባቡና ሰፊው መንገድ

ጌታ ሕይወትን በሁለት መንገዶችና በሁለት በሮች መስሎ ያቀርባታል። ሰፊው በርና ሰፊው መንገድ ወደ ጥፋት የሚወስድ ሲሆን፤ ብዙዎችም በእርሱ ይጓዛሉ። ይህ መንገድ ምቹትና የሥጋ ፈቃድ የሚሞላበት ቢሆንም መጨረሻው ግን ሞት ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ወደ ሕይወት የሚወስደው በር የጠበበ፤ መንገዱም የቀጠነ ነው። ይህንን መንገድ የሚያገኙት ጥቂቶች ናቸው። የጠበበ መንገድ ሲባል ክርስትና መስዋዕትነትን፤ ራስን መካድንና ለእግዚአብሔር ቃል መገዛትን የሚጠይቅ መሆኑን ለመግለጽ ነው። ምርጫው በእኛ እጅ ነው፤ ቀላል የሚመስለውንና ብዙዎች የሚሄዱበትን መንገድ እንመርጣለን ወይስ ከባድ ቢሆንም መጨረሻው ሕይወት የሆነውን ጠባቡን መንገድ?

ዛፍና ፍሬው፡- የእውነተኛነት መለኪያ

በመቀጠልም ጌታ ስለ ሐሰተኞች ነቢያት ያስጠነቅቀናል። እነዚህ ሰዎች በውጭው የበግ ለምድ ለብሰው ቢመጡም በውስጣቸው ግን ነጣቂ ተኩላዎች ናቸው። እነርሱን የምንለይበት መንገድ በንግግራቸው ሳይሆን በሕይወት ፍሬያቸው ነው። ከእሾህ ወይን፤ ከኩርንችትም በለስ እንደማይለቀም ሁሉ፤ መልካም ዛፍ ከፉ ፍሬ ሊያፈራ አይችልም። ጌታ እጅግ ከባድ የሆነ ማስጠንቀቂያ ሲሰጥ "በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ እንጂ፤ ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ የሚለኝ ሁሉ ወደ መንግሥተ ሰማያት የሚገባ አይደለም" ይላል። ብዙዎች በዚያ ቀን ያደረጉትን ተአምራትና ትልልቅ ሥራዎች ሊቆጥሩ ይችላሉ፤ ነገር ግን ጌታ የሚፈልገው ዝናን ሳይሆን የታዘዘ ልብንና ከእርሱ ጋር ያለን እውነተኛ ግንኙነት ነው።

ሁለቱ ቤቶችና የሕይወት መሠረት

የሰብከቱ ማጠቃለያ በሁለት ቤት ሰሪዎች ምሳሌ የቀረበ ነው። ቃሉን ስምቶ የሚያደርግ ሰው ቤቱን በዓለት ላይ የሠራ ልባም ሰውን ይመስላል። ዝናብ ዘነበ፣ ጎርፍም መጣ፣ ነፋስም ነፈሰ ያንንም ቤት ገፋው፤ ነገር ግን በዓለት ላይ ስለ ተመሠረተ አልወደቀም። ቃሉን ስምቶ የማይተገብር ሰው ግን ቤቱን በአሸዋ ላይ የሠራ ሰነፍ ሰውን ይመስላል። መከራና ፈተና በመጣ ጊዜ ያ ቤት ወዲያው ወደቀ፣ አወዳደቁም ታላቅ ሆነ።

ይህንን ቢታሪክ ለመረዳት ያህል፡- ሁለት ጎረቤቶች ቤት ለመሥራት አቀዱ። አንደኛው መሠረት ለመቆፈርና ዓለት ላይ ለመድረስ ብዙ ደከመ፣ ጊዜም ወስደበት። ሁለተኛው ግን በቶሎ እንዲደርስለት ሲል አሸዋው ላይ ዝም ብሎ ቤቱን ቀለሰው። በጸጥታው ጊዜ የሁለቱም ቤቶች እኩል ውብና ጠንካራ ይመስሉ ነበር። ነገር ግን ታላቅ ማዕበል በመጣ ጊዜ እውነተኛው ጥንካሬ ታወቀ። በሕይወታችንም ውስጥ የእግዚአብሔር ቃል ዓላታችን የሚሆነው ስንሰማው ብቻ ሳይሆን በተግባር ስንኖረው ነው።

የባለሥልጣኑ ትምህርት

ጌታ ኢየሱስ ይህን ትምህርት በጨረሰ ጊዜ ሕዝቡ በትምህርቱ ተገረሙ። ምክንያቱም እንደ ጻፎቻቸው ሳይሆን እንደ ባለሥልጣን ያስተምራቸው ነበር። ትምህርቱ የሰውን ልብ የሚመረምር፣ ሕይወትን የሚቀይርና መለኮታዊ ኃይል ያለው ነበር። የተራራው ሰብከት ዛሬም እኛን "የትኛው መንገድ ላይ ናችሁ? መሠረታችሁስ ምንድን ነው?" ብሎ ይጠይቀናል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

- 👉 ወደ ሕይወት የምትወስደው ደጅ ለምን ጠባብ ሆነች?
- 👉 ሐሰተኛ ነቢያት በበግ ለምድ መምጣታቸው ምን ዓይነት አደጋን ያሳያል?
- 👉 "በፍሬያቸው ታውቋቸዋለችሁ" የሚለው መለኪያ ዛሬ እንዴት እንጠቀምበታለን?
- 👉 "ጌታ ሆይ ጌታ ሆይ" የሚሉ ሁሉ መንግሥተ ሰማያት የማይገቡት ለምንድን ነው?
- 👉 "ከቶ አላወቅኋችሁም" የሚለው ቃል ስለ ግላዊ ግንኙነት (Relationship) ምን ይነግረናል?
- 👉 ቤትን በዓለት ላይ መሥራት እና በአሸዋ ላይ መሥራት ልዩነታቸው ምንድን ነው?
- 👉 ነፋስና ጎርፍ በክርስቲያን ሕይወት ውስጥ ምንን ይወክላሉ?
- 👉 ኢየሱስ እንደ ባለሥልጣን ማስተማሩ ከጻፎች ትምህርት በምን ይለያል?
- 👉 የዚህ ስብከት መደምደሚያ ሰሚዎቹን ወደ ምን ዓይነት ውሳኔ ያመራቸዋል?
- 👉 የተራራው ስብከት ለዘመናችን ቤተ ክርስቲያን ያለውን ጠቅላላ ፋይዳ ተወያዩበት።

ምዕራፍ 8 እና 9፡ የመሲሁ ሥልጣን (ተአምራት)

ምዕራፍ 8፡1-17 — ሦስት ተአምራት እና የፈውስ ሥልጣን

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ በተራራው ላይ የሰጠውን ታላቅ ትምህርት ሲያበቃ፤ ወደ ተራራው ግርጌ ወረደ። አሁን ደግሞ በትምህርቱ የገለጠውን መለኮታዊ ሥልጣን በተግባር የሚያሳይበት ምዕራፍ ተጀመረ። በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ስምንት መጀመሪያ ላይ የምናገኛቸው ሦስት ተአምራት፤ ጌታ ኢየሱስ በበሽታ ላይ፤ በርቀት ላይና በሰው ልጅ ድካም ላይ ያለውን ፍጹም ሥልጣን የሚገልጡ ናቸው።

የሥጋና የነፍስ ንጽሕና፡- የለምጻሙ መፈወስ

ከመጀመሪያዎቹ ተአምራት አንዱ የአንድ ለምጻም መፈወስ ነው። በዚያ ዘመን ለምጽ ያለበት ሰው ከማኅበረሰቡ የተገለለና "ርኩስ" ተብሎ የሚጠራ ነበር። ይህ ሰው ግን በታላቅ እምነት ወደ ጌታ ቀርቦ "ጌታ ሆይ ብትወድስ ልታነጻኝ ትችላለህ" በማለት ሰገደለት። ጌታ ኢየሱስም እጁን ዘርግቶ ዳሰሰው። ይህ ድርጊት እጅግ አስገራሚ ነው፤ ምክንያቱም በሕጉ መሠረት ለምጻምን የነካ ሰው ርኩስ ይሆናል። ነገር ግን የቅድስና ምንጭ የሆነው ጌታ ሲነካው ርኩሰቱ ወደ ጌታ አልተላለፈም፤ ይልቁንም የጌታ ንጽሕና ወደ ለምጻሙ ተላለፈና ወዲያውኑ ነጻ ሆነ። ይህም የሚያሳየን ጌታ እኛን ከኃጢአትና ከውርደት ለማንጻት ምንጊዜም ዝግጁ መሆኑን ነው።

ታላቅ እምነትና ቃሉ ያለው ሥልጣን፡- የመቶ አለቃው ጸሎት

ሁለተኛው ተአምር ደግሞ በአንድ አሕዛብ በሆነ የመቶ አለቃ ቤት ውስጥ ተፈጸመ። ይህ መቶ አለቃ ስለ ታመመው ብላቴናው ወደ ጌታ መጣ። ጌታ "መጥቼ እፈውስዋለሁ" ሲለው፤ የመቶ አለቃው ግን "ጌታ ሆይ በቤቴ ግራ ሥር ልትገባ አይገባኝም፤ ቃል ብቻ ተናገር ብላቴናዬም ይፈወሳል" በማለት መለሰ። ይህ ሰው በሥልጣን ሥር ያለ ወታደር በመሆኑ፤ ጌታ በአካል ሳይገኝ በቃሉ ብቻ በሽታን ማዘዝ እንደሚችል ተረድቷል። ጌታም በእምነቱ ተደንቆ "በእስራኤል እንኳን እንዲህ ያለ ታላቅ እምነት አላገኘሁም" አለ። ጌታ ቃሉን ሲናገር በዚያው ሰዓት ብላቴናው ተፈወሰ። እምነት ማለት እግዚአብሔር በአካል ባለበት ቦታ ብቻ ሳይሆን፤ ባለበት ቃል ላይ መታመን መሆኑን እንማራለን።

የድካማችን ተካፋይ፡- የጴጥሮስ አማት መፈወስና የትንቢቱ ፍጻሜ

ጌታ ወደ ጴጥሮስ ቤት በገባ ጊዜ የጴጥሮስ አማት በንዳድ ታማ ተኝታ አገኛት። እጅዋን ዳስሳትና ንዳዱ ለቀቃት። ወዲያውኑም ተነስታ አገለገለቻቸው። ይህ ተአምር ጌታ በግል ቤታችንና በቅርብ ቤተሰባችን ውስጥ የሚከሰቱ ችግሮችንም እንደሚመለከት ያሳያል። በመሸም ጊዜ አጋንንት ያደሩባቸውን ብዙዎችን ወደ እርሱ አመጡ፤ እርሱም መናፍስትን በቃሉ አወጣ፤ የታመሙትንም ሁሉ ፈወሰ።

ይህ ሁሉ የሆነው ነቢዩ ኢሳይያስ "እርሱ ድካማችንን ተቀበለ ደዌያችንንም ተሸከመ" በማለት የተናገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ነው። ጌታ እኛን የሚፈውሰው ከሩቅ ሆኖ ሳይሆን፤ የእኛን ሕመም በመካፈልና በመሸከም ነው። የሰው ልጅ መከራና ሕመም ሁሉ በክርስቶስ የማዳን ሥራ ውስጥ መፍትሔ አግኝቷል።

ለሕይወታችን የሚሆን ትምህርት

እነዚህ ተአምራት ዛሬም ለእኛ መልእክት አላቸው። በኃጢአት ለምጽ ተመቶ ለተሰበረ ሰው፤ ጌታ "እወዳለሁ ንጻ" የሚል አዳኝ ነው። በጭንቀት ውስጥ ሆኖ መፍትሔ ለሚፈልግ ሰው፤ ጌታ "በቃሉ ብቻ" ሁኔታዎችን የሚቀይር ባለሥልጣን ነው። በቤት ውስጥ በበሽታ ለሚሰቃዩት ደግሞ፤ ጌታ ወደ ቤታቸው ገብቶ እጃቸውን የሚዳስስ አጽናኝ ነው። ትልቁ ቁም ነገር ጌታን በታላቅ እምነት መጠጋትና በቃሉ ሥልጣን ላይ መታመን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ለምጻሙ "ብትወድስ ልታነጻኝ ትችላለህ" ማለቱ ስለ ኢየሱስ ሥልጣን ያለውን እምነት እንዴት ይገልጻል?

☞ ኢየሱስ ለምጻሙን በመንካቱ በአይሁድ ሃይማኖታዊ ንጽሕና ሕግ ላይ ምን ዓይነት ለውጥ አመጣ?

☞ የመቶ አለቃው "ቢቃለህ ብቻ ተናገር" ማለቱ ለምን ከእስራኤል እምነት በላይ ተባለ?

☞ "ከምሥራቅና ከምዕራብ ይመጣሉ" የሚለው ቃል የወንጌልን ዓለም አቀፋዊነት እንዴት ያሳያል?

☞ የጴጥሮስ አማት ከተፈወሰች በኋላ ወዲያውኑ ማገልገሏ ስለ ፈውስ ዓላማ ምን ያስተምራል?

☞ ማቴዎስ በነዚህ ፈውሶች የኢሳይያስን ትንቢት የጠቀሰው ለምንድን ነው?

☞ አጋንንት ያደሩባቸውን ቢቃሉ ብቻ ማስወጣቱ ስለ መለኮታዊ ሥልጣኑ ምን ይነግረናል?

☞ የመቶ አለቃው ለሠራተኛው ያለው ርኅራኄ ምን ያስተምረናል?

☞ ኢየሱስ ለምጻሙን ለካህን እንዲታይ ማዘዙ ሕጉን ለማክበሩ ማስረጃ ነውን?

☞ ዛሬ እኛ "ቢቃለህ ብቻ ተናገር" የሚል እምነት አለን?

**ምዕራፍ 8:18-34 — ደቀ መዝሙርነት እና በተፈጥሮ ላይ ያለ ሥልጣን
ምልክታ እና ትርጓሜ**

ጌታ ኢየሱስ ብዙ ሕዝብ በዙሪያው በነበረ ጊዜ ወደ ማዶ እንዲሻገሩ አዘዘ። በዚህ ጉዞ ላይ ጌታ ስለ ደቀ መዝሙርነት ዋጋ፣ በተፈጥሮ ኃይላት ላይ ስላለው ሥልጣንና በጨለማው መንግሥት ላይ ስላለው ድል ታላቅ ትምህርት ሰጥቶናል። ይህ ክፍል ጌታን የመከተልን ጥልቅ ትርጉም ከመግለጡም በላይ፣ እርሱ በማንኛውም ሁኔታ ላይ የበላይ መሆኑን ያሳያል።

የመከተል ዋጋና ቅድሚያ የሚሰጠው ነገር

አንድ ጻፊ ወደ ጌታ መጥቶ "ወደምትሄድበት ሁሉ እከተልሃለሁ" አለው። ጌታ ግን "ለቀበሮዎች ጉድጓድ ለሰማይ ወፎችም መሳፈሪያ አላቸው፤ ለሰው ልጅ ግን ራሱን የሚያስጠጋበት የለውም" በማለት መለሰለት። ይህ ንግግር ጌታን መከተል ምድራዊ ድሎትንና ምቹትን ለማግኘት የሚደረግ ጉዞ እንዳልሆነ ያሳያል። ጌታን መከተል ዋጋ የሚያስከፍልና መስዋዕትነትን የሚጠይቅ መሆኑን በግልጽ አስቀምጦታል። ሌላው ደግሞ "አባቴን ቀብሬ እስከመጣ ፍቀድልኝ" ሲል ጌታ ግን "ሙታን ሙታናቸውን እንዲቀብሩ ተዋቸው፤ አንተ ግን ተከተለኝ" አለው። ይህ ማለት ቤተሰብን መጥላት ሳይሆን፣ የእግዚአብሔር መንግሥት ጥሪ ከምንም ነገር በላይ ቅድሚያ ሊሰጠው እንደሚገባ የሚያስተምር ነው። ጌታን መከተል ሙሉ ልብንና ሙሉ ሕይወትን መስጠትን ይጠይቃል።

በማዕበል መካከል ያለ ሰላም

ደቀ መዝሙርቱ ከጌታ ጋር ወደ ታንኳ ገቡ። በባሕሩ ላይ ታላቅ ማዕበል ተነሳ፤ ታንኳይቱም በማዕበሉ ትሸፈን ነበር። በዚህ ጭንቀት መካከል ግን ጌታ ኢየሱስ ተኝቶ ነበር። ይህም ጌታ በፍጥረት ሁሉ ላይ ካለው ፍጹም መተማመንና ሰላም የሚመነጭ ነው። ደቀ መዝሙርቱ ፈርተው "ጌታ ሆይ አድነን ጠፋን" እያሉ ቀስቀሱት። ጌታም "እናንተ እምነት የጎደላችሁ ስለ ምን ትፈራላችሁ?" ካላቸው በኋላ ተነስቶ ነፋሱንና ባሕሩን ገሠጸው፤ ታላቅ ጸጥታም ሆነ። ይህ ተአምር ጌታ በተፈጥሮ ኃይላት ላይ ፍጹም ሥልጣን ያለው አምላክ መሆኑን አረጋገጠ። ሰዎቹም "ነፋሳትና ባሕር የሚታዘዙለት ይህ ማን ነው?" እያሉ ተደነቁ። በሕይወታችን ማዕበል ውስጥ ስንሆን ጌታ አብሮን እንዳለ ማስታወስ ትልቁ ሰላማችን ነው።

በጨለማው ኃይል ላይ ያለ ድል

ወደ ማዶ ወደ ጌርጌሴኖን ምድር በደረሱ ጊዜ፣ አጋንንት ያደሩባቸው ሁለት ሰዎች ከመቃብር ወጥተው ተገናኙት። እነዚህ ሰዎች እጅግ ክፉዎች ስለነበሩ ማንም በዚያ መንገድ ማለፍ አይችልም ነበር። አጋንንቱ ግን የጌታን ማንነት ወዲያውኑ አውቀው "የእግዚአብሔር ልጅ ሆይ ከአንተ ጋር ምን አለን? ጊዜው ሳይደርስ ልታስቃየን መጣህን?" እያሉ ጮኹ። ጌታም አዘዛቸውና ከሰዎቹ ወጥተው ወደ እሪያዎቹ መንጋ ገቡ። መላው የእሪያ መንጋም ወደ ባሕር ተወርውሮ ጠፋ። ይህም ጌታ የሰውን ልጅ ከሰይጣን እስራት ነፃ ለማውጣት ያለውን ሥልጣን ያሳያል። ነገር ግን የከተማው ሰዎች በደረሰው ቁሳዊ ኪሳራ ምክንያት ጌታ ከአገራቸው እንዲወጣላቸው ለመኑት። ይህም ብዙዎች ከሰው ነፍስ መዳን ይልቅ ለምድራዊ ሀብት ትኩረት እንደሚሰጡ የሚያሳይ አሳዛኝ ክስተት ነው።

ለሕይወታችን የሚሆን ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንማረው ጌታ ኢየሱስ በሁሉም ነገር ላይ ሥልጣን ያለው መሆኑን ነው። በሕይወታችን ማዕበል ሲነሳ ጌታ አብሮን እንዳለ ማወቅ አለብን። ጌታን ለመከተል ስንወስንም ዋጋውን ከፍለንና ቅድሚያ ሰጥተን ሊሆን ይገባል። አጋንንት እንኳን የሚንቀጠቀጡለት ጌታ ከእኛ ጋር ከሆነ ማንም ሊያሸንፈን አይችልም። ሆኖም እንደ ጌርጌሴኖን ሰዎች በምድራዊ ጥቅም ምክንያት ጌታን ከሕይወታችን እንዳናስወጣው መጠንቀቅ ይኖርብናል። እውነተኛ ጥበብ ክርስቶስን ከሁሉ በላይ አድርጎ መያዝ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ "የሰው ልጅ ራሱን የሚያስጠጋበት የለውም" የሚለው ቃል ለሚከተሉት ሰዎች ምን ዓይነት ማስጠንቀቂያ ነው?

☞ "ሙታናቸውን እንዲቀብሩ ሙታንን ተዋቸው" የሚለው ቃል ትርጉሙ ምንድን ነው?

☞ ደቀ መዛሙርቱ በማዕበሉ ወቅት መፍራታቸው እና ኢየሱስ "እምነት የጎደላችሁ" ማለቱ ያለውን ግንኙነት አብራሩ።

☞ "ነፋሳትና ባሕር የሚታዘዙለት ይህ ማን ነው?" የሚለው ጥያቄ የኢየሱስን ማንነት እንዴት ይገልጣል?

☞ በጌርጌሴኖን የነበሩት አጋንንት ኢየሱስን "የእግዚአብሔር ልጅ" ብለው መጥራታቸው ምንን ያሳያል?

☞ ኢየሱስ አጋንንቱን ወደ እሪያዎቹ እንዲገቡ መፍቀዱ ስለ ሰው ልጅ ዋጋ ምን ይነግረናል?

☞ የአገሩ ሰዎች ኢየሱስ ከአገራቸው እንዲወጣ መለመናቸው ለምን ነበር?

☞ ማዕበሉ በደቀ መዛሙርቱ ሕይወት ውስጥ ምን ዓይነት ፈተና ነበር?

☞ በጌርጌሴኖን የተፈወሱት ሰዎች ታሪክ ለዛሬው አጋንንታዊ እስራት ምን መልእክት አለው?

☞ ኢየሱስ በተፈጥሮ ላይ ያለው ሥልጣን ስለ ፈጣሪነቱ ምን ምስክርነት ይሰጣል?

ምዕራፍ 9:1-17 — የኃጢአት ይቅርታ እና መጠራት

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ዘጠኝ መጀመሪያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የማስተማርና የመፈወስ አገልግሎቱን በመቀጠል፣ መለኮታዊ ሥልጣኑ በሰው አካል ላይ ብቻ ሳይሆን በሰው ነፍስ ላይም ጭምር መሆኑን በሚያስረዱ ድንቅ ታሪኮች ተከቧል። ይህ ክፍል ከውጫዊ ሕመም ይልቅ ውስጣዊው የኃጢአት በሽታ ምን ያህል አደገኛ እንደሆነና ጌታ ደግሞ ለዚህ ዋናው ፈዋሽ መሆኑን ያሳየናል።

የኃጢአት ይቅርታና የሥጋ ፈውስ

ጌታ ወደ ዝግ ከተማው ቅርናርናሆም በተመለሰ ጊዜ፣ ሰዎች በ አልጋ ላይ የተኛ ሽባ ወደ እርሱ አመጡ። ጌታም እምነታቸውን አይቶ ለሸባው "ልጄ ሆይ አይዞህ ኃጢአትህ ተሰረየችልህ" አለው። ይህ አነጋገር በዚያ ለነበሩት ጻፎች እጅግ የሚያስደነግጥ ነበር፤ ምክንያቱም ኃጢአትን ይቅር ማለት የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ መሆኑን ያውቁ ነበር። ጌታ ግን የልባቸውን ክፋት አውቆ "ኃጢአትህ ተሰረየችልህ ከመባልና ተነስተህ ሂድ ከመባል የትኛው ይቀላል?" በማለት ጠየቃቸው።

ይህንን እውነት በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሰው ቤቱ ውስጥ ጣሪያው ቢፈስና ወለሉ በውኃ ቢሞላ፣ ወለሉን ብቻ ማድረቁ ዘላቂ መፍትሔ አይሆንም። ዋናው ሥራ የውኃውን ምንጭ ማለትም የተበላሸውን ጣሪያ መጠገን ነው። ጌታም የሰውዬውን ሽባነት ከመፈወስ በፊት፣ የችግሩ ሁሉ ምንጭ የሆነውን ኃጢአቱን ይቅር በማለት መሠረታዊውን ፈውስ ሰጠው። በመቀጠልም በምድር ላይ ኃጢአትን ይቅር ለማለት ሥልጣን እንዳለው እንዲያውቁ ሸባውን "ተነስተህ አልጋህን ተሸከምና ወደ ቤትህ ሂድ" አለው። ሰውየውም ወዲያው ተነስቶ ሄደ፤ ሕዝቡም በእግዚአብሔር ተደነቁ።

የማቴዎስ መጠራትና የሐኪሙ ተልዕኮ ጌታ ከዚያ አልፎ ሲሄድ ማቴዎስ (ሌዊ) የተባለውን ሰው በቀረጥ ሰብሳቢዎች መሥሪያ ቤት ተቀምጦ አየው። ቀረጥ ሰብሳቢዎች በዚያ ዘመን እንደ ከዳተኛና እንደ ትልቅ ኃጢአተኛ የሚቆጠሩ ነበሩ። ጌታ ግን "ተከተለኝ" አለው። ማቴዎስም ወዲያውኑ ተነስቶ ተከተለው።

ጌታ በማቴዎስ ቤት ከቀረጥ ሰብሳቢዎችና ከኃጢአተኞች ጋር በማዕድ በተቀመጠ ጊዜ ፈሪሳውያን ተቃወሙ። ጌታ ግን "ሕመምተኞች እንጂ ጤነኞች ሐኪም አያስፈልጋቸውም፤ ኃጢአተኞችን ወደ ንስሐ እንጂ ጻድቃንን ልጠራ አልመጣሁም" በማለት መለሰላቸው። ይህም ጌታ የመጣው በራሳቸው ለሚመኩ ሳይሆን፤ ድካማቸውን አውቀው ለሚጠጉት መሆኑን ያረጋግጣል።

አዲስ ወይን በአዲስ አቁማዳ

የመጥምቁ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ስለ ጾም በጠየቁት ጊዜ፤ ጌታ ስለ አዲሱ መንፈሳዊ ሕይወትና ስለ አሮጌው ሥርዓት ታላቅ ትምህርት ሰጠ። በአሮጌ ልብስ ላይ አዲስ ጨርቅ እንደማይጣፍ፤ ወይም አዲስ ወይን በአሮጌ አቁማዳ (የቆዳ ከረጢት) ውስጥ እንደማይቀመጥ አስረዳ። አሮጌው አቁማዳ የአዲሱን ወይን ግፊት ስለማይችል ይፈነዳል፤ ወይኑም ይፈሳል። ይህ የሚያስተምረን የክርስቶስ ጸጋና ወንጌል በሃይማኖታዊ ሕግጋትና በአሮጌ ልማዶች ውስጥ ሊታጠር እንደማይችል ነው። ጌታ ያመጣው አዲስ ሕይወት አዲስ ልብንና አዲስ አመለካከትን ይፈልጋል። ክርስትና በአሮጌው ሕይወታችን ላይ የሚለጠፍ "ጥፍጥፍ" ሳይሆን፤ ሙሉ በሙሉ የሚቀየር አዲስ ማንነት ነው። ጌታ በሕይወታችን ውስጥ አዲስ ነገር እንዲሠራ፤ እኛም አሮጌውን የጥልና የከፋት አቁማዳ ጥለን ራሳችንን ለእርሱ ልንሰጥ ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ኢየሱስ ሽባውን ከመፈወሱ በፊት ኃጢአቱን ይቅር ማለቱ ለምን አስፈለገ?

☞ ጻፎቹ "ይህስ ይሳደባል" ማለታቸው ስለ ኃጢአት ይቅርታ ያላቸውን እምነት እንዴት ይገልጻል?

☞ ማቴዎስ (ቀራጩ) ጥሪውን ወዲያውኑ መቀበሉ ስለ ልቡ ዝግጁነት ምን ያስተምራል?

☞ ኢየሱስ ከኃጢአተኞች ጋር መብላቱ የሰጠው መንፈሳዊ ትርጉም (ሐኪም ለሕመምተኞች...) ምን ማለት ነው?

☞ "ምሕረትን እወዳለሁ መሥዋዕትንም አይደለም" የሚለው የሆሴዕ ቃል አጠቃቀም ምን ያሳያል?

☞ ስለ ጾም የቀረበው ጥያቄ እና የኢየሱስ ምላሽ ስለ ኦዲሱ ኪዳን ሥርዓት ምን ይነግረናል?

☞ "አዲስ አቁማዳ" እና "አሮጌ አቁማዳ" ምሳሌዎች ምንን ይወክላሉ?

☞ ሽባውን የተሸከሙት አራት ሰዎች እምነት ለሰውየው መፈወስ ምን ሚና ነበረው?

☞ ጻፎቹ በልባቸው ያሰቡትን ኢየሱስ ማወቁ ስለ አምላክነቱ ምን ይናገራል?

☞ ማቴዎስ ለኢየሱስ ግብዣ ማድረጉ ስለ ደስታው ምን ይገልጻል?

ምዕራፍ 9:18-38 — ተከታታይ ተአምራት እና የታላቁ መከር ራእይ
ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ዘጠኝ ማጠቃለያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በተከታታይ የሚያደርጋቸው ተአምራት የእርሱን መለኮታዊ ማንነትና ለሰው ልጆች ያለውን ጥልቅ ርኅራኄ በግልጽ ያሳያሉ። ይህ ክፍል ተስፋ በቆረጡ ሰዎች ሕይወት ውስጥ የእምነትን ኃይልና የጌታን ምላሽ በዝርዝር ያስቀምጣል።

ሞትንና የዘመን ደዌን የሚያሸንፍ እምነት

አንድ የአይሁድ መሪ ወደ ጌታ መጥቶ ልጁ እንደሞተችና እጁን ጭኖ እንዲያስነሳላት ለመነው። በመንገድ ላይ ሳሉም ለዐሥራ ሁለት ዓመታት ደም በሚፈስሳት በሽታ ስትሰቃይ የነበረች ሴት በስተኋላው መጥታ የልብሱን ጫፍ ነካች። ይህች ሴት በልቧ "ልብሱን ብቻ ብነካ እድናለሁ" ብላ ነበር። ጌታም እምነቷን አይቶ ፈወሳት። ወዲያውም ወደ መሪው ቤት ገብቶ የሞተችውን ብላቴና እጇን ይዞ አስነሳት። እነዚህ ሁለት ታሪኮች የሚያስተምሩን እግዚአብሔር ለረጅም ዘመን ስቃይም ሆነ ለሞት ድል መፍትሔ እንዳለው ነው። ጌታን በመካከላቸው ያገኙት ሰዎች ተስፋቸው ታድሷል።

የታወሩ ዓይኖችና የተዘጉ አንደበቶች ሲከፈቱ

ጌታ ከዚያ ሲያልፍ ሁለት ዕውሮች "የዳዊት ልጅ ሆይ ማረን" እያሉ ተከተሉት። ጌታም "ይህን ማድረግ እንድችል ታምናላችሁን?" ብሎ ጠየቃቸው። እንደ እምነታቸውም ዓይኖቻቸው ተከፈቱ። በተመሳሳይ ሁኔታ አጋንንት ያደረበትና መናገር የማይችል ሰው ወደ እርሱ ቀረበ። ጌታም ጋኔን ሲያስወጣው ዲዳው መናገር ቻለ። ሕዝቡም "እንዲህ ያለ ነገር በእስራኤል ዘንድ ታይቶ አያውቅም" እያሉ አደነቁ። ይህ የሚያሳየው ጌታ ኢየሱስ የሰውን ልጅ መንፈሳዊና አካላዊ እስራት የመፍታት ፍጹም ሥልጣን እንዳለው ነው።

የታላቁ መከር ራእይና የጌታ ርኅራኄ

ጌታ ኢየሱስ በከተሞችና በመንደሮች ሁሉ እየዞረ ወንጌልን ሲሰብክና ሕመምተኞችን ሲፈውስ፣ ብዙ ሕዝብ ወደ እርሱ ሲመጡ አያቸው። እረኛ እንደሌላቸው በጎች ተጨንቀውና ተጥለው ስለነበር አዘነላቸው። ጌታ ሰዎችን የሚያየው በሥጋዊ ሁኔታቸው ብቻ ሳይሆን በነፍሳቸው

ጥማትና በሕይወት መቅበዝበዛቸው ጭምር ነው። በዚህ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ "መከሩስ ብዙ ነው፤ ሠራተኞች ግን ጥቂቶች ናቸው" አላቸው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል አንድ ትልቅ የእርሻ ማሳ ደርሶና ጎንብሶ አጫጅ ቢጠብቅ ነገር ግን የሚያጭደው ሰው ቢጠፋ ሰብሉ እንደሚባከን ሁሉ፤ ወንጌልን የሚጠሙ ነፍሳትም ብዙ ናቸው። ጌታም የመከሩ ጌታ ወደ መከሩ ሠራተኞችን እንዲልክ እንደንጸልይ አዘዘን። እውነተኛ ክርስትና የሰዎችን መከራ አይቶ ማዘን ብቻ ሳይሆን፤ ወደ መከሩ መስክ ለመሰማራትና ለሌሎች መዳን ራስን ማቅረብን ይጠይቃል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ደም የሚፈሳት ሴት የልብሱን ዘርፍ በመንካቷ ብቻ መፈወሷ ስለ እምነት ጥንካሬ ምን ያስተምራል?

☞ የምኩራብ አለቃው ልጁ ከሞተች በኋላ መምጣቱ ስለ እምነቱ ምን ይናገራል?

☞ ሁለቱ ዕውሮች "የዳዊት ልጅ ሆይ ማረን" ማለታቸው ስለ ኢየሱስ መሲሕነት ያላቸውን ግንዛቤ እንዴት ያሳያል?

☞ ዲዳው ከተፈወሰ በኋላ ሕዝቡ "በእስራኤል ዘንድ እንዲህ ያለ ከቶ አልታየም" ማለታቸው ምንን ያረጋግጣል?

☞ ፈሪሳውያን ተአምራቱን "በአጋንንት አለቃ" ነው ማለታቸው የልባቸውን ክፋት እንዴት ይገልጻል?

☞ ኢየሱስ ለሕዝቡ "መራራቱ" (Compassion) የአገልግሎቱ ሞተር መሆኑን እንዴት እናያለን?

☞ "መከሩ ብዙ ነው ሠራተኞች ግን ጥቂቶች ናቸው" የሚለው ቃል ዛሬ ለቤተ ክርስቲያን ምን መልእክት አለው?

☞ "እንደ እምነታችሁ ይሁንላችሁ" የሚለው ቃል ለእምነታችን ጥራት ምን ትርጉም ይሰጣል?

☞ ኢየሱስ በከተሞችና በመንደሮች ሁሉ እየዞረ ማስተማሩ ስለ ተደራሽነት ምን ይነግረናል?

ምዕራፍ 10: የሐዋርያት ተልእኮ ስብከት (ሁለተኛው ስብከት)

ምዕራፍ 10:1-15 — የአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት መመረጥና መመሪያ

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ የመከሩ ጌታ ወደ መከሩ ሠራተኞችን እንዲልክ እንድንጸልይ ካዘዘን በኋላ፤ በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥር መጀመሪያ ላይ ለዚህ ጸሎት መልስ ሲሰጥ እንመለከታለን። ጌታ አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርቱን ወደ እርሱ ጠርቶ ርኩሳን መናፍስትን እንዲያወጡና ደዌን ሁሉ እንዲፈውሱ ሥልጣን ሰጣቸው። ይህ ክፍል የሚያስተምረን ታላቅ እውነት ጌታ የጠራቸውን ሰዎች ዝም ብሎ እንደማይሰድድ፤ ይልቁንም ለተልዕኮው የሚያስፈልጋቸውን ሰማያዊ ኃይልና ሥልጣን አስቀድሞ እንደሚሰጣቸው ነው።

የተለያዩ ማንነቶች ለአንድ ዓላማ

እነዚህ አሥራ ሁለት ሰዎች የተለያየ የሕይወት ታሪክና ባሕርይ ያላቸው ነበሩ። ዓሣ አጥማጆች፣ ቀረጥ ሰብሳቢዎችና ቀናተኞች በአንድነት ተጠርተዋል። እግዚአብሔር ሰዎችን የሚመርጠው ባላቸው ታላቅ ችሎታ ሳይሆን ለእርሱ ባላቸው ፈቃደኝነት ነው። አንዱ ሌላውን የማይመስልበት የደቀ መዛሙርት ስብስብ፤ ወንጌል ለሁሉም ዓይነት የሰዎች ወገን የሚደርስ መሆኑን ያሳያል። ጌታ እነዚህን ተራ ሰዎች ወስዶ በሥልጣኑ ለውጦ የዓለምን ታሪክ የሚቀይሩ አምባሳደሮች አደረጋቸው።

የተልዕኮው መመሪያና የጸጋው ስጦታ

ጌታ ለሐዋርያቱ የሰጣቸው መመሪያ እጅግ ግልጽና ጥልቅ ነው። "በነጻ የተቀበላችሁትን በነጻ ስጡ" የሚለው ቃል የአገልግሎታቸው መሠረት ነበር። የተቀበሉት ጸጋና ሥልጣን የእግዚአብሔር እንጂ የራሳቸው ስላልሆነ፤ አገልግሎታቸውን ለምድራዊ ትርፍ መሣሪያ እንዳያደርጉ አስጠነቀቃቸው። በመጀመሪያው ዙር ተልዕኮአቸው ወደ አሕዛብ ሳይሆን ወደ እስራኤል ቤት የጠፉ በጎች እንዲሄዱ መታዘዛቸው፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የገባውን ቃል ቅድሚያ እንደሚሰጥ ያሳያል። መልእክታቸውም "መንግሥተ ሰማያት ቀርባለች" የሚል ነበር።

በእግዚአብሔር አቅርቦት ላይ መታመን

በጉዟቸው ላይ ወርቅ፣ ብር ወይም ሁለት ልብስ እንዳይይዙ ማዘዙ፤ ሙሉ በሙሉ በሰማያዊው አባታቸው አቅርቦትና በሚቀበላቸው ማኅበረሰብ ቸርነት ላይ እንዲደገፉ ለማድረግ ነው። ሐዋርያቱ ወደ ማንኛውም ቤት ሲገቡ ሰላምታ እንዲሰጡና ሰላማቸው በዚያ ቤት እንዲያርፍ ታዘዋል። ሰላሙን የማይቀበሉና ቃሉን የማይሰሙ ካሉ ግን፣ ከእግራቸው ላይ ያለውን ትቢያ እንዲያራግፉ ተነግሯቸዋል። ይህ ተግባር የእግዚአብሔርን ቃል አለመቀበል የሚያስከትለውን ከባድ የፍርድ ውጤት የሚያስገነዝብ ምስክርነት ነው።

የባለሥልጣኑ ተላላኪነት ምሳሌ

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ የንጉሥ መልእክተኛ ወደ ሩቅ አገር ሲላክ የራሱን ኃይል አይጠቀምም። ነገር ግን የንጉሡ ማኅተም ያለበትን ደብዳቤ ይዞ ይሄዳል። ያ ማኅተም ለቃሉ ክብደት ይሰጠዋል፤ ለጉዞውም የሚያስፈልገውን ሁሉ እንዲያገኝ ያደርገዋል። ሐዋርያትም እንዲሁ የክርስቶስን ሥልጣን ማኅተም ይዘው ወጡ። ዛሬም እኛ የክርስቶስ ምስክሮች ስንሆን፣ የምንመካው በራሳችን ችሎታ ሳይሆን በሰጠን ሥልጣንና በቃሉ ታማኝነት ላይ ሊሆን ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 የአሥራ ሁለቱ ሐዋርያት ዝርዝር ውስጥ ይሁዳ አስቆሮቱ መካተቱ ምን ያስተምረናል?

👉 ተልእኳቸው "ለአስራኤል ቤት" ብቻ የሆነው ለምንድን ነው?

👉 "በነጻ የተቀበላችሁትን በነጻ ስጡ" የሚለው መመሪያ ለዛሬው አገልግሎት ምን ትርጉም አለው?

👉 ስንቅና ከረጢት እንዳይይዙ መታዘዛቸው ስለ እምነት ጉዞ ምን ይነግረናል?

👉 በቤቱ "ሰላም" እንዲያድር መጸለይ ስለ ሰላምታ መንፈሳዊ ዋጋ ምን ያስተምራል?

👉 ባልተቀበሏቸው ከተሞች ላይ ትቢያን ማራገፍ ምን ዓይነት ምልክት ነው?

👉 ለሰዶምና ለገሞራ ከሚሆን ይልቅ ለዚያች ከተማ እንደሚቀል የተነገረው ለምንድን ነው?

👉 "የመንግሥተ ሰማያት ቀርባለች" የሚለው ስብከት ከተአምራት ጋር ያለው ትስስር ምንድን ነው?

👉 ሐዋርያቱ ጥንድ ጥንድ ሆነው መላካቸው ስለ ኅብረት ምን ያስተምራል?

👉 "ሠራተኛ ለምግቡ ይገባዋል" የሚለው ቃል ስለ አገልግሎት ድጋፍ ምን ይላል?

ምዕራፍ 10:16-42 — ስለ ሰደት ማስጠንቀቂያና ዋጋ

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ አሥራ ሁለቱን ሐዋርያት ወደ ተልዕኮ ሲልካቸው መንገዱ አልጋ በአልጋ እንደሚይዝላቸው አስቀድሞ ነግሯቸዋል። "እነሆ፤ እንደ በጎች በተኩላዎች መካከል እልካችኋለሁ" የሚለው ንግግር የተልዕኮውን አስቸጋሪነት በግልጽ ያሳያል። በጎች በተኩላዎች ፊት ምንም ዓይነት የመከላከያ መሣሪያ የላቸውም፤ ብቸኛ ደኅንነታቸው በእረኛው ጥበቃ ላይ መደገፍ ነው። በዚህ አስቸጋሪ ዓለም ውስጥ ወንጌልን ይዘው ለሚወጡት ደቀ መዛሙርት ጌታ የሰጣቸው ስልት "እንደ እባብ ልባዎች እንደ ርግብም የዋሆች" መሆንን ነው። እባብ አደጋን አስቀድሞ ለማወቅና ለማምለጥ ብልህ ነው፤ ርግብ ደግሞ በቅንነቷና በየዋህነቷ ትታወቃለች። ክርስቲያን በዓለም ውስጥ ሲኖር ተንኮለኛ ሳይሆን ጥንቁቅ፣ ቂመኛ ሳይሆን ንጹሕ ልብ ያለው ሊሆን ይገባል።

በሰው ፊት መቆምና የመንፈስ ቅዱስ ረድኤት

ደቀ መዛሙርቱ በጌታ ስም ምክንያት በሸንጎዎችና በገዢዎች ፊት እንደሚቆሙ ጌታ አስጠንቅቋቸዋል። ሆኖም በዚያ ጭንቅ ሰዓት ምን እንደሚያወሩ መጨነቅ እንደሌለባቸው አረጋግጦላቸዋል። "የሚናገርባችሁ የአባታችሁ መንፈስ ነው እንጂ የምትናገሩ እናንተ አይደላችሁም" የሚለው ተስፋ፣ ጌታ በመከራ ውስጥ ለሚገኙት ምስክሮቹ የሚሰጠውን ሰማያዊ ድጋፍ ያሳያል። መከራው ግን ከባድ ብቻ ሳይሆን ከቅርብ ቤተሰብም ሊመጣ እንደሚችል ጌታ አልደበቀም። ወንድም ወንድሙን፣ አባት ልጁን ለሞት አሳልፈው የሚሰጡበት ጊዜ ቢመጣም፣ እስከ መጨረሻ የሚጸና ግን እርሱ ይድናል። ይህ ጽናት በራስ ኃይል ሳይሆን በክርስቶስ ፍቅር ላይ በመደገፍ የሚገኝ ነው።

ከጭንቀት ነፃ የሚያወጣው መለኮታዊ እንክብካቤ

ጌታ በመከራ መካከል ለሚገኙት ደቀ መዛሙርቱ ታላቅ ማጽናኛ ሰጥቷል። ሥጋን የሚገድሉትን ነፍሶችን ግን መግደል የማይችሉትን እንዳይፈሩ አዘዘባቸው። እውነተኛ ፍርሃት ሊኖረን የሚገባው በነፍስና በሥጋ ላይ ሥልጣን ላለው ለእግዚአብሔር ብቻ ሊሆን ይገባል። ጌታ የእግዚአብሔርን እንክብካቤ ለማሳየት የድንቢጦችን ምሳሌ ያመጣል። ሁለት ድንቢጦች በአነስተኛ ዋጋ ቢሸጡም፣ ያለ አባታችሁ ፈቃድ አንዲቱም ምድር ላይ አትወድቅም ይላል።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንዲት ትንሽ ወፍ በእግዚአብሔር ዓይን ፊት እንዲህ ያለ ዋጋ ካላት፤ የእግዚአብሔር ልጆች የሆናችሁ እናንተማ እንዴት አብልጣችሁ አትከብሩም? የራሳችሁ ጠጉር እንኳ ተቆጥሯል በማለት ጌታ ስለ እኛ ያለውን ጥልቅና ዝርዝር እውቀት ይነግረናል። ስለዚህ በሰው ፊት እርሱን ለመመስከር ልንፈራ አይገባም፤ ምክንያቱም እኛን የሚያውቅና የሚጠብቅ ኃያል አምላክ ከእኛ ጋር ነው።

ፍጹም ቅድሚያና የመስቀሉ መንገድ

ጌታ ኢየሱስ "በምድር ላይ ሰላምን ለማምጣት የመጣሁ አይምሰላችሁ፤ ሰይፍን እንጂ ሰላምን ለማምጣት አልመጣሁም" ሲል፤ ወንጌል በብርሃንና በጨለማ መካከል የሚፈጥረውን መለያየት መግለጡ ነው። ክርስቶስን መከተል አንዳንድ ጊዜ ከቤተሰብና ከወዳጅ ጋር ወደ መጣላት ሊያደርስ ይችላል። ነገር ግን ጌታ የሚፈልገው በሕይወታችን ውስጥ ከምንምና ከማንም በላይ ለእርሱ ቅድሚያ እንድንሰጥ ነው። አባቱን ወይም እናቱን ከእኔ ይልቅ የሚወድ ለእኔ ሊሆን አይገባውም በማለት የፍቅራችንን ማዕከል እርሱ ሊሆን እንደሚገባ ያስተምራል። መስቀሉን የማይሸከምም ደቀ መዝሙር ሊሆን አይችልም። መስቀል መሸከም ማለት ለራስ ፈቃድ መዋትና ለክርስቶስ ዓላማ ራስን ዝቅ ማድረግ ማለት ነው። ነፍሱን የሚያገኝ ያጠፋታል፤ ስለ ጌታ ብሎ ነፍሱን የሚያጣ ግን ያገኛታል።

የተቀባይነት ዋጋና በረከት

በተልዕኮው መዝጊያ ላይ ጌታ የደቀ መዝሙርቱን ክብርና ዋጋ ገልጧል። እነርሱን የሚቀበል ጌታን እንደሚቀበል፤ ጌታንም የሚቀበል የላከውን አብን እንደሚቀበል ተናግሯል። ነቢይን በነቢይ ስም የሚቀበል የነቢይን ዋጋ ያገኛል፤ ጻድቅንም በጻድቅ ስም የሚቀበል የጻድቁን ዋጋ ያገኛል። ጌታ እጅግ ትናንሽ ለሚባሉ በጎ ተግባራት ትልቅ ቦታ ይሰጣል። ከነዚህ ከታናናሾቹ ለአንዱ በደቀ መዝሙር ስም ቀዝቃዛ ውኃ ብቻ የሚሰጥ እንኳን ዋጋው እንደማይጠፋ አረጋግጦልናል። ይህም የሚያሳየው እግዚአብሔር ለእርሱ ተብሎ የሚደረገውን ማንኛውንም ትንሽ አገልግሎት እንደማይረሳና በታማኝነት እንደሚመነዳ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 "አንድ እባብ ልባም እንደ ርግብ የዋህ" መሆን በተግባር እንዴት ይገለጣል?

👉 በሽንገ ፊት በሚቆሙበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ እንደሚናገርላቸው የተሰጠው ተስፋ ለምን አስፈለገ?

👉 "እስከ መጨረሻ የሚጸና እርሱ ይድናል" የሚለው ቃል ስለ ጽናት ምን ይነግረናል?

👉 ሥጋን መግደል የሚችሉትን ሳይሆን "ነፍስንና ሥጋን በገሃነም ሊያጠፋ የሚችለውን" መፍራት ለምን ይገባል?

👉 የራስ ጠጉር ሁሉ መቆጠሩ ስለ እግዚአብሔር ጥበቃ ምን ዓይነት መተማመኛ ይሰጣል?

👉 ኢየሱስ "ሰላምን ሳይሆን ሰይፍን ለማምጣት መጣሁ" ማለቱ ከቤተሰብ ግንኙነት አንጻር እንዴት ይታያል?

👉 ለአንዱ ደቀ መዝሙር "ጽዋ ቀዝቃዛ ውኃ" የሚሰጥ ዋጋው እንደማይጠፋ የተነገረው ለምንድን ነው?

👉 "ነፍሱን የሚያገኝ ያጠፋታል" የሚለው ፓራዶክስ ምን ማለት ነው?

👉 እናንተን የሚቀበል እኔን ይቀበላል ማለቱ ከክርስቶስ ጋር ስላለን አንድነት ምን ይላል?

👉 ስደት ሲመጣ ወደ ሌላ ከተማ መሸሽ መፈቀዱ ስለ ጥበብ አጠቃቀም ምን ያስተምራል?

ምዕራፍ 11 እና 12፡ ውዝግብ እና ተቃውሞ

ምዕራፍ 11:1-19 — የመጥምቁ የሐንስ ጥያቄ እና ምስክርነት

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ አንድ መጀመሪያ ላይ ታላቁ የእግዚአብሔር ሰው መጥምቁ የሐንስ በወሀኒ ቤት ሆኖ እናገኘዋለን። ቀደም ሲል "እነሆ የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ" ብሎ የመስከረለት የሐንስ፣ አሁን ግን "የሚመጣው አንተ ነህን ወይስ ሌላ እንጠብቅ?" የሚል ጥያቄ ወደ ኢየሱስ ላከ። ይህ ታሪክ የሚያስተምረን ታላላቅ የእምነት አርበኞች እንኳ በሕይወት ውጣ ውረድና በመከራ ውስጥ ሲሆኑ የመጠራጠር ስሜት ሊጋርዳቸው እንደሚችል ነው። የሐንስ የጠበቀው መሲሕ ምናልባትም በኃይል መጥቶ የሮምን አገዛዝ የሚገለብጥና እርሱንም ከእስር የሚያስፈታ መስሎት ሊሆን ይችላል። ጌታ ግን የሚሠራው በራሱ መንገድና ጊዜ ነበር።

የሚታይና የሚዳሰስ ምስክርነት

ጌታ ኢየሱስ ለየሐንስ ደቀ መዛሙርት የሰጠው መልስ እጅግ አስደናቂ ነው። "አዎ እኔ ነኝ" የሚል ቀጥተኛ ቃል ከመናገር ይልቅ፣ ዓይናቸው የሚያየውንና ጀርአቸው የሚሰማውን እንዲመሰክሩ ነገራቸው። ዕውሮች ያያሉ፣ አንካሶች ይሄዳሉ፣ ለምጻሞች ይነጻሉ፣ ደንቆሮዎችም ይሰማሉ፣ ሙታንም ይነሣሉ ለድሆችም ወንጌል ይሰበካል አላቸው። ይህ ማለት ጌታ ማንነቱን እያስመሰከረ ያለው በንግግር ብቻ ሳይሆን በሥራውና በሕይወት ለውጥ ነው ማለት ነው። ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሰው ጨለማ ክፍል ውስጥ ሆኖ ብርሃን አለ ወይ ብሎ ቢጠይቅ፣ መልሱ "አዎ አለ" የሚል ቃል ሳይሆን መጋረጃውን ከፍቶ ብርሃኑ እንዲገባ ማድረግ ነው። ጌታም በሥራው መሲሕነቱን ለየሐንስ አበራሰት። በተጨማሪም "በእኔም የማይሰናከለው ሁሉ ብፁዕ ነው" በማለት፣ እግዚአብሔር በገዛ ፈቃዱና በመረጠው መንገድ ሲሠራ ያንን ተቀብሎ መከተል ትልቅ በረከት እንደሆነ አስገነዝቦ።

የመጥምቁ የሐንስ ማንነትና የአዲሱ ኪዳን ክብር

የየሐንስ ደቀ መዛሙርት ከሄዱ በኋላ፣ ጌታ ኢየሱስ ስለ የሐንስ ለሕዝቡ መመስከር ጀመረ። የሐንስ በነፋስ እንደሚወዘወዝ ሽምቦቆ ወላዋይ እንዳልሆነ፣ ወይም በድሎት ውስጥ የሚኖር የንጉሥ ቤተሰብ እንዳልሆነ ገለጸ። ይልቁንም እርሱ ከነቢይም የሚበልጥ፣ ለጌታ መንገድን

የሚጠርግ መለኮታዊ መላክተኛ መሆኑን አረጋገጠ። "ከሴቶች ከተወለዱት መካከል ከመጥምቁ የሐንስ የሚበልጥ አልተነሣም" በማለት ታላቅነቱን መስከረ።

ሆኖም ጌታ አንድ የሚገርም እውነት ጨመረ፡- "በመንግሥተ ሰማያት ግን ከሁሉ የሚያንሰው ይበልጠዋል" አለ። ይህ ማለት የሐንስ የብሉይ ኪዳን ነቢያት መጨረሻና ታላቅ ቢሆንም፤ በክርስቶስ ደም ለተመሠረተው አዲስ ኪዳንና ለመንግሥተ ሰማያት በረከት ግን ደጅ ላይ የነበረ ምስክር ነበር። ዛሬ እኛ በክርስቶስ በኩል ያገኘነው ልጅነትና የጸጋ ክብር፤ ቀድሞ የነበሩት ቅዱሳን በሩቅ ሆነው ከተመለከቱትና ከተመኙት በላይ መሆኑን ያሳያል። የእግዚአብሔር መንግሥት ከየሐንስ ዘመን ጀምሮ ትጋደላለች፤ የሚጋደሉም ይነጥቋታል። ይህም ማለት መንግሥቱን ለማግኘት የሚፈልጉ ሰዎች የቆረጠ ልብና ጥረት ሊኖራቸው እንደሚገባ የሚገልጽ ነው።

ግትርና የማይለወጥ ትውልድ

ጌታ የዚያን ዘመን ትውልድ በገበያ ውስጥ ተቀምጠው ከሚጫወቱ ልጆች ጋር መሰለው። "እንቢልታ ነፋንላችሁ አልዘፈናችሁም፤ ሙሾ አወጣንላችሁ አላቀሳሳችሁም" እንደሚሉ ልጆች ናቸው። የሐንስ ሳይበላና ሳይጠጣ በመምጣቱ "ጋኔን አለበት" አሉት፤ የሰው ልጅ (ኢየሱስ) ደግሞ እየበላና እየጠጣ፤ ከኃጢአተኞች ጋር እየተቀመጠ በመምጣቱ "በላተኛና የወይን ጠጅ ጠጪ" አሉት።

ይህ የሚያሳየው የሰው ልጅ ልቡ ካልተከፈተና ለመለወጥ ካልቆረጠ፤ ምንም ዓይነት ተአምርና ትምህርት ቢመጣ ምክንያት ከመፈለግ እንደማያርፍ ነው። ጥበብ ግን በልጆችዋ ጸደቀች፤ ይህም ማለት የእግዚአብሔር እውነተኛ ጥበብ በሥራዋና በምታፈራው መልካም ፍሬ ትክክለኛነቷ ይረጋገጣል ማለት ነው። እኛም እንደዚያ ትውልድ ግትር ከመሆን ይልቅ፤ እግዚአብሔር በየትኛውም መንገድ ቢመጣ ቃሉን ለመቀበል ልባችን ዝግጁ ሊሆን ይገባል።

ለሕይወታችን የሚሆን ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር እግዚአብሔርን በገዛ ሃሳባችን ውስጥ ልንገድበው እንደማይገባ ነው። ዮሐንስ በጠበቀው መንገድ ሳይሆን ጌታ በራሱ መንገድ መሥራቱ፤ ዛሬም በሕይወታችን ለሚገጥሙን ጥያቄዎች መልስ ነው። በሁኔታዎች ላይ ከማተኮር ይልቅ ጌታ እያደረገ ባለው ሥራ ላይ አይናችንን ልንተክል ይገባል። በተጨማሪም በክርስቶስ ያገኘነው የልጅነት ክብር እጅግ ታላቅ መሆኑን ተረድተን በምስጋና ልንመላለስ ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

- 👉 መጥምቁ የሐንስ በኢየሱስ ላይ ጥርጣሬ ያደረበት ለምን ይመስላችኋል?
- 👉 ኢየሱስ ለየሐንስ በሰጠው ምላሽ ተአምራቱን ብቻ ለምን ጠቀሰ?
- 👉 "በእኔ የማይሰናከል ብፁዕ ነው" የሚለው ማስጠንቀቂያ ትርጉሙ ምንድን ነው?
- 👉 የሐንስ "ከነቢይም የሚበልጥ" የተባለው ለምንድን ነው?
- 👉 "መንግሥተ ሰማያት ትገፋለች" የሚለው ቃል ምን ትርጉም አለው?
- 👉 የሐንስን እንደ "ኤልያስ" አድርጎ መቀበል ከትንቢት ፍጻሜ ጋር እንዴት ይያያዛል?
- 👉 ያ ትውልድ የሐንስን "ጋኔን አለበት"፣ ኢየሱስን ደግሞ "በላተኛ" ማለቱ ምን ያሳያል?
- 👉 "ጥበብ በልጆቿ ጸደቀች" የሚለው ሐሳብ ምን ማለት ነው?
- 👉 የሐንስ በምድረ በዳ ምን ሊያዩ ወጡ? የሚለው ጥያቄ ስለ የሐንስ ጽናት ምን ይላል?
- 👉 መንግሥተ ሰማያት ከየሐንስ ዘመን ጀምሮ እስካሁን ድረስ እንዴት እየገፋች ነው?

ምዕራፍ 11:20-30 — የመለኮታዊው ዕረፍት ግብዣና የንስሐ አስፈላጊነት
ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ አንድ መገባደጃ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እጅግ ጥልቅና ልብ የሚነኩ ሁለት ነገሮችን ሲናገር አንስማለን። አንደኛው ብርሃን አግኝተው ብርሃኑን ላልተጠቀሙ ከተሞች የሚሰጥ ከባድ ማስጠንቀቂያ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ በሕይወት ውጣ ውረድ ለደከሙ ነፍሳት የቀረበ የሰላም ግብዣ ነው። ይህ ክፍል እግዚአብሔር ከእኛ የሚፈልገው እውነተኛ ምላሽ ምን እንደሆነ በግልጽ ያሳየናል።

የተሰጠ ዕድልና ተጠያቂነት

ጌታ ኢየሱስ ብዙ ተአምራትን ያደረገባቸውን ከተሞች ማለትም ኮራዚንን፣ ቤተ ሳይዳንና ቅፍርናሆምን በጽኑ መገመገም ጀመረ። እነዚህ ከተሞች የሰማያዊው መንግሥት ኃይል በተግባር የታየባቸው ቢሆንም፤ ሕዝቡ ግን ንስሐ ለመግባትና ልባቸውን ለመለወጥ ፈቃደኛ አልነበሩም። ጌታ እነዚህን ከተሞች በጥንት ዘመን በክፋታቸው ከሚታወቁት ከጢሮስ፣ ከሲዶናና ከሰዶም ጋር አወዳደራቸው። በሰዶም የተደረገው ተአምር በእነዚህ ከተሞች ቢደረግ ኖሮ እስከ ዛሬ በኖሩ ነበር በማለት፤ ብርሃን እያላቸው በጨለማ መመላለስን የመረጡትን ወቅሳቸው። ይህም የሚያስተምረን ለእኛ የተሰጠን መንፈሳዊ ዕድልና የቃሉ እውቀት በጨመረ ቁጥር፤ ከእኛ የሚጠበቀውም ፍሬና ተጠያቂነት አብሮ እንደሚጨምር ነው።

የሕፃናት ጥበብና የመለኮት ምስጢር

በዚያኑ ሰዓት ጌታ ኢየሱስ አብን እያመሰገነ ድንቅ ጸሎት አቀረበ። "ይህን ከጥበበኞችና ከአስተዋዮች ሰውረህ ለሕፃናት ስለ ገለጥህላቸው አመሰግንሃለሁ" አለ። እዚህ ጋር ጥበበኞች የተባሉት በገዛ ዕውቀታቸውና በሃይማኖታዊ ትምክህታቸው ልባቸው የደነደነውን ሲሆን፤ ሕፃናት የተባሉት ደግሞ እንደ ሕፃን ቅን ሆነው የእግዚአብሔርን ቃል ለመቀበል የተራቡትን ነው። እግዚአብሔርን ማወቅ በሰው ልጅ ምርምርና ፍልስፍና የሚገኝ ሳይሆን፤ እርሱ ራሱ ለትሑታን የሚገልጠው ምስጢር ነው። ወልድን ከአብ በቀር የሚያውቅ የለም፤ አብንም ከወልድ በቀር ወልድም ሊገልጥለት ከሚፈቅድ በቀር የሚያውቅ የለም። ይህም በክርስቶስ በኩል ብቻ ወደ እውነተኛው አምላክ መድረስ እንደምንችል ያሳያል።

የዕረፍት ጥሪና የጌታ ቀንበር

በመጨረሻም ጌታ በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ እጅግ ማራኪ የሆነውን ግብዣ አቀረበ። "እናንተ ደካሞችና ሽክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ፤ እኔም አሳርፋችኋለሁ" አለ። ይህ ጥሪ በኃጢአት ሸክም፤ በሕግጋት ሙብዛትና በኑሮ ጭንቀት ለዛሉ ሁሉ የተሰጠ ነው። ጌታ ቀንበሩን እንድንሸከም ይጋብዘናል። ቀንበር ማለት ሁለት በሬዎች በአንድነት ተጠምደው እርሻ እንዲያርሱ የሚያደርግ መሣሪያ ነው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንዱ በሬ ጠንካራና ልምድ ያለው፣ ሌላኛው ደግሞ ደካማና ወጣት ቢሆን፤ ቀንበሩን አብረው ሲሸከሙ ጥንካሬውና ክብደቱ በሙሉ የሚያርፈው በጠንካራው በሬ ላይ ነው። እኛም ከክርስቶስ ጋር ስንጠመድ፤ የሕይወታችንን ሸክም የሚሸከምልን እርሱ ነው። የጌታ ቀንበር ልዝብ (ደግ) ነው፤ ሸክሙም ቀላል ነው። ምክንያቱም እርሱ በልቡ የዋህና ትሑት ስለሆነ ከእርሱ ጋር በመሆን ለነፍሳችን ዕረፍትን እናገኛለን። ከጌታ ጋር መኖር ማለት ከሥራ መፈታት ሳይሆን፤ በኃይሉና በሰላሙ እየታገዙ በደስታ መመላለስ ነው።

ለሕይወታችን የሚሆን ተግባራዊ ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር እግዚአብሔርን የምናገኘው በትሕትና መሆኑን ነው። በራሳችን ዕውቀትና ጽድቅ ከተመካን የእግዚአብሔር ምስጢር ይጋረድብናል። ዛሬም ጌታ "ወደ እኔ ኑ" እያለ ይጣራል። በልባችን ያለውን የጭንቀትና የኃጢአት ሸክም በእግሩ ሥር አኑረን፤ የእርሱን የፍቅርና የታዛዥነት ቀንበር ብንሸከም እውነተኛውን ሰላም እናገኛለን። ጌታን መከተል ሸክም ሳይሆን፤ ሸክማችን የሚቀልበት ታላቅ ጸጋ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ለጢሮስ እና ለሲዶና ከሚሆን ይልቅ ለኮራዚን እና ለቤተ ሳይዳ ፍርዱ የከበደ የሆነው ለምንድን ነው?

👉 ቅፍርናሆም "እስከ ሰማይ ከፍ አልሸ" መባሏ ምንን ያመለክታል?

👉 እግዚአብሔር ምስጢሩን "ለሕፃናት" መግለጡ ስለ ትሕትና ምን ያስተምረናል?

👉 "ከአብ በቀር ወልድን የሚያውቅ የለም" የሚለው ቃል ስለ ኢየሱስ አምላክነት ምን ይናገራል?

👉 "ቀንበሬን በላያችሁ ተሸከሙ" የሚለው ጥሪ ከሕግ ቀንበር አንጻር እንዴት ይታያል?

👉 "የዋህና በልቡ ትሑት" የሆነው ኢየሱስ ለደከሙ ነፍሳት እንዴት ዕረፍት ይሰጣል?

👉 "ቀንበሬ ልዝብ ሸክሜም ቀሊል ነው" የሚለው ቃል ከደቀ መዝሙርነት ጋር እንዴት ይጣጣማል?

👉 ከኢየሱስ መማር ሲባል ምን ማለት ነው?

👉 የእግዚአብሔር ፍርድ ከተሰጠው ብርሃን (ብርሃን) ብዛት ጋር መመጣጠኑ ምን ያስተምራል?

👉 ዛሬ እኛ የእርሱን ዕረፍት ለማግኘት ምን ማድረግ ይኖርብናል?

ምዕራፍ 12:1-21 — የሰንበት ክርክሮች

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ሁለት መጀመሪያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከፈሪሳውያን ጋር ያደረጋቸውን ሁለት ተከታታይ የሰንበት ክርክሮች እንመለከታለን። እነዚህ ክርክሮች ሃይማኖት በሰዎች ላይ ስለሚጭነው ሽክም እና እግዚአብሔር ለሰው ልጅ ስላለው ጥልቅ ምሕረት የሚናገሩ ናቸው። ጌታ በዚህ ክፍል ውስጥ የሰንበት ሕግ የተሰጠው ሰውን ለመጥቀም እንጂ ሰውን ለማሰር እንዳልሆነ በግልጽ ያስተምራል።

በእርሻ መካከል የተገለጠው ምሕረት

ጌታና ደቀ መዛሙርቱ በሰንበት ቀን በእርሻ መካከል ሲያልፉ ደቀ መዛሙርቱ ተራቡ፤ እሾትም እየቀጠፉ መብላት ጀመሩ። ፈሪሳውያን ይህንን ባዩ ጊዜ በሰንበት መሥራት የማይገባውን ያደርጋሉ በማለት ከሰጧቸው። ጌታ ግን ለእነዚህ የሕግ መምህራን ሁለት ታላላቅ ምሳሌዎችን በመጥቀስ መለሰላቸው። በመጀመሪያ ንጉሥ ዳዊት በራብው ጊዜ ወደ እግዚአብሔር ቤት ገብቶ ለካህናት ብቻ የተፈቀደውን መሥዋዕት እንደበላ አስታወሳቸው። ሁለተኛ ደግሞ ካህናት በሰንበት ቀን በቤተ መቅደስ ውስጥ መሥዋዕት ሲያቀርቡ ሰንበትን ቢያፈርሱም በደል እንደማይቆጠርባቸው ገለጸ።

የጌታ ዋና መልእክት "ከቤተ መቅደስ የሚበልጥ እዚህ አለ" የሚለው ነው። እርሱ የሰንበት ጌታ በመሆኑ፤ ሕግጋት ሁሉ ትርጉም የሚያገኙት በእርሱና ለሰዎች ባለው ምሕረት ነው። ጌታ "መሥዋዕትን ሳይሆን ምሕረትን እወዳለሁ" የሚለውን የእግዚአብሔርን ቃል በመጥቀስ፤ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች ከሰው ልጅ ሕይወትና ፍላጎት በላይ መሆን እንደሌለባቸው አሳስቧል።

የሰንበት ፈውስ እና የበጎነት ትርጉም

ከዚያም ጌታ ወደ ምኩራብ ገባ፤ በዚያም እጁ የሰለለች (የደረቀች) ሰው ነበረ። ፈሪሳውያንም ሊከሱት ፈልገው "በሰንበት መፈወስ ይገባልን?" ብለው ጠየቁት። ጌታም እጅግ ጥልቅ በሆነ ምሳሌ መለሰላቸው። "ከእናንተ አንድ በግ ያለው በሰንበት በጉድጓድ ቢወድቅበት፤ ይዞ የማያወጣው ማን ነው?" አላቸው። አንድ ሰው በጉድጓድ ውስጥ የወደቀን እንስሳ ለማዳን የሚረባረብ ከሆነ፤ የእግዚአብሔር መልክ ያለው ሰውማ እንዴት አብልጦ ዋጋ አይኖረውም?

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሕፃን ልጅ እሳት ውስጥ ቢወድቅ "ዛሬ ሰንበት ነውና አላወጣውም" የሚል ወላጅ የለም። ምክንያቱም ሕይወትን ማዳን ከማንኛውም ሥርዓት በላይ ነው። ጌታም "በሰንበት በጎ ማድረግ ይገባል" በማለት የታመመውን ሰው ፈወሰው። ፈሪሳውያን ግን ለሕጉ ደብዳቤ ከነበራቸው ቅንዓት የተነሳ፤ ጌታን እንዴት እንደሚያጠፉት ተማከሩ። ይህም ሃይማኖታዊ ግትርነት ሰውን ለጥላቻና ለጭካኔ እንዴት እንደሚዳርግ ያሳያል።

የዋሁ እና የሰላሙ ንጉሥ

ጌታ ኢየሱስ የፈሪሳውያንን ክፉ ምክር ባወቀ ጊዜ ከዚያ ፊቀቅ አለ። ብዙ ሕዝብም ተከተሉት፤ እርሱም ሁሉንም ፈወሳቸው። ሆኖም ማንነቱን ለሰዎች እንዳይገልጡ አዘዛቸው። ይህም ነቢዩ ኢሳይያስ ቀደም ብሎ ስለ ጌታ የተናገረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ነው። ጌታ እንደ ምድራዊ ነገሥታት በጨኸትና በኃይል የሚመጣ ሳይሆን፤ እጅግ የዋህና አሳቢ መሆኑን ትንቢቱ ይገልጻል።

"የተቀጠቀጠ ሽምቦቅን አይሰብርም የሚጤስ ክርንም አያጠፋም" የሚለው ቃል የጌታን ታላቅ ርኅራኄ ይገልጣል። የተቀጠቀጠ ሽምቦቅ ምንም የማይጠቅም ቢመስልም ጌታ ግን አይጥለውም። የሚጤስ ክር ብርሃኑ የጠፋና ጭስ ብቻ የሚወጣው ቢሆንም ጌታ ግን ዳግም እንዲበራ ያደርገዋል እንጂ አያጠፋውም። ይህም ማለት ጌታ ለደካሞችና ተስፋ ለቆረጡ ሰዎች የሚሰጠው ዕድልና ጸጋ እጅግ ሰፊ መሆኑን ያሳያል። አሕዛብም ሁሉ በእርሱ ስም ተስፋ ያደርጋሉ።

ለሕይወታችን የሚሆን ተግባራዊ ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር እግዚአብሔርን የምናስደስተው በሥርዓት መገዛት ብቻ ሳይሆን ለሰዎች ምሕረትንና ፍቅርን በማሳየት መሆኑን ነው። ሰንበት ወይም ማንኛውም መንፈሳዊ ቀን የተሰጠን ለነፍሳችን ዕረፍትና መልካም ለማድረግ ነው። በተጨማሪም ጌታ ደካማነታችንን አይቶ እንደማይጥለን፤ ይልቁንም በተሰበረው ማንነታችን ውስጥ ገብቶ እንደሚጠግነን ማወቅ አለብን። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሕግ መጨረሻ ሳይሆን የፍቅርና የምሕረት ምንጭ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ዳዊት የተከለከለውን መብላቱ ለደቀ መዛሙርቱ ድርጊት እንዴት እንደ መከላከያ ቀረበ?

👉 "የሰው ልጅ የሰንበት ጌታ ነው" የሚለው አዋጅ ስለ ኢየሱስ መለኮታዊ ሥልጣን ምን ይናገራል?

👉 በሰንበት እጁ የሰለለችውን መፈወሱ በሕግ አከባሪዎች ዘንድ ለምን ተቃውሞ አስነሳ?

👉 "ከሰው ይልቅ በግ ምንኛ ያንሳል" የሚለው ንጽጽር ስለ ሰው ልጅ ክብር ምን ያስተምራል?

👉 ፈሪሳውያን ኢየሱስን "ሊገድሉት መማከራቸው" ተቃውሞው በምን ደረጃ ላይ እንደደረሰ ያሳያል?

👉 ኢየሱስ ከክርክር ራሱን መሸሸጉ እና ዝምታው ከኢሳይያስ 42 ትንቢት ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 "በስሙም አሕዛብ ተስፋ ያደርጋሉ" የሚለው ቃል ወንጌል ወደ ፊት ለማን እንደሚሆን ያሳያል?

👉 "ምሕረትን እወዳለሁ መሥዋዕትንም አይደለም" የሚለው ቃል በዚህ ክፍል እንዴት ተተረጎመ?

👉 ሰንበት ለሰው ተፈጠረ ወይስ ሰው ለሰንበት?

👉 ሕግን በጥሬው መከተል እና የሕጉን መንፈስ መከተል ልዩነታቸው ምንድን ነው?

ምዕራፍ 12:22-50 — የበዔል ዜቡል ክስ እና የዮናስ ምልክት
ምልክታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ሁለት መገባደጃ ላይ በጌታ ኢየሱስ ክርስቶስና በፈሪሳውያን መካከል ያለው ግጭት እጅግ እየበረታ መሄዱን እንመለከታለን። ጌታ አጋንንት አድሮበት ዕውርና ዲዳ የነበረውን ሰው በፈወሰ ጊዜ፣ ሕዝቡ ሁሉ በመገረም "ይህ ሰው የዳዊት ልጅ (መሲሕ) ይሆንን?" በማለት መጠየቅ ጀመሩ። ፈሪሳውያን ግን የጌታን ተቀባይነት ለመቀነስ ሲሉ ተአምራቱን በአጋንንት አለቃ በበዔል ዜቡል ኃይል እንደሚያደርገው በመግለጽ እጅግ የከፋ ስም ማጥፋት ጀመሩ።

ጌታ ኢየሱስ ይህንን ክፉ ሃሳባቸውን በምክንያትና በምሳሌ መለሰላቸው። "እርስ በርሷ የምትለያይ መንግሥት ትጠፋለች" በማለት፣ ሰይጣን ሰይጣንን የሚያወጣ ከሆነ መንግሥቱ እንዴት ሊቆም ይችላል? በማለት የሐሳባቸውን ብልሹነት አሳያቸው። ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፦ አንድ ንጉሥ በራሱ ጦር ሰራዊት ላይ ጦርነት እንደማይከፍት ሁሉ፣ ሰይጣንም የራሱን ግዛት አያፈርስም። ጌታ አጋንንትን የሚያወጣው በእግዚአብሔር መንፈስ መሆኑ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ እነርሱ እንደመጣች ትልቅ ማረጋገጫ ነበር። ኃይለኛውን (ሰይጣንን) አስቀድሞ ሳያስር ወደ ቤቱ ገብቶ እቃውን ሊዘርፍ የሚችል ማንም የለም።

በዚህ ክፍል ውስጥ ጌታ ስለ መንፈስ ቅዱስ ስድብ ከባድ ማስጠንቀቂያ ሰጥቷል። በመንፈስ ቅዱስ ላይ የሚሰነዘር ስድብ በዚህም ሆነ በሚመጣው ዓለም ይቅርታ የለውም። ይህ ማለት የእግዚአብሔርን የማዳን ሥራ እያየና እያወቁ፣ የቅዱስ መንፈሱን ሥራ የሰይጣን ነው ብሎ በግትርነት መቃወም የንስሐን በር ራስ ላይ መዝጋት ነው። ልክ አንድ ዛፍ በፍሬው እንደሚታወቅ ሁሉ፣ የሰውም ማንነት ከልቡ በሚወጣው ቃል ይታወቃል። በልብ ውስጥ ያለው ከፋት በአንደበት ይገለጣልና በቃላችን እንጸድቃለን ወይም እንፈረዳብናለን። የሕግ መምህራንና ፈሪሳውያን ደግሞ ምልክትን ከጌታ ለመኑ። ጌታ ግን ከነቢዩ ዮናስ ምልክት በቀር ሌላ ምልክት እንደማይሰጣቸው ገለጸ። ዮናስ በአሣ ነባሪ ሆኖ ውስጥ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት እንደቆየ ሁሉ፣ የሰው ልጅም (ኢየሱስ) በምድር ልብ ውስጥ እንዲሁ ይቆያል።

ይህም ስለ ሞቱና ስለ ትንሣኤው የሚናገር ትንቢት ነበር። የነነዌ ሰዎች በዮናስ ስብከት ንስሐ ስለገቡ፣ በኢየሩሳሌም ያለው ትውልድ ግን ከዮናስ የሚበልጠውን ክርስቶስን ስላልተቀበለ የነነዌ ሰዎች በፍርድ ቀን ይፈርዱበታል። እንዲሁም የንግሥተ ዓዜብ ከምድር ዳርቻ መጥታ የሰሎሞንን ጥበብ ስለሰማች፣ ከሰሎሞን የሚበልጠው ጌታ እያለ ባልሰሙት ላይ ትፈርድባቸዋለች።

ጌታ ስለ ርኩስ መንፈስ መመለስ የተናገረው ምሳሌ እጅግ ጥልቅ ነው። አንድ ርኩስ መንፈስ ከሰው ወጥቶ ሲመለስ ቤቱ ታጥቦና ተጠርጎ ነገር ግን ባዶ ሆኖ ካገኘው፣ ከራሱ የሚከፉ ሌሎችን ሰባት መናፍስት ይዞ ይገባል። ይህ የሚያስተምረን ሕይወታችንን ከክፉ ነገር ማጽዳት ብቻ በቂ እንዳልሆነ ነው። ልባችን በእግዚአብሔር ቃልና በመንፈስ ቅዱስ ካልተሞላ፣ የቀድሞው ባዶነት ለከፋ ውድቀት ይዳርገናል። ሃይማኖታዊ ለውጥ ብቻ ሳይሆን መለኮታዊ መሞላት ያስፈልገናል።

በመጨረሻም ጌታ እውነተኛ ቤተሰቦቹ እነማን እንደሆኑ ገለጸ። እናቱና ወንድሞቹ በውጭ ቆመው ሊያነጋግሩት በፈለጉ ጊዜ፣ ጌታ ደቀ መዛሙርቱን እያመለከተ "በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ ሁሉ፣ እርሱ ወንድሜ እኅቴም እናቴም ነው" አለ። ይህም በሥጋ ካለ ዝምድና ይልቅ በእግዚአብሔር ቃል መታዘዝ የሚገኝ መንፈሳዊ ትስስር እጅግ የላቀና ዘላቂ መሆኑን ያረጋግጣል። የክርስቶስ ቤተሰብ ለመሆን ትልቁ መመዘኛ የታዘዘ ልብና ለፈቃዱ መገዛት ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ "ጠንካራውን ሰው ሳያስር" የሚለው ምሳሌ ኢየሱስ በሰይጣን ላይ ያለውን ድል እንዴት ይገልጻል?

☞ መንፈስ ቅዱስን መሰደብ (Blasphemy) ለምን የማይሰረይ ኃጢአት ሆነ?

☞ "ዛፉ ከፍሬው ይታወቃል" የሚለው ሐሳብ በኢየሱስ እና በፈሪሳውያን ክርክር ውስጥ እንዴት ይሠራ ነበር?

☞ የሕግ መምህራን "ምልክት" መፈለጋቸው ለምን ተወቀሰ?

☞ "የዮናስ ምልክት" ኢየሱስ ለራሱ ከሰጠው ትንቢት አንጻር ምን ማለት ነው?

☞ የክፉ መንፈስ ተመልሶ መምጣት ምሳሌ ለአይሁድ ትውልድ ምን ዓይነት ማስጠንቀቂያ ሰጠ?

☞ ኢየሱስ ቤተሰቦቹን በመተው ደቀ መዛሙርቱን "እነሆ እናቴና ወንድሞቼ" ማለቱ ምን መንፈሳዊ እውነትን ይገልጻል?

☞ በቃል የሚናገሩት ነገር ሁሉ በፍርድ ቀን እንደሚጠየቅበት የተነገረው ለምንድን ነው?

☞ የደቡብ ንግሥት በፍርድ ቀን የምትነሳው ለምንድን ነው?

☞ መንፈሳዊ ቤትን "ባዶ" መተው ምን ዓይነት አደጋ አለው?

ምዕራፍ 13: የመንግሥተ ሰማያት ምሳሌዎች (ሦስተኛው ስብከት)

ምዕራፍ 13:1-23 — የዘሪው ምሳሌ

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ሦስት ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርቱን በምሳሌዎች መስጠት ጀመረ። ጌታ ከቤቱ ወጥቶ በባሕር ዳርቻ ሲቀመጥ እጅግ ብዙ ሕዝብ በዙሪያው ተሰበሰቡ። እርሱም በታንኳ ላይ ተቀምጦ በምድር ላይ ለቆሙት ሕዝቦች ጥልቅ የሆነውን የመንግሥተ ሰማያትን ምስጢር በምሳሌ አስረዳቸው። ከእነዚህም መካከል የመጀመሪያውና መሠረታዊው የዘሪው ምሳሌ ነው። ይህ ምሳሌ የእግዚአብሔር ቃል በሰዎች ልብ ውስጥ ስለሚኖረው የተለያየ ውጤት የሚናገር ነው።

የምሳሌው አካላትና ትርጉማቸው

በዚህ ታሪክ ውስጥ ዘሪው ራሱ ጌታ ኢየሱስ ወይም የእግዚአብሔርን ቃል የሚሰብኩ አገልጋዮች ናቸው። ዘሩ ደግሞ የማይለወጠውና ሕያው የሆነው የእግዚአብሔር ቃል ነው። መሬቱ ደግሞ የእኛ የሰዎች ልብ ነው። ጌታ ዘሩ አንድ ዓይነት ሆኖ ሳለ ውጤቱ የተለያየ የሆነው በመሬቱ ወይም በልባችን ሁኔታ ምክንያት መሆኑን ያስተምረናል።

በመንገድ ዳር የወደቀው ዘር፡- ዝግ ልብ

የመጀመሪያው ዘር የወደቀው በመንገድ ዳር ነው። መንገዱ በሰዎች እግር ተረግጦ የጠነከረ በመሆኑ ዘሩ ወደ ውስጥ ሊገባ አልቻለም። ስለዚህ የሰማይ ወፎች መጥተው በሉት። ይህ በሰይጣን አሠራር የተመሰለ ነው። አንድ ሰው የእግዚአብሔርን ቃል ሰምቶ ባላስተዋለው ጊዜ፣ ክፉው መጥቶ በልቡ የተዘራውን ይነጥቀዋል። ይህ የሚያሳየው ቃሉን ለመቀበል ፈቃደኛ ያልሆነንና ለዓለማዊ ሐሳቦች የተከፈተ ነገር ግን ለእግዚአብሔር ዝግ የሆነን ልብ ነው።

በጭንጫ ላይ የወደቀው ዘር፡- ጥልቀት የሌለው ልብ

ሁለተኛው ዘር የወደቀው ጥቂት አፈር ባለበት በድንጋያማ ወይም በጭንጫ መሬት ላይ ነው። ይህ መሬት ሙቀት ስላለው ዘሩ ቶሎ ይበቅላል። ነገር ግን ሥር የሚሰድበት ጥልቅ አፈር ስለሌለው ፀሐይ በወጣች ጊዜ በሙቀቱ ይደርቃል። ይህ የሚያሳየው ቃሉን በደስታ የሚቀበሉ ነገር ግን በውስጣቸው ጥልቅ መሠረት የሌላቸውን ሰዎች ነው።

ፈተና ወይም ስደት በመጣ ጊዜ ወዲያውኑ ይሰናከላሉ። ይህ ልብ በስሜት የሚነሳ ለእኚ በጽናት በእግዚአብሔር ቃል ላይ ያልተመሠረተ ማንነትን ይወክላል።

በሾክ መካከል የወደቀው ዘር፡- የተከፋፈለ ልብ

ሦስተኛው ዘር የወደቀው በሾክ መካከል ነው። ዘሩ አብሮ ቢበቅልም ሾኩ ግን አንቆ አስቀረውና ፍሬ ሳይሰጥ ቀረ። ሾክ የተባሉት የዚህ ዓለም አሳብና የባለጠግነት መታለል ናቸው። ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል አንድ ገበሬ በአንድ የእርሻ መሬት ላይ እህልና አረም አብሮ እንዲያድግ ቢተው፣ አረሙ የእህሉን ምግብና ብርሃን በመቀማት እህሉ እንዳያፈራ እንደሚያደርገው ሁሉ፣ ዓለማዊ ጭንቀትና የሀብት ፍላጎትም በልባችን ያለውን መንፈሳዊ ዘር ያንቁታል። ይህ ሰው ቃሉን ይሰማል ነገር ግን ልቡ በሁለት ስለተከፈለ ፍሬያማ መሆን አይችልም።

በመልካም መሬት የወደቀው ዘር፡- ፍሬያማ ልብ

በመጨረሻም ዘሩ በመልካም መሬት ላይ ወደቀ። ይህ መሬት የታረሰ፣ የተዘጋጀና ለዘሩ ምቹ የሆነ ነው። ቃሉን ሰምተው የሚያስተውሉና የሚጠብቁ ሰዎች በዚህ ይመሰላሉ። እነዚህ ሰዎች እንደየአቅማቸው መቶ፣ ስድሳና ሠላሳ ፍሬ ያፈራሉ። እውነተኛ ደቀ መዝሙርነት የሚለካው ቃሉን በመስማት ብቻ ሳይሆን፣ ቃሉን ወደ ሕይወት ለውጥና ወደ ተግባር በመቀየር በሚገኝ ፍሬ ነው።

ለሕይወታችን የሚሆን ተግባራዊ ትምህርት

ከዚህ ትምህርት የምንረዳው ዋነኛው ቁም ነገር የልባችንን ሁኔታ መመርመር እንዳለብን ነው። ዘሩ ሁልጊዜ ፍጹም ነው፤ ችግሩ ያለው በልባችን እርሻ ላይ ነው። ልባችን እንደ መንገድ የደነደነ እንዳይሆን በትሕትና ልናርሰው ይገባል። እንደ ጭንጫ ጥልቀት የሌለው እንዳይሆን በቃሉ ጥናትና በጸሎት ሥር ልንሰድ ይገባል። እንደ ሾክ ዓለማዊ አሳብ እንዳያንቀው ደግሞ ትኩረታችንን በእግዚአብሔር ላይ ማድረግ ይኖርብናል። ጌታ ዛሬም የሚፈልገው ቃሉን ሰምተው ፍሬ የሚያፈሩ መልካም ልቦችን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ኢየሱስ በምሳሌ ለማስተማር ለምን መረጠ?

👉 "በመንገድ ዳር የተዘራው" ቃልን የሚነጥቀው ማነው? ለምንስ?

👉 የድንጋጽ መሬት ምስል ከስደት እና ከመከራ ጋር ያለውን ግንኙነት አብራሩ።

👉 "የዚህ ዓለም ሐሳብና የባለጠግነት መታለል" ቃልን የሚያንቁት እንዴት ነው?

👉 በመልካም መሬት ላይ የወደቀው ፍሬ ሠላሳ፣ ስድሳ እና መቶ ማፍራቱ ምንን ያመለክታል?

👉 "ላለው ይሰጠዋል ለሌለው ግን ያው ያለው ይወስድበታል" የሚለው ቃል ፍትሐዊነት እንዴት ይታያል?

👉 የኢሳይያስ 6:9-10 ትንቢት በኢየሱስ ዘመን በነበሩ አይሁድ ላይ እንዴት ተፈጸመ?

👉 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ምሳሌውን ለብቻቸው መተርጎሙ ምንን ያሳያል?

👉 "መስማትን ትሰማላችሁ አታስተውሉምም" የሚለው ቃል ዛሬ ለማን ይሠራል?

👉 ልባችን መልካም መሬት ሆኖ እንዲቀጥል ምን ማድረግ ይገባል?

**ምዕራፍ 13:24-43 — የእንክርዳድ፣ የሰናፍጭ ቅንጣት እና የርሾ ምሳሌዎች
ምልከታ እና ትርጓሜ**

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ሦስት መካከለኛው ክፍል ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የመንግሥተ ሰማያትን ባሕርይና የታሪክን ፍጻሜ የሚገልጡ ሦስት ተከታታይ ምሳሌዎችን አስተምሯል። እነዚህ ምሳሌዎች የእግዚአብሔር መንግሥት በዚህ ዓለም ውስጥ እንዴት እንደሚጀምር፣ እንዴት እንደሚታሰብና በመጨረሻም እንዴት እንደሚጠቃለል በጥልቀት ያሳያሉ።

በመልካም እርሻ ውስጥ የበቀለው እንክርዳድ

ጌታ በመጀመሪያ መንግሥተ ሰማያትን በእርሻው ላይ መልካም ዘርን በዘራ ሰው መሰላት። ነገር ግን ሰዎቹ ተኝተው ሳሉ ጠላት መጥቶ በስንዴው መካከል እንክርዳድን ዘርቶ ሄደ። ስንዴውና እንክርዳዱ አብረው በበቀሉ ጊዜ አገልጋዮቹ እንክርዳዱን ሊነቅሉ ፈለጉ፤ ነገር ግን ጌታው "ስንዴውን ከእርሱ ጋር እንዳትነቅሉ ተወላቸው፤ እስከ መከር አብረው ይደጉ" አላቸው። ይህ ታሪክ የሚያስተምረን ታላቅ እውነት በዚህ ዓለም ውስጥ የእግዚአብሔር ልጆችና የክፉው ልጆች አብረው እንደሚኖሩ ነው። እግዚአብሔር ክፉዎችን ወዲያውኑ የማያጠፋው ስለማይችል ሳይሆን፣ ለሰዎች ንስሐ እንዲገቡ ዕድል ለመስጠትና የራሱን ልጆች ከጉዳት ለመጠበቅ ካለው ትዕግሥት የተነሳ ነው። መለያየት የሚመጣው በመጨረሻው በመከር ቀን ነው።

ከትንሿ ቅንጣት እስከ ታላቁ ዛፍ

ሌላው ድንቅ ምሳሌ የሰናፍጭ ቅንጣት ነው። ይህች ዘር ከዘሮች ሁሉ እጅግ ታናሽ ብትሆንም፣ ካደገች በኋላ ግን አትክልቶች ሁሉ በልጣ ወፎች በቅርንጫፎቿ ላይ እስኪሰፍሩ ድረስ ትልቅ ዛፍ ትሆናለች። ይህ ምሳሌ የመንግሥተ ሰማያትን ውጫዊ ዕድገት ያሳያል። የእግዚአብሔር መንግሥት በምድር ላይ ስትጀምር በናዝሬት በታነጻች አንዲት ትንሽ ሕይወትና በአሥራ ሁለት ተራ ሰዎች ነበር። ነገር ግን ያች ትንሽ ጅማሬ ዛሬ ዓለምን የሞላች ታላቅ መንፈሳዊ መጠለያ ሆናለች። ይህም የእግዚአብሔር ሥራ ከትንሽ ነገር ተነስቶ ወደማይገመት ታላቅነት እንደሚደርስ ማረጋገጫ ነው።

ውስጣዊ ለውጥና የርሾው ኃይል

ጌታ መንግሥተ ሰማያትን በአንዲት ሴት እጅ ባለ እርሾም መሰላት። እርሾው በሦስት መስፈሪያ ዱቄት ውስጥ ሲገባ፣ ዱቄቱ በሙሉ እስኪበካ ድረስ በውስጥ በኩል ይሠራል። ይህ ምሳሌ የመንግሥተ ሰማያትን ውስጣዊና ጥጥቅ ለውጥ ያሳያል።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- እርሾ ከውጭ ሲታይ አይታይም፤ ነገር ግን በዱቄቱ ውስጥ የሚያሳድረው ተጽዕኖ እጅግ ከፍተኛ ነው። ወንጌልም በሰው ልብ ውስጥ ሲገባ በዝምታና በሚስጥር ሕይወትን ይለውጣል። አመለካከታችንን፣ ባሕርያችንንና አጠቃላይ ማንነታችንን ቀስ በቀስ በመለወጥ ሙሉ በሙሉ የእግዚአብሔር እንዲሆን ያደርገዋል።

የመከር ጊዜና የመጨረሻው ፍርድ

በመጨረሻም ጌታ የእንክርዳዱን ምሳሌ ለደቀ መዛሙርቱ በዝርዝር አብራራላቸው። ዘሪው የሰው ልጅ (ኢየሱስ) ሲሆን፣ እርሻው ደግሞ ዓለም ነው። መልካሙ ዘር የመንግሥት ልጆች ሲሆኑ እንክርዳዱ ደግሞ የክፉው ልጆች ናቸው። ጠላቱም ዲያብሎስ ነው። በመከር ጊዜ ጌታ መላእክቱን ይልካል፤ እነርሱም እንቅፋትንና ዓመፅን የሚያደርጉትን ለይተው ወደ እሳት እቶን ይጥሏቸዋል። በዚያም ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት ይሆናል።

ይህ መደምደሚያ እጅግ ከባድ ማስጠንቀቂያና ታላቅ ተስፋን ይዟል። ጻድቃን በአባታቸው መንግሥት እንደ ፀሐይ ያበራሉ። ዛሬ አብረን የምንኖር ቢመስልም፣ መጨረሻ ላይ ግን በእግዚአብሔር ፊት የምንቆምበትና የምንለይበት ቀን እንዳለ መዘንጋት የለብንም። ጌታ ዛሬም የሚለን "የሚሰማ ጆሮ ያለው ይሰማ" ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 በእንክርዳድ ምሳሌ ውስጥ ጠላቱ እንክርዳዱን የዘራው መቼ ነበር?

👉 ጌታው እንክርዳዱን ወዲያውኑ እንዳይነቅሉ ለምን ከለከለ?

👉 የመንግሥተ ሰማያት እድገት ከሰናፍጭ ቅንጣት ጋር መመስሉ ምን ያስተምራል?

👉 እርሾ በሦስት መስፈሪያ ዱቄት ውስጥ መሸሸጉ መንፈሳዊ ለውጥን እንዴት ይገልጻል?

👉 "ጻድቃን በአባታቸው መንግሥት እንደ ፀሐይ ይበራሉ" የሚለው ተስፋ መቼ የሚፈጸም ነው?

👉 በዓለም መጨረሻ መላእክት የሚሰበስቡት "እንቅፋትን ሁሉ" ሲባል ምን ማለት ነው?

👉 "ልቅሶና ጥርስ ማፋጨት" የሚለው አገላለጽ ስለ ፍርድ ምን ይነግረናል?

👉 እንክርዳዱን የሚዘራው "ዲያብሎስ" መሆኑ በዚህ ምሳሌ እንዴት ተገለጠ?

👉 መልካሙ ዘር "የመንግሥት ልጆች" የተባሉት ለምንድን ነው?

👉 የመንግሥተ ሰማያት ምስጢራት ለምን በምሳሌ ተነገሩ?

**ምዕራፍ 13:44-58 — ተጨማሪ ምሳሌዎች እና በናዝሬት አለመታመን
ምልከታ እና ትርጓሜ**

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ሦስት መዝጊያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ መንግሥተ ሰማያት ዋጋ የሚናገሩ ሁለት አጫጭር ግን ጥልቅ ምሳሌዎችን እንዲሁም ስለ መጨረሻው ፍርድ የሚገልጥ የመረብ ምሳሌን አስተምሯል። በመጨረሻም ጌታ ወደ አደገበት ከተማ ወደ ናዝሬት ተመልሶ የገጠመውን ሁኔታ እንመለከታለን። ይህ ክፍል የመንግሥተ ሰማያትን ክብር በትክክል ካለማወቅና ባለማመን የሚመጣውን ኪሳራ በግልጽ ያሳየናል።

ሁሉን የሚያስከደው የመንግሥቱ ክብር

ጌታ መንግሥተ ሰማያትን በእርሻ ውስጥ እንደተደበቀ መዝገብ እና እጅግ ውድ እንደሆነ ዕንቁ መስሏታል። በመጀመሪያው ምሳሌ አንድ ሰው መዝገቡን ባገኘ ጊዜ በደስታ ሄዶ ያለውን ሁሉ በመሸጥ ያንን እርሻ ገዛ። በሁለተኛውም ነጋዴው መልካም ዕንቁ ሲፈልግ ቆይቶ አንዲት እጅግ የከበረች ዕንቁ ባገኘ ጊዜ ያለውን ሁሉ ሸጦ ገዛት። ይህ የሚያስተምረን የእግዚአብሔር መንግሥት ከማንኛውም ምድራዊ ሀብት በላይ ዋጋ እንዳላት ነው። አንድ ሰው የክርስቶስን ፍቅርና የመንግሥቱን ክብር በትክክል ካወቀ፣ ያንን ለማግኘት ሲል ማንኛውንም ነገር ለመተው አያቅማምም። ይህ መተው በጎዘን ሳይሆን በታላቅ ደስታ የሚደረግ ነው። ለምሳሌ አንድ ሰው የመቶ ሺህ ብር ዕቃ በአሥር ብር እንደሚሸጥ ካወቀ፣ በእጁ ያላቸውን አሥር ብር ለመስጠት ቅጽበትም አያመነታም። ክርስትናም እንዲሁ ከምድራዊ ነገር ወጥቶ ሰማያዊውን ሀብት የመጨበጥ ጉዞ ነው።

የመረብ ምሳሌና የመጨረሻው መለያየት

ቀጥሎም መንግሥተ ሰማያት ወደ ባሕር ተጥላ ልዩ ልዩ የዓሣ ዓይነቶችን እንደሰበሰበች መረብ መሆኗን ገለጸ። መረቧ በሞላች ጊዜ ወደ ዳር ያወጧታል፤ መልካሙን ለይተው በዕቃ ውስጥ ያስቀምጣሉ፤ ክፉውን ግን ወደ ውጭ ይጥሉታል። ይህ ዓለም ሲያልቅ የሚሆነውን ታላቅ መለያየት ያሳያል። መላእክት መጥተው ጻድቃንን ከኃጢአተኞች ይለያሉ። ይህም ዛሬ በመረቧ ውስጥ ማለትም በቤተክርስቲያን ጥላ ሥር ያለን ሁሉ የመጨረሻው የፍርድ ቀን እንዳለ አስታውሰን በቅድስና እንድንኖር ያሳስበናል። ጌታም ደቀ መዛሙርቱን ይህን ሁሉ አስተዋላችሁ? ብሎ ጠየቃቸው፤ እነርሱም አዎን አሉት። እርሱም የአዲሱ ኪዳን

መምህር ከመዝገቡ አዲሱንና አሮጌውን እንደሚያወጣ ባለቤት መሆኑን በመግለጽ ትምህርቱን አጠቃለለ።

በናዝሬት ያጋጠመው አለመታመን

ጌታ እነዚህን ምሳሌዎች ጨርሶ ወደ ገዛ አገሩ ወደ ናዝሬት በሄደ ጊዜ በምኩራባቸው ያስተምራቸው ጀመር። ሰዎቹ ግን በጥበቡና በተአምራቱ ከመደነቅ ይልቅ "ይህ ጥበብና ተአምራት ከወዴት መጣለት? ይህ የጸራቢው ልጅ አይደለምን? እናቱስ ማርያም አይደለችምን?" እያሉ ተሰናክሉበት። እርሱንና ቤተሰቡን በሥጋዊ እውቀታቸው ስለሚያውቁ መለኮታዊ ማንነቱን ለመቀበል ተቸገሩ። ጌታም "ነቢይ ከገዛ አገሩና ከገዛ ቤቱ በቀር ሳይከበር አይቀርም" አላቸው። በአለማመናቸውም ምክንያት በዚያ ብዙ ተአምራትን አላደረገም። ይህም የሚያሳየው እግዚአብሔርን በገዛ ሃሳባችንና በለመድነው ዕውቀት ውስጥ መገደብ መለኮታዊ በረከታችንን እንደሚከለክል ነው።

የዛሬው ትምህርት ምርጫችንን እንድንመረምር ያደርገናል። የእግዚአብሔርን መንግሥት እንደ ከበረ ዕንቁ አይተን ሁሉን ለመተው ዝግጁ ነን ወይስ እንደ ናዝሬት ሰዎች በለመድነውና በሥጋዊ እውቀታችን ተገድበን ጌታን እያሳዘንን ነው? እምነት የእግዚአብሔርን ኃይል የምንቀበልበት እጅ እንደመሆኑ፣ ጌታ በሕይወታችን ታላቅ ሥራ እንዲሠራ በቅንነትና በእምነት ልንጠጋው ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ሰውየው መዝገቡን ሲያገኝ "ካለው ደስታ የተነሳ" ሁሉን መሸጡ ምን ያስተምራል?

👉 የከበረ ዕንቁ ፈላጊው ያደረገው ውሳኔ ከደቀ መዝሙርነት ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 በመረብ የተሰበሰቡት "ጥሩ" እና "መጥፎ" ዓሦች መለየት የፍርድን ሂደት እንዴት ይገልጻል?

👉 "የመንግሥተ ሰማያት ደቀ መዝሙር የሆነ ጻፈ" የሚለው ምሳሌ ምን ማለት ነው?

👉 የናዝሬት ሰዎች ኢየሱስን "የጸራቢ ልጅ" ብለው መናቃቸው ምን ዓይነት መንፈሳዊ ኪሳራ አመጣባቸው?

👉 "ባለማመናቸው ምክንያት" ተአምራት አለመደረጉ እምነት ለተአምር ያለውን ፋይዳ እንዴት ያሳያል?

👉 "እህቶቼስ ሁሉ በእኛ ዘንድ አይደሉምን?" የሚለው ጥያቄ የኢየሱስን ሰብአዊነት እንዴት ያሳያል?

👉 መንግሥተ ሰማያት መዝገብ ከሆነች ዛሬ እኛ የምንሸጠው "ሁሉ" ምንድን ነው?

👉 በዓለም መጨረሻ ጻድቃንን ከኃጢአተኞች የሚለዩት እነማን ናቸው?

👉 ኢየሱስ በምሳሌ ማስተማሩ የትንቢት ፍጻሜ መሆኑ (መዝ 78:2) እንዴት ተገለጠ?

ምዕራፍ 14 እስከ 17፡ ማንነት እና ቤተ ክርስቲያን

**ምዕራፍ 14፡1-21 — የመጥምቁ ዮሐንስ ሞት እና የአምስት ሺህ ሕዝብ መመገብ
ምልከታ እና ትርጓሜ**

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ አራት መጀመሪያ ላይ ሁለት አጅግ ተቃራኒ የሆኑ ታሪኮችን ጎን ለጎን እናገኛለን። አንደኛው የመጥምቁ ዮሐንስን ሰማዕትነት የሚገልጥና የምድራዊ ንጉሥን ክፋት የሚያሳይ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ የሰማያዊውን ንጉሥ የኢየሱስ ክርስቶስን ርኅራኄና ታላቅ ተአምር የሚተርክ ነው። ይህ ክፍል በመከራ መካከል እንኳን የእግዚአብሔር ሥራ እንደማይቆም የሚያስተምረን ታላቅ ትምህርት አለው።

የእውነት ዋጋና የሄሮድስ ግብዝነት

ንጉሥ ሄሮድስ ስለ ጌታ ኢየሱስ ዝና በሰማ ጊዜ፤ መጥምቁ ዮሐንስ ከሙታን ተለይቶ የተነሣ መስሎት በታላቅ ፍርሃት ተዋጠ። ሄሮድስ ዮሐንስን በግፍ ያስገደለው በገዛ ልደቱ ቀን በገባው የችኮላ መሐላ ምክንያት ነበር። ዮሐንስ ለንጉሡ "የወንድምህን ሚስት ልታገባ አይገባህም" በማለት እውነትን በመናገሩ በእስር ላይ ይገኝ ነበር። በድግሱ ላይ የሄሮድያዳ ልጅ በመደነሷ ንጉሡ ደስ ብሎት የፈለገችውን ሊሰጣት ማለላት። እርሷም በእናቷ ምክር የዮሐንስን ራስ በወጭት እንዲሰጣት ለመነችው። ሄሮድስ ስለ መሐላውና ከእርሱ ጋር ስለ ነበሩት እንግዶች ሲል ዮሐንስን አስገደለው። ይህ የሚያሳየው እውነትን መናገር ዋጋ ሊያስከፍል እንደሚችልና ምድራዊ ኃይል ያላቸው ሰዎች ደካማ በሆነ ስሜትና በሰው ፊት ላለመሸማቀቅ ሲሉ ታላላቅ በደሎችን ሊፈጽሙ እንደሚችሉ ነው። የዮሐንስ ሞት ግን የእግዚአብሔርን ዓላማ አላገደውም፤ ይልቁንም የእውነተኛ ምስክርነትን ከብር አረጋገጠ።

መለኮታዊ ርኅራኄና በምድረ በዳ የተዘጋጀ ማዕድ

ጌታ ኢየሱስ የዮሐንስን ሞት በሰማ ጊዜ በታንኳ ወደ ምድረ በዳ ፈቀቅ አለ። ምናልባትም በዝምታ ሊጸልይና ሊያዝን ፈልጎ ሊሆን ይችላል። ነገር ግን ሕዝቡ ይህንን ሰምተው በእግር ተከተሉት። ጌታ ብዙ ሕዝብ ባየ ጊዜ ለብቻው የመሆን ፍላጎቱን ትቶ አዘነላቸው፤ የታመሙትንም ፈወሰ። በመሸም ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ "ቦታው ምድረ በዳ ነው፤ ሰዓቱም አልፏልና ሕዝቡ ሄደው ምግብ እንዲገዙ አሰናብታቸው" አሉት። ጌታ ግን "እናንተ የሚበሉትን ስጡአቸው እንጂ መሄድ አያስፈልጋቸውም" በማለት እጅግ የሚገርም

ትእዛዝ ሰጣቸው።

በደቀ መዛሙርቱ እጅ የነበረው አምስት እንጀራና ሁለት ዓሣ ብቻ ነበር። ይህም ለአምስት ሺህ ወንዶች፣ ለሴቶችና ለሕፃናት እጅግ በጣም ትንሽ ነበር። ጌታ ግን ያለውን ነገር አምጡልኝ ካለ በኋላ፣ ሕዝቡን በሣር ላይ እንዲቀመጡ አዘዘ። እንጀራውንና ዓሣውን አንስቶ ወደ ሰማይ አየና ባረከው፤ ቆርሶም ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠ፤ እነርሱም ለሕዝቡ አከፋፈሉ። ሁሉም በልተው ጠገቡ፤ የተረፈውንም ቁርጥራጭ ሲያነሱ አሥራ ሁለት መሶብ ሙሉ ሆነ።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ትንሽ ልጅ ለጉዞ የያዛትን ምሳ ለታላቅ አባት ቢሰጥና ያ አባት ያጅን ትንሽ ምሳ አባዝቶ ለሠፈር ሕዝብ ሁሉ እንደሚበቃ ቢያደርግ፣ ያ ልጅ የሚያገኘው ደስታና መገረም ታላቅ ይሆናል። ጌታም በእጃችን ያሰችውን ትንሽ ነገር ለእርሱ ስንሰጠው፣ እርሱ ባርኮና አባዝቶ ለብዙዎች በረከት እንዲሆን ያደርጋታል። እግዚአብሔር በሌለን ነገር ላይ ሳይሆን ባለን ነገር ላይ ተመሥርቶ ታላቅ ተአምር መሥራት ይችላል።

ለሕይወታችን የሚሆን ተግባራዊ ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር በችግራችን ሰዓት ወደ ማን መሄድ እንዳለብን ነው። ጌታ ኢየሱስ በመከራ ውስጥ ለነበረው ሕዝብ መፍትሔና መጽናኛ ሆኗል። እኛም በሕይወታችን ምድረ በዳ ውስጥ ስንሆን፣ "የለኝም" ከማለት ይልቅ ያለንን ጥቂት ነገር በእምነት ወደ ጌታ ልናመጣ ይገባል። እርሱ በረከቱ የማይጎድል፣ ለነፍሳችንም ሆነ ለሥጋችን የሚያስፈልገውን ሁሉ የሚያቀርብ ታማኝ አምላክ ነው። በተጨማሪም እንደ ዮሐንስ ለእውነት መቆም መከራ ቢኖረውም፣ መጨረሻው ግን የዘላለም ክብር መሆኑን አንዘንጋ።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ሄሮድስ ኢየሱስን "ከሙታን የተነሳው መጥምቁ የሆነው ነው" ማለቱ ስለ ሕሊና ወቀሳ ምን ይነግረናል?

☞ የሆሮድስ ስለ እውነት መሞቱ ስለ መሪዎች ኃላፊነት ምን ያስተምራል?

☞ ኢየሱስ የየሆሮድስ ሞት ሰምቶ ለብቻው ወደ ምድረ በዳ መሄዱ ለምን ነበር?

☞ ደቀ መዛሙርቱ "ሕዝቡን አሰናብት" ሲሉ ኢየሱስ "እናንተ የሚበሉትን ስጧቸው" ማለቱ ምን ዓይነት ትምህርት ነው?

☞ አምስት እንጀራና ሁለት ዓሣ ለአምስት ሺህ ሕዝብ መብቃቱ ስለ እግዚአብሔር በረከት ምን ይነግረናል?

☞ አሥራ ሁለት መሶብ የተረፈው ቁርጥራጭ መሰብሰቡ ምንን ያሳያል?

☞ ይህ ተአምር ኢየሱስን እንደ አዲሱ ሙሴ (መና ያወረደው) እንዴት ያቀርበዋል?

☞ ኢየሱስ ወደ ሰማይ አቅንቶ መባረኩ በምግብ ወቅት ስላለን ምስጋና ምን ያስተምራል?

☞ ሕዝቡ ተመግበው መጠገባቸው ስለ መንፈሳዊ ጥግግት ምን ይነግረናል?

☞ ይህ ተአምር በየሐንስ ወንጌል 6 ላይ ከተጠቀሰው ትርጉም ጋር እንዴት ይያያዛል?

ምዕራፍ 14:22-36 — በባሕር ላይ መራመድ

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ አራት መጨረሻ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በተፈጥሮ ኃይላት ላይ ያለውን ፍጹም ሥልጣንና በደቀ መዛሙርቱ ሕይወት ውስጥ ያለውን ታላቅ ጥበቃ የሚያሳይ አስገራሚ ታሪክ እናገኛለን። ጌታ አምስት ሺህ ሕዝብን ካጠገበ በኋላ፣ ደቀ መዛሙርቱ በታንኳ ወደ ማዶ እንዲሻገሩ አዘዛቸው፤ እርሱ ግን ብቻውን ሊጸልይ ወደ ተራራ ወጣ። ይህ የጌታ ተግባር ለአገልግሎትና ለጸሎት ያለውን ሚዛናዊ አመለካከት ያስተምረናል። በሥራ መካከል ለብቻ መሆንና ከአብ ጋር መገናኘት ለነፍስ ጥንካሬ መሠረት መሆኑን ጌታ በምሳሌነቱ አሳይቷል።

ደቀ መዛሙርቱ በባሕሩ መካከል ሳሉ ብርቱ ማዕበል ተነሳ፤ ነፋሱም ወደ ፊት እንዳይሄዱ ይቃወማቸው ነበር። በሕይወታችንም ውስጥ አንዳንድ ጊዜ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እየፈጸምን ሳለን ማዕበል ሊገጥመን ይችላል። ጌታም በሌሊት በአራተኛው ክፍል በባሕር ላይ እየተራመደ ወደ እነርሱ መጣ። በባሕር ላይ መራመዱ እርሱ የፍጥረት ሁሉ ፈጣሪና ጌታ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው። ደቀ መዛሙርቱ ግን መንፈስ (ምትሁት) መስሏቸው በታላቅ ፍርሃት ጮኹ። ጌታም ወዲያውኑ "አይዞአችሁ፤ እኔ ነኝ፤ አትፍሩ" በማለት አጽናናቸው። "እኔ ነኝ" የሚለው ቃል የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ስም የሚያስታውስና በማንኛውም ጨለማ ውስጥ ብርሃን የሚሆን ቃል ነው።

የጴጥሮስ ታሪክ ደግሞ በዚህ ክፍል ውስጥ ለየት ያለ ትምህርት ይሰጠናል። ጴጥሮስ "ጌታ ሆይ፥ አንተ ከሆንህ በውኃው ላይ ወደ አንተ እንድመጣ እዘዘኝ" አለው። ጌታም "ና" ባለው ጊዜ ጴጥሮስ ከታንኳው ወርዶ በውኃው ላይ መራመድ ጀመረ። የጴጥሮስ እምነት በጌታ ቃል ላይ እስከተተከለ ድረስ በተፈጥሮ ሕግ ላይ ሊቆም ቻለ። ነገር ግን ጴጥሮስ የነፋሱን ኃይል ባየ ጊዜ ፈራና መስጠም ጀመረ። ይህ የሚያስተምረን በሕይወታችን ማዕበል መካከል ዓይናችንን በክርስቶስ ላይ ካደረግን ማዕበሉን ረግጠን እንሄዳለን፤ ዓይናችንን ከጌታ አንስተን በዙሪያችን ባለው ችግር ላይ ካደረግን ግን መስጠም እንጀምራለን። ጴጥሮስ "ጌታ ሆይ አድነኝ" ብሎ በጮኸ ጊዜ ጌታ ወዲያውኑ እጁን ዘርግቶ ያዘው። ጌታ ደካማ እምነታችንን ቢገስጽም፣ ከመስጠም ሊያድነን ግን ሁልጊዜ ቅርብ ነው።

ወደ ታንኳይቱም በገቡ ጊዜ ነፋሱ ዝም አለ። በታንኳይቱ ውስጥ የነበሩትም "በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነህ" ብለው ሰገዱለት። ይህ ክስተት ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን ማንነት ይበልጥ እንዲረዱና እንዲያመልኩት አድርጓቸዋል። ጉዟቸውንም ቀጥለው ጌንሴሬጥ ወደተባለ አገር በደረሱ ጊዜ፣ የዚያ አገር ሰዎች ጌታን አውቀው የታመሙትን ሁሉ ወደ እርሱ አመጡ። የልብሱንም ጫፍ ብቻ ሊነኩ ይለምኑት ነበር፤ የነኩትም ሁሉ ዳኑ። ይህም የጌታ ኃይል ለሚያምኑት ሁሉ ቅርብና ፈዋሽ መሆኑን ያሳያል።

ከዚህ ከፍል የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር በሕይወታችን ማዕበል ውስጥ ጌታ በሩቅ ሆኖ እንደማያየን ሳይሆን፣ በማይገመት መንገድ ወደ እኛ መጥቶ እንደሚረዳን ነው። እምነታችን በሁኔታዎች ላይ ሳይሆን በቃሉ ላይ ሊመሠረት ይገባል። በሕይወት ውቅያኖስ ላይ ስንጓዝ ዓይናችንን በኢየሱስ ላይ ካደረግን፣ ማዕበሉ ሊያሰጥመን አይችልም። እርሱ በማንኛውም ሁኔታ ላይ ሥልጣን ያለውና ሰላምን መስጠት የሚችል ጌታ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ቀድመው እንዲሻገሩ አዞ እርሱ ለጸሎት መቅረቱ ምን ያስተምረናል?

☞ በባሕር ላይ ሲመጣ አይተው "ምትሐት ነው" ማለታቸው ስለ ግንዛቤያቸው ምን ይላል?

☞ ጴጥሮስ በውኃ ላይ ለመራመድ መሞከሩ እና በነፋሱ መፍራቱ በሕይወታችን ውስጥ ከሚገጥሙ ፈተናዎች ጋር እንዴት ይያያዛል?

☞ "እኔ ነኝ አትፍሩ" የሚለው ቃል መለኮታዊ ስም መሆኑን እንዴት እንረዳለን?

☞ ታንኳይቱ ውስጥ ያሉት "በእውነት የእግዚአብሔር ልጅ ነህ" ብለው መስገዳቸው ምን ዓይነት ለውጥን ያሳያል?

☞ በጌንሴሬፕ የነበሩ ሰዎች ኢየሱስን ለማግኘት ያሳዩት ትጋት ለእኛ ምን አርአያ ይሆንልናል?

☞ የልብሱን ዘርፍ በመንካት መፈወስ ስለ ክርስቶስ ኃይል ምን ይነግረናል?

☞ ኢየሱስ ጴጥሮስን "እጅህን ዘርግተህ ያዘው" ማለቱ መለኮታዊ ረዳትነትን እንዴት ያሳያል?

☞ በባሕር ላይ ያለው ማዕበል ጸጥ ማለቱ ከክርስቶስ ጋር ባለ ግንኙነት የሚገኝ ሰላምን እንዴት ይገልጻል?

☞ "ለምን ተጠራጠርህ?" የሚለው ጥያቄ ዛሬ ለእኛ ምን ትርጉም አለው?

**ምዕራፍ 15:1-28 — የሰው ወግ እና የከነዓናዊቷ ሴት እምነት
ምልከታ እና ትርጓሜ**

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ አምስት መጀመሪያ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በሃይማኖታዊ ሥርዓትና በእውነተኛ መንፈሳዊነት መካከል ያለውን ልዩነት በግልጽ ያስተምረናል። ፈሪሳውያንና ጻፎች ከኢየሩሳሌም መጥተው ደቀ መዛሙርቱ ምግብ ሲበሉ እጃቸውን ባለመታጠባቸው "ስለ ምን የሽማግሌዎችን ወግ ይተላለፋሉ?" በማለት ከሰጧቸው። ጌታ ግን ጥያቄውን ወደ እነርሱ በመመለስ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በገዛ ወጋቸው ምክንያት እንዴት እንደሚተላለፉ አሳያቸው።

የልብ ምንጭና የእውነተኛ ንጽሕና ትርጉም

ጌታ ኢየሱስ ፈሪሳውያንን የገሠጸው ስለ እናትና አባት መርዳት ያለውን መለኮታዊ ሕግ "ቁርባን ነው" (ለእግዚአብሔር የተሰጠ መባ ነው) በሚል ሰብብ በመሻራቸው ነው። ይህ የሚያሳየው ሃይማኖታዊ ሥርዓት ለልብ ጥንካሬና ለኃላፊነት መሸሻ መሆን እንደሌለበት ነው። ጌታ ሕዝቡን ጠርቶ "ወደ አፍ የሚገባ ሰውን አያረክሰውም፤ ከአፍ የሚወጣው ግን ሰውን የሚያረክሰው ይህ ነው" አላቸው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድን ኩባያ ከውጭው ብናጥበውና በውስጡ ግን መርዝ ቢኖርበት፤ ውጫዊ ንጽሕናው ለጠጪው ምንም ጥቅም አይኖረውም። ልክ እንደዚሁ፤ እጅን መታጠብ ለጤና ጥሩ ቢሆንም፤ የሰውን ልጅ በእግዚአብሔር ፊት ርኩስ የሚያደርገው ግን ከልቡ የሚወጡት ክፉ አሳቦች፤ ግድያ፤ ዝሙት፤ ስርቆትና ሐሰተኛ ምስክርነት ናቸው። እውነተኛ መንፈሳዊነት የሚለካው በሥርዓት አጠባበቃችን ሳይሆን፤ በውስጣዊ ማንነታችንና በንግግራችን ንጽሕና ነው።

የማይናወጥ ጽናትና የከነዓናዊቷ ሴት ድል

ጌታ ከጥይርስና ከሲዶና አገር በደረሰ ጊዜ አንዲት ከነዓናዊት ሴት "ጌታ ሆይ የዳዊት ልጅ፤ ማረኻ፤ ልጄን ጋኔን ከፋኛ ይዟታል" እያለች ጮኸች። ይህች ሴት አሕዛብ ብትሆንም፤ ጌታን "የዳዊት ልጅ" በማለት መጥራቷ መሲሕኩን ማመደን ያሳያል። ጌታ ግን መጀመሪያ ዝም አላት፤ ደቀ መዛሙርቱም እንድትሄድ ለመኮት። ጌታም "ከእስራኤል ቤት ለጠፉ በጎች በቀር

አልተላከሁም" በማለት የመልእክቱን ቅድመ ተከተል ገለጸ።

የሴትየዋ ምላሽ ግን እጅግ አስደናቂ ነበር። ወደ ጌታ ቀርባ ሰገደችለትና "ጌታ ሆይ፥ እርዳኝ" አለች። ጌታም የእምነቷን ጥልቀት ለመፈተሽ "የልጆችን እንጀራ ይዞ ለቡችሎች መጣል አይገባም" አላት። ይህ አነጋገር በዚያ ዘመን የነበረውን የአይሁድና የአሕዛብን ልዩነት የሚያሳይ ቢሆንም፤ ሴትየዋ ግን አልተቀየመችም። በትሕትና ሆና "አዎን ጌታ ሆይ፤ ቡችሎችም እኮ ከጌታቸው ማዕድ የሚወድቀውን ፍርፋሪ ይበላሉ" አለች።

ለሕይወታችን የሚሆን ታላቅ ትምህርት

ጌታ ኢየሱስ በዚህች ሴት እምነትና ትሕትና ተደንቆ "አንቺ ሴት፥ እምነትሽ ታላቅ ነው፤ እንደወደድሽ ይሁንልሽ" አላት። ልጇም በዚያኑ ሰዓት ተፈወሰች። ከዚህ ታሪክ የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር እግዚአብሔር የሰውን ዘርና ሃይማኖታዊ ዳራ ሳይሆን ልብንና እምነትን እንደሚመለከት ነው። ፈሪሳውያን "የመንግሥቱ ልጆች" ነን እያሉ ልባቸው ከእግዚአብሔር ርቆ ሳለ፤ ይህች አሕዛብ ግን በታላቅ እምነትና ትሕትና የመንግሥቱን በረከት ወሰደች። እኛም በጸሎታችን ጊዜ ምላሽ የዘገየ ቢመስለን ተስፋ ልንቆርጥ አይገባም። ትሕትናና ጽናት የእግዚአብሔርን እጅ የሚያንቀሳቅሱ ቁልፎች ናቸው። ዛሬም ጌታ የሚፈልገው በሥርዓት የተተበተበ ሕይወትን ሳይሆን፤ እንደ ፍርፋሪ ያለውንም ጸጋ በአድናቆት የሚቀበል የትሕትና ልብን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ፈሪሳውያን "የሽማግሌዎችን ወግ" ከእግዚአብሔር ቃል በላይ ያደረጉት በምን መልኩ ነው?

👉 "ቁርባን ነው" በማለት ወላጆችን አለመርዳት ግብዝነት የተባለው ለምንድን ነው?

👉 ሰውን የሚያረክሰው "ከአፍ የሚወጣ" መሆኑን ኢየሱስ እንዴት አብራራው?

👉 የከነዓናዊቷ ሴት እምነት "ቡችሎችም ከጌታቸው ማዕድ የሚወድቀውን ፍርፋሪ ይበላሉ" ማለቷ ምን ያስተምራል?

👉 ኢየሱስ ለሴትየዋ መጀመሪያ ዝም ማለቱ እምነቷን ለመፈተን እንደነበር እንዴት እንረዳለን?

👉 "የእስራኤል ቤት ለጠፉ በጎች" መላኩ መጀመሪያ ለአይሁድ ቅድሚያ መሰጠቱን እንዴት ያሳያል?

👉 "አንቺ ሴት እምነትሽ ታላቅ ነው" የሚለው አድናቆት ከአይሁድ እምነት ጋር ሲነጻጸር ምን ያሳያል?

👉 እግዚአብሔርን በከንፈር ማክበር ልብ ግን መራቁ በዛሬው አምልኮ እንዴት ይታያል?

👉 ሐሰተኛ ትምህርት "ዕውር ዕውርን ቢመራ" ከሚለው ምሳሌ ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 የከነዓናዊቷ ሴት ትሕትና ጸሎታችን መልስ እንዲያገኝ ምን ሚና ይኖረዋል?

ምዕራፍ 15:29-16:12 — አራት ሺህ መመገብ እና ምልክት መፈለግ
ምልክታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በገሊላ ባሕር አጠገብ ወዳለው ተራራ በወጣ ጊዜ ብዙ ሕዝብ ተከተሉት። በዚያም አንካሶችን፣ ዕውሮችን፣ ዲዳዎችንና ሌሎችንም ብዙ ሕመማንን ወደ እርሱ አመጡ፤ እርሱም ፈወሳቸው። ሕዝቡም ዲዳዎች ሲናገሩ፣ አንካሶች ሲድኑ፣ ዕውሮችም ሲያዩ ባሉ ጊዜ በእጅጉ ተገረሙ፤ የእስራኤልንም አምላክ አከበሩ። ይህ የሚያሳየው ጌታ ለሰው ልጆች ሥቃይ ያለው ጥልቅ ርኅራኄ በንግግር ብቻ ሳይሆን በተግባር የሚገለጥ መሆኑን ነው።

በምድረ በዳ የተዘረጋው ሁለተኛው ማዕድ

ሕዝቡ ከጌታ ጋር ሦስት ቀን ስለቆዩና የሚበሉት ስለሌላቸው ጌታ አዘነላቸው። "በመንገድ እንዳይዘሉ በጾማቸው ላሰናበታቸው አልወድም" በማለት ለደቀ መዛሙርቱ ተናገረ። ደቀ መዛሙርቱ ግን አሁንም "በዚህ ምድረ በዳ ይህን ሁሉ ሕዝብ የሚያጠግብ እንጀራ ከወዴት ይገኛል?" በማለት መጠራጠራቸውን ቀጠሉ። ጌታ ሰባት እንጀራና ጥቂት ትናንሽ ዓሦችን ወስዶ ካመሰገነ በኋላ ባረካቸው። አራት ሺህ ወንዶች፣ ሴቶችና ሕፃናት ጠግበው ከበሉ በኋላ ሰባት ቅርጫት ሙሉ ቁርጥራጭ ተረፈ።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፦ አንድ አባት ልጆቹን ወደ ጫካ ሽርሽር ይዞ ሄዶ ምግባቸው ቢያልቅባቸው፣ ልጆቹ ቢጨነቁ እንኳ አባቱ አስቀድሞ ያሰበበትና ያዘጋጀው መኖሩን ሲያውቁ ጭንቀታቸው ወደ ደስታ ይለወጣል። ጌታም በሕይወታችን ምድረ በዳ ውስጥ ስንሆን የሚያስፈልገንን ሁሉ አስቀድሞ የሚያውቅና የሚያቀርብ ታማኝ እረኛ ነው።

የምልክት ፈላጊዎች ግትርነትና የዮናስ ምልክት

ከዚህ ታላቅ ተአምር በኋላ ፈረሳውያንና ሰዱቃውያን ሊፈትኑት መጥተው ከሰማይ ምልክት እንዲያሳያቸው ለመነት። ጌታ ግን የሰማዩን ምልክ አይተው የአየሩን ሁኔታ መለየት እንደሚችሉ፣ ነገር ግን የዘመኑን ምልክቶች ማለትም የመሲሐን መምጣት መለየት አለመቻላቸውን ገሠጸቸው። ምልክት ለሚፈልግ ክፉና አመንዝራ ትውልድ ከነቢዩ ዮናስ ምልክት በቀር ሌላ ምልክት እንደማይሰጠው ነገራቸው። የዮናስ ምልክት የጌታን ሞትና በሦስተኛው ቀን የሚሆነውን ትንሣኤ የሚያመለክት ነው። እውነተኛ እምነት ተአምራትን

በመከተል ላይ ሳይሆን፤ በክርስቶስ የማዳን ሥራና በቃሉ ላይ በመታመን ላይ ይመሠረታል።

የፈሪሳውያንና የሰዱቃውያን እርሾ

ጌታና ደቀ መዛሙርቱ ወደ ማዶ ሲሻገሩ ደቀ መዛሙርቱ እንጀራ መያዝ ረሱ። ጌታም "ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን እርሾ ተጠበቁ" አላቸው። እነርሱ ግን ስለ እንጀራ የነገራቸው መስሏቸው እርስ በርሳቸው ተጨነቁ። ጌታም አምስት ሺህውንና አራት ሺህውን እንዴት እንደመገበ በማስታወስ የደካማ እምነታቸውን ሁኔታ ገለጠላቸው።

እርሾ የተባለው የፈሪሳውያንና የሰዱቃውያን ትምህርት ነው። እርሾ በጥቂቱ ተጀምሮ ሙሉውን ሊጥ እንደሚያበካ ሁሉ፤ የተሳሳተ ትምህርትና ግብዝነትም በሰው ሕይወትና በቤተክርስቲያን ውስጥ ጉብዮ መንፈሳዊነቱን ሊያበላሽ ይችላል። ስለዚህ አማኝ ሁልጊዜ የሚሰማውን ትምህርትና ውስጣዊ ማንነቱን ከመንፈሳዊ ብልሽት ሊጠብቅ ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ አራት ሺህ መመገብ ከአምስት ሺህ መመገብ ጋር ያለው ተመሳሳይነት እና ልዩነት ምንድን ነው?

☞ ሕዝቡ ለሦስት ቀን ከኢየሱስ ጋር መቆየታቸው ስለ ቃሉ ያላቸውን ጥማት እንዴት ይገልጻል?

☞ ፈሪሳውያን የዘመኑን ምልክት አለማወቃቸው ለምን ነበር?

☞ "የዮናስ ምልክት" ለምን በተደጋጋሚ ተጠቀሰ?

☞ ደቀ መዛሙርቱ ስለ "ርሾ" ሲነገራቸው ስለ እንጀራ ማሰባቸው ምን ዓይነት መንፈሳዊ ድንዝዝና ነው?

☞ የፈሪሳውያን እና የሰዱቃውያን ትምህርት "ርሾ" የተባለው ለምንድን ነው?

☞ ሰባት መሶብ የተረፈው ቁርጥራጭ ምንን ያሳያል?

☞ አንካሶች፣ ዕውሮችና ዲዳዎች ሲፈወሱ ሕዝቡ የእስራኤልን አምላክ ማክበራቸው ምን ያሳያል?

☞ ኢየሱስ ለሕዝቡ "አዝናለሁ" (Compassion) ማለቱ ለአካላዊ ፍላጎት ያለውን ግምት እንዴት ይገልጻል?

☞ የእግዚአብሔርን ተአምራት በፍጥነት መርሳት (እንደ ደቀ መዛሙርቱ) ምን ዓይነት መንፈሳዊ ጉዳት አለው?

ምዕራፍ 16:13-28 — የጴጥሮስ ምስክርነት እና ቤተ ክርስቲያን

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ፊልጶስ ቂሳርያ አገር በደረሰ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ ያቀረበው ጥያቄ በክርስትና ታሪክ ውስጥ እጅግ መሠረታዊ የሆነውን እውነት የሚገልጥ ነበር። ጌታ አስቀድሞ "ስዎች የሰውን ልጅ ማን እንደ ሆነ ይሉታል?" በማለት የሕዝቡን አመለካከት ጠየቀ። ደቀ መዛሙርቱም እንደየሰሙት መጥምቁ የሐንስ፣ ኤልያስ፣ ኤርምያስ ወይም ከነቢያት አንዱ እንደሆነ እንደሚነገር ገለጹ። ይህ የሚያሳየው ሕዝቡ ለጌታ ትልቅ አክብሮት ቢኖራቸውም፣ ማንነቱን ግን ሙሉ በሙሉ እንዳልተረዱት ነው።

የጴጥሮስ ምስክርነትና የሰማያዊው መገለጥ

ጌታ ጥያቄውን ወደ ደቀ መዛሙርቱ አዙሮ "እናንተስ እኔን ማን እንደ ሆንሁ ትላላችሁ?" አላቸው። ስምዎን ጴጥሮስም ፈጥኖ "አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ" በማለት መለሰ። ይህ ምስክርነት የክርስትና እምነት ማዕከል ነው። ጌታም ጴጥሮስን ብፁዕ እንደሆነ ነገረው፤ ምክንያቱም ይህ እውነት በሰማይ ካለው አባቱ የተገለጠለት እንጂ ከሥጋና ከደም (ከሰው ዕውቀት) የተገኘ አይደለም። ጌታም "አንተ ጴጥሮስ ነህ፣ በዚህም ዓለት ላይ ቤተ ክርስቲያኔን እሠራታለሁ፣ የገሃነም ደጆችም አይችሏትም" አለው። እዚህ ጋር ዓለት የተባለው ጴጥሮስ የመሰከረው መለኮታዊ እውነት ወይም ራሱ ክርስቶስ ነው። ቤተ ክርስቲያን በሰው ጥረት ሳይሆን በክርስቶስ ማንነት ላይ የተመሠረተች በመሆኗ፣ ምንም ዓይነት የጨለማ ኃይል ሊያፈርሳት አይችልም።

ሰብዓዊ አስተሳሰብና መለኮታዊ ዓላማ

ከዚህ ድንቅ ምስክርነት በኋላ ጌታ ወደ ኢየሩሳሌም መሄድ፣ ብዙ መከራ መቀበል፣ መገደልና በሦስተኛው ቀን መነሣት እንዳለበት ለደቀ መዛሙርቱ መግለጥ ጀመረ። በጌታ ማንነት ላይ ታላቅ ምስክርነት የሰጠው ጴጥሮስ ግን፣ ይህንን መከራ መስማት አልፈለገም። ጌታን ለብቻው ወስዶ "አይሁንብህ ጌታ ሆይ" በማለት ሊገሥጸው ሞከረ። ጌታም ጴጥሮስን "ወደ ኋላዬ ሂድ አንተ ሰይጣን፤ የሰውን እንጂ የእግዚአብሔርን አታስብምና እንቅፋት ሆነህብኛል" አለው።ይህ ታሪክ የሚያስተምረን ታላቅ ቁም ነገር አለ። አንድ ሰው በቅጽበት በመንፈስ ቅዱስ

ተመርቶ እውነትን ሊናገር ይችላል፤ በሌላ በኩል ደግሞ ካልተጠነቀቀ በሰውኛ አሳብ ተመርቶ የእግዚአብሔርን ዓላማ ሊቃወም ይችላል። ጴጥሮስ ለጌታ ካለው ፍቅር የተነሳ መከራ እንዳይደርስበት ቢመኝም፣ ያ ምኞቱ ግን የሰው ልጅ እንዲድን የተዘጋጀውን የመስቀል መንገድ የሚቃረን ነበር። እግዚአብሔርን መከተል የእኛን ሳይሆን የእርሱን ፈቃድ መቀበልን ይጠይቃል።

የመስቀሉ መንገድና የደቀ መዝሙርነት ዋጋ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ ተከታዮቹ ሊከተሉት የሚገባውን መመሪያ ሲሰጥ "ሊከተለኝ የሚወድ ቢኖር፣ ራሱን ይካድ መስቀሉንም ተሸክሞ ይከተለኝ" አለ። መስቀል መሸከም ማለት በዚያ ዘመን ለሞት መዘጋጀት ማለት ነው። ለክርስቲያን ደግሞ መስቀል መሸከም ማለት የገዛ ፈቃዱን፣ ምኞቱንና ምቹቱን ለእግዚአብሔር መንግሥት ሲል መሠዋት ማለት ነው። ነፍሱን ሊያድን የሚወድ ሁሉ ያጠፋታል፤ ስለ ጌታ ብሎ ነፍሱን የሚያጣ ግን ያገኛታል።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ገበሬ ምርጥ ዘሩን በእጁ ይዞ ቢቆይ ዘሩን ያተርፋል፤ ነገር ግን ፍሬ አያገኝም። ዘሩን ግን አፈር ውስጥ ቀብሮ "ቢያጣው" (ቢዘራው)፣ ያቺ ዘር ሞታ ተባዝታ ብዙ ምርት ትሰጣለች። ክርስቲያንም ራሱን ለእግዚአብሔር ሲሰጥ፣ በእግዚአብሔር ዘንድ የከበረና ዘላቂ የሆነ ሕይወትን ያገኛል። ዓለምን ሁሉ ቢያተርፍ ነፍሱንም ቢጎዳ ለሰው ምን ይጠቅመዋል? ነፍስ ከምንም በላይ ውድ ናትና። ጌታ በመጨረሻ በመላእክቱ ታጅቦ በክብር ይመጣል፤ ያን ጊዜም ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው ዋጋውን ይሰጠዋል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ "ለዎች የሰውን ልጅ ማን ይሉታል?" የሚለው ጥያቄ በወቅቱ የነበሩትን የተለያዩ ግንዛቤዎች እንዴት ይገልጻል?

☞ የጴጥሮስ ምስክርነት "ከሥጋና ከደም" ሳይሆን ከአብ መሆኑን ኢየሱስ መግለጹ ምንን ያሳያል?

☞ ቤተ ክርስቲያን የምትሠራበት "ዓለት" ጴጥሮስ ነው ወይስ ምስክርነቱ?

☞ "የመንግሥተ ሰማያት መክፈቻዎች" ለቤተ ክርስቲያን የተሰጠው ሥልጣን ምንድን ነው?

☞ ጴጥሮስ ኢየሱስን "አይሁንብህ" ማለቱ ለምን "የሰይጣን ሐሳብ" ተባለ?

☞ መስቀልን መሸከም እና ራስን መካድ በዘመናችን ለሚኖር ደቀ መዝሙር ምን ማለት ነው?

☞ "ነፍሱን ሊያድን የሚወድ ሁሉ ያጠፋታል" የሚለው ፓራዶክስ ትርጉሙ ምንድን ነው?

☞ ዓለምን ሁሉ ቢያተርፍ ነፍሱንም ቢያጣ ምን ይጠቅመዋል? የሚለው ጥያቄ ለሕይወታችን መመሪያ እንዴት ይሆናል?

☞ የሰው ልጅ በክብር ሲመጣ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው ዋጋውን ይሰጣል መባሉ ስለ ፍርድ ምን ይነግረናል?

☞ ከቆሙት አንዳንዶቹ የሰውን ልጅ በመንግሥቱ ሲመጣ እስኪያዩ ድረስ ሞትን አይቀምሱም ማለቱ ምን ማለት ነው?

ምዕራፍ 17:1-27 — መለወጥ (Transfiguration)

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ሰባት ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መለኮታዊ ክብሩን ለጥቂት ደቀ መዛሙርቱ የገለጠበትንና ከዚያም በሸለቆው ውስጥ ካለው የሰዎች መከራ ጋር የተጋፈጠበትን ታሪክ እናገኛለን። ይህ ምዕራፍ ከከፍታው ተራራ ክብር ጀምሮ እስከ ታችኛው ምድር ድካም ድረስ ያለውን የጌታን ማንነትና ሥልጣን በግልጽ ያሳየናል።

የተራራው ላይ መለወጥና የሰማያዊው ምስክርነት

ጌታ ኢየሱስ ጴጥሮስን፣ ያዕቆብንና ወንድሙን ዮሐንስን ይዞ ወደ ረጅም ተራራ ወጣ። በዚያም በፊታቸው ተለወጠ፤ ፊቱ እንደ ፀሐይ በራ፣ ልብሱም እንደ ብርሃን ነጭ ሆነ። ይህ መለወጥ ጌታ በሰውነቱ ውስጥ የሸሸውን መለኮታዊ ክብሩን ለጥቂት ጊዜ ገልጦ ማሳየቱ ነው። በዚያም ሙሴና ኤልያስ ከእርሱ ጋር ሲነጋገሩ ታዩ። ሙሴ የሕግ ተወካይ ሲሆን ኤልያስ ደግሞ የነቢያት ተወካይ ነው፤ ሁለቱም ሕግና ነቢያት ስለ ክርስቶስ እንደሚመስክሩ ለማሳየት መጡ። ጴጥሮስ በሁኔታው በመመስጥ ሦስት ዳስ ለመሥራት ቢመኝም፣ ከደመናው የመጣው ድምፅ ግን ዋናውን ቁም ነገር ተናገረ። "በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፤ እርሱን ስሙት" የሚል ድምፅ ተሰማ። ይህ ሰማያዊ ትእዛዝ ከምንምና ከማንኛውም ነቢይ በላይ ለክርስቶስ ቃል ቅድሚያ መስጠት እንዳለብን ያሳስበናል። ደቀ መዛሙርቱ በታላቅ ፍርሃት መሬት ላይ ቢወድቁም፣ ጌታ ግን ዳስሷቸው "ተነሡ አትፍሩ" በማለት አጽናናቸው። የክርስትና ሕይወት በተራራው ላይ ያለውን ክብር ማየት ብቻ ሳይሆን፣ ያንን ክብር ይዞ ወደ ታችኛው ዓለም ወርዶ ማገልገልን ይጠይቃል።

የእምነት ኃይልና በሸለቆው ውስጥ ያለ ፈውስ

ከተራራው ሲወርዱ አንድ ሰው ወደ ጌታ መጥቶ በልጁ ላይ ስላደረው ክፉ ጋኔን ተማጸነ። ደቀ መዛሙርቱ ሊፈውሱት እንዳልቻሉ በገለጸ ጊዜ ጌታ "የማታምንና ጠማማ ትውልድ" በማለት የሰዎቹን የእምነት ማነስ ገሠጸ። ጌታም ጋኔኑን ገሠጸው፣ ብላቴናውም በዚያኑ ሰዓት ተፈወሰ። ደቀ መዛሙርቱ ለምን እኛ ማውጣት አቃተን? ብለው በጠየቁት ጊዜ፣ ጌታ መልሱ "ስለ እምነታችሁ ማነስ ነው" አላቸው። የሰናፍጭ ቅንጣት ያህል እምነት ቢኖራችሁ ይህን ተራራ "ከዚህ ወደዚያ እለፍ ብትሉት ያልፋል" በማለት የእምነትን ታላቅ ኃይል ገለጸ።

እምነት ማለት የእኛ ችሎታ ሳይሆን፤ ሁሉን ማድረግ በሚችለው በእግዚአብሔር ላይ ሙሉ በሙሉ መደገፍ ማለት ነው።

የመቅደስ ግብርና የጌታ ትሕትና

ጌታ ኢየሱስ ወደ ቅርናሆም በገባ ጊዜ ግብር ስብሳቢዎች ጴጥሮስን "መምህራችሁ ሁለቱን ዲናር አይሰጥምን?" ብለው ጠየቁት። ጌታም ለጴጥሮስ ጥልቅ የሆነ ትምህርት ሰጠው። ነገሥታት ግብር የሚቀበሉት ከልጆቻቸው ሳይሆን ከሌሎች እንደሆነ በመጥቀስ፤ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደመሆኑ ለቤተ መቅደስ ግብር የመክፈል ግዴታ እንደሌለበት አስረዳ። ሆኖም ግን "እንዳናስናክላቸው" በማለት ጴጥሮስን ወደ ባሕር ሄዶ በመጀመሪያ የሚወጣውን ዓሣ አፉን እንዲከፍት አዘዘው። በዚያም ለአራቱ ሰዓት የሚሆን ሳቲር (ገንዘብ) አገኘና ለሁለታቸው ከፈለ። ይህ ተአምር ጌታ በፍጥረት ላይ ያለውን ሥልጣን ከማሳየቱም በላይ፤ ሙባታችንን ትተን ለሌሎች መሰናክል እንዳንሆን የምናደርገውን የትሕትና መንገድ ያስተምረናል። ጌታ ሁሉ የእርሱ ሆኖ ሳለ፤ በምድር ሥርዓት ውስጥ ራሱን ዝቅ በማድረግ የታዘዘነት ምሳሌ ሆኖናል።

ተግባራዊ ምሳሌ

ይህንን ቢታሪክ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ታላቅ ንጉሥ የገዛ ልጁን ወደ ትምህርት ቤት ቢልከው፤ ልጁ የንጉሥ ልጅ በመሆኑ በትምህርት ቤቱ ሕግ ላይ የመቆም ሙብት ሊኖረው ይችላል። ነገር ግን ንጉሡ ልጁ ለሌሎች ተማሪዎች መልካም አርአያ እንዲሆንና ሥርዓቱን እንዲያከብር ቢመክረው፤ ያ ልጅ ትሕትናን ይማራል። ጌታ ኢየሱስም የሰማይና የምድር ንጉሥ ሆኖ ሳለ፤ እኛን ለማዳንና አርአያ ለመሆን ሲል በምድራዊ ሥርዓቶች ውስጥ በፈቃደኝነት አልፏል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 በደብረ ታቦር ላይ የኢየሱስ መለወጥ ለደቀ መዛሙርቱ ምን ዓይነት ማረጋገጫ ሰጠ?

👉 ሙሴና ኤልያስ መገለጣቸው ከክርስቶስ ማንነት ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 "እርሱን ስሙት" የሚለው ቃል ከሙሴና ከኤልያስ ትምህርት በላይ የክርስቶስን ሥልጣን እንዴት ያሳያል?

👉 ደቀ መዛሙርቱ ጋኔንን ማውጣት ያልቻሉት ለምንድን ነው?

👉 "የሰናፍጭ ቅንጣት ያህል እምነት" ተራራን ያፈልሳል ማለቱ ምን ማለት ነው?

👉 ኢየሱስ ሁለተኛውን የሞት ትንቢት ሲናገር ደቀ መዛሙርቱ ለምን አዘኑ?

👉 የመቅደስ ግብርን ከዓሣ አፍ በወጣ ዲናር መክፈሉ ስለ ኢየሱስ አምላካዊ ዕውቀት ምን ይናገራል?

👉 "የመንግሥት ልጆች" ከግብር ነጻ ከሆኑ ኢየሱስ ግብር የከፈለው ለምንድን ነው?

👉 ኤልያስ ቀድሞ ይመጣል የሚለው ትንቢት በመጥምቁ ዮሐንስ እንዴት ተፈጸመ?

👉 በተራራ ላይ መቆየት ደስ የሚያሰኝ ቢሆንም ወደ ታች መውረድ (አገልግሎት) ለምን አስፈለገ?

ምዕራፍ 18፡ የቤተ ክርስቲያን ማኅበረሰብ (አራተኛው ስብከት)

ምዕራፍ 18፡1-14 — ትሕትና እና ሊታናናሾች ጥንቃቄ

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ስምንት ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ቤተ ክርስቲያን ማኅበረሰብና ስለ መንፈሳዊ ግንኙነት አስተምሯል። ትምህርቱ የጀመረው ደቀ መዛሙርቱ "በመንግሥተ ሰማያት የሚበልጠው ማን ይሆን?" ብለው በጠየቁት ጥያቄ ነው። ይህ ጥያቄ በደቀ መዛሙርቱ ልብ ውስጥ የነበረውን ምድራዊ የሥልጣንና የክብር ፍላጎት ያሳያል። ጌታ ግን ለዚህ ጥያቄ የሰጠው መልስ የሰውን ልጅ አስተሳሰብ ገልጦ የሚጥልና እውነተኛውን የመንግሥተ ሰማያት መሥፈርት የሚያሳይ ነበር።

እንደ ሕፃናት መሆን እና እውነተኛ ታላቅነት

ጌታ ኢየሱስ አንድ ሕፃን ጠርቶ በመካከላቸው አቆመና "ካልተመለሳችሁ እንደ ሕፃናትም ካልሆናችሁ፤ ወደ መንግሥተ ሰማያት ከቶ አትገቡም" አላቸው። ጌታ ሕፃናትን እንደ ምሳሌ ያቀረበው ስለ ንጽሕናቸው ብቻ ሳይሆን፤ ሕፃናት ባላቸው ጥገኝነትና ትሕትና ምክንያት ነው። አንድ ሕፃን በራሱ ችሎታና በራሱ ዝና አይመካም፤ ይልቁንም ሙሉ በሙሉ በወላጆቹ ላይ ይደገፋል። በመንግሥተ ሰማያት ታላቅ መሆን ማለት ራስን ዝቅ ማድረግና በእግዚአብሔር ላይ እንደ ሕፃን መደገፍ ማለት ነው። ትሕትና በሰማያዊው መዝገብ ውስጥ ትልቁ የክብር መለኪያ ነው።

ስለ መሰናከል የተሰጠ ከባድ ማስጠንቀቂያ ጌታ በመቀጠል "ከነዚህ ከታናናሾቹ አንዱን የሚያሰናክል" ሰው ስለሚጠብቀው ፍርድ አስጠነቀቀ። በእምነት ገና የሆኑትን ወይም ደካማ የሆኑትን አማኞች ማሰናከል በእግዚአብሔር ፊት እጅግ ከባድ በደል ነው። ጌታ ይህንን ለማስረዳት የወፍጮ ድንጋይ በአንገት ታስሮ ወደ ባሕር መጥለቅ እንደሚሻል በመናገር የጉዳዩን ከብደት ገልጾታል። መሰናከል እንዳይሆንብን እጃችን ወይም እግራችን ቢሆን እንኳ ቆርጠን እንድንጥል መከረን። ይህ ማለት ኃጢአት እንድንሠራ የሚያደርገንን ማንኛውንም ተወዳጅና የቅርብ ነገር ቢሆን እንኳ ከሕይወታችን ለማስወገድ መቆረጥ አለብን ማለት ነው።

የጠፋቸው በግ እና የአረኛው ፍለጋ

ጌታ እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ ግለሰብ ያለውን ጥልቅ ፍቅር በምሳሌ አስረዳ። አንድ ሰው መቶ በጎች ቢኖሩትና ከእነርሱ አንዲቱ ብትጠፋ፣ ዘጠና ዘጠኙን ትቶ የጠፋቸውን ፍለጋ እንደማይሄድ ጠየቀ። ባገኛትም ጊዜ ካልጠፉት ይልቅ በእርሷ ደስ ይለዋል። ይህ ታሪክ የሚያስተምረን እግዚአብሔር በቁጥር ብዛት ሳይሆን በእያንዳንዱ ነፍስ ዋጋ ላይ እንደሚያተኩር ነው። በሰማይ ያለው አባታችን ከእነዚህ ከታናናሾቹ አንዱ እንኳ እንዲጠፋ አይፈቅድም። ቤተ ክርስቲያን የጠፉትን የምትፈልግና ለደካሞች የምታዝን ማኅበረሰብ ልትሆን ይገባታል።

ተግባራዊ ምሳሌ

ይህንን እውነት ለመረዳት ያህል፡- አንድ ትልቅ ፎቅ ላይ ለመውጣት የሚፈልግ ሰው በራሱ ኃይል ደረጃውን መውጣት ሊደክመው ይችላል። አንድ ትንሽ ሕፃን ግን ወደ ላይ መውጣት ሲፈልግ አባቱ እንዲያቅፈው እጁን ይዘረጋል። አባቱም አቅፎት ያለምንም ድካም ከላይ ያደርሰዋል። እኛም በራሳችን ጽድቅና ጥረት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመድረስ ከመሞከር ይልቅ፣ እንደ ሕፃን ራሳችንን ዝቅ አድርገን በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ ብንደገፍ እውነተኛውን ታላቅነት እናገኛለን።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ደቀ መዛሙርቱ "በመንግሥተ ሰማያት ከሁሉ የሚበልጥ ማን ነው?" ብለው መጠየቃቸው ምን ዓይነት ዝንባሌን ያሳያል?

☞ እንደ ሕፃን መሆን ሲባል ምን ዓይነት ባሕርያትን መላበስ ማለት ነው?

☞ "ከእነዚህ ከታናናሾቹ አንዱን የሚያሰናክል" የሚለው ማስጠንቀቂያ ምን ያህል ከባድ ነው?

☞ እጅን ወይም እግርን መቁረጥ የሚለው ትምህርት ከኃጢአት መራቅ ጋር ያለውን ጥብቅነት እንዴት ይገልጻል?

☞ የጠፋው በግ ምሳሌ እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ ግለሰብ ስላለው ዋጋ ምን ያስተምረናል?

☞ የእነዚህ ታናናሾች መላእክት ዘወትር የአብን ፊት ያያሉ መባሉ ምንን ያመለክታል?

☞ "የሰው ልጅ የጠፋውን ሊያድን መጥቷልና" የሚለው ቃል የአገልግሎታችን ዓላማ እንዴት ይገልጻል?

☞ ታናናሾችን "አትናቁ" የሚለው ትእዛዝ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዴት ይተረጎማል?

☞ በዓለም መመዘኛ ታላቅ መሆንና በመንግሥተ ሰማያት ታላቅ መሆን ልዩነታቸው ምንድን ነው?

ምዕራፍ 18:15-35 — የቤተ ክርስቲያን ተግባር እና ይቅርታ
ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ አሥራ ስምንት ሁለተኛ ክፍል ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተ ክርስቲያን ማኅበረሰብ ውስጥ አለመግባባቶች እንዴት ሊፈቱ እንደሚገባቸውና ይቅርታ ለምን የክርስትና ሕይወት ማዕከል እንደሆነ በዝርዝር አስተምሯል። ይህ ክፍል እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ያለውን ግንኙነት መሠረት በማድረግ እኛ እርስ በርሳችን እንዴት ልንኖር እንደሚገባን የሚያሳይ መለኮታዊ መመሪያ ነው።

የዕርቅ እርምጃዎችና የታዘዥነት መንፈስ

ጌታ ኢየሱስ ወንድምህ ቢበድልህ መጀመሪያ ማድረግ ያለብህን ነገር ሲያስተምር "ሄደህ አንተና እርሱ ብቻ ሆናችሁ ውቀሰው" ይላል። ይህ ትእዛዝ የሰውን ስም ሳይጎዱና ወሬ ሳይነዙ በግል የመነጋገርን አስፈላጊነት ያሳያል። ዓላማው ወንድምን መርታት ሳይሆን ወንድምን መልሶ ማግኘት ነው። ግለሰቡ ባይሰማ ግን ምስክር እንዲሆን አንድ ወይም ሁለት ሰው መውሰድ፣ ያም ካልሆነ ለቤተ ክርስቲያን መንገር ይገባል። ይህ ሂደት ቤተ ክርስቲያን በቅድስናና በሰላም እንድትመላለስ የሚያደርግ ሥርዓት ነው። ጌታም በምድር የምታስሩት በሰማይ የታሰረ ይሆናል በማለት ለቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ ሥልጣን ሰጥቷታል። በተጨማሪም ሁለት ወይም ሦስት ሆነው በስሙ በሚሰበሰቡበት መካከል እንደሚገኝ ተስፋ ሰጥቷል፤ ይህም በስምምነትና በጸሎት ውስጥ ያለውን ኃይል ያሳያል።

የይቅርታ ልኬትና የጴጥሮስ ጥያቄ

ጴጥሮስ ወደ ጌታ ቀርቦ "ጌታ ሆይ፥ ወንድሜ ቢበድለኝ ስንት ጊዜ ይቅር ልበለው? እስከ ሰባት ጊዜ?" በማለት ጠየቀ። በዚያ ዘመን ለሰዎች ሦስት ጊዜ ይቅርታ ማድረግ እንደ ትልቅ መንፈሳዊነት ይቆጠር ስለነበር ጴጥሮስ ሰባት ጊዜ ማለቱ እጅግ ልግስና የተሞላበት መስሎት ነበር። ጌታ ግን "እስከ ሰባ ጊዜ ሰባት እንጂ እስከ ሰባት ጊዜ አልልህም" በማለት መለሰለት። ሰባ ጊዜ ሰባት ማለት አራት መቶ ዘጠና ማለት ሳይሆን ይቅርታ ልክና ገደብ የሌለው መሆኑን ለመግለጽ ነው። ክርስቲያን ይቅርታ የሚያደርገው በደሉ ስለቀለለ ሳይሆን ይቅር ባይነት ማንነቱ ስለሆነ ነው።

የማይራራው ባሪያ ምሳሌ

ይህንን ለማስረዳት ጌታ መንግሥተ ሰማያትን በአንድ ንጉሥና በባሪያዎቹ መሰላት። አንድ ባሪያ እጅግ ብዙ የሆነ (አሥር ሺህ መከሊት) ዕዳ ነበረበት። ይህ ዕዳ በሰው ኃይል ፈጽሞ ሊከፈል የማይችል ታላቅ ዕዳ ነው። ንጉሡ ግን በራራለት ጊዜ ዕዳውን በሙሉ ተወለት። ያ ባሪያ ግን ወጥቶ ጥቂት (መቶ ዲናር) ዕዳ ያለበትን ባልንጀራውን አገኘውና "ዕዳህን ክፈለኝ" ብሎ አነቀው። ባልንጀራው ቢለምነውም እንኳ ሊምረው አልፈለገም፤ ይልቁንም ወህኒ ቤት አስገባው። ንጉሡ ይህንን በሰማ ጊዜ ያንን ክፉ ባሪያ አስጠርቶ "እኔ ስለ ለመንኸኝ ያን ዕዳ ሁሉ ተውሁልህ፤ እኔ እንደ ማርሁህ አንተስ ባልንጀራህን ልትምረው አይገባህም ነበርን?" አለው። ንጉሡም ተቆጥቶ ዕዳውን እስኪከፍል ድረስ ለአስቃዮች አሳልፎ ሰጠው።

የምሳሌው ጥልቅ ትርጓሜና ተግባራዊ ምሳሌ

ይህንን በታሪክ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሰው በሚሊዮን የሚቆጠር የባንክ ዕዳ ቢኖርበትና ባንኩ ዕዳውን በሙሉ ቢሰርዝለት፤ ያ ሰው ግን ከአንድ ጓደኛው መቶ ብር አጥቶ ጓደኛውን ቢከሰውና ቢያስረው ምን ያህል ጨካኝ እንደሆነ ይታሰባል። እኛ በእግዚአብሔር ፊት የነበረብን የኃጢአት ዕዳ በገዛ ጥረታችን ፈጽሞ ልንከፍለው የማንችለው ታላቅ ዕዳ ነበር። ጌታ ኢየሱስ ግን በደሙ ያንን ዕዳ ሰረዘልን። ስለዚህ እኛ በሌሎች ላይ የምንይዘው ቂም እግዚአብሔር ለእኛ ካደረገው ምሕረት አንጻር ሲታይ እጅግ በጣም ጥቂት ነው። ጌታም በማጠቃለያው "ከእናንተ እያንዳንዱ ወንድሙን ከልቡ ይቅር ካላለው፥ እንዲሁ ደግሞ የሰማዩ አባቴ ያደርግባችኋል" በማለት አስጠነቀቀን። እውነተኛ ይቅርታ ከከንፈር ሳይሆን ከልብ የሚመነጭና የእግዚአብሔርን ምሕረት የሚያንጸባርቅ ሊሆን ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 የበደለንን ወንድም "በአንተና በእርሱ መካከል ብቻ" ሆኖ መገመገም ለምን አስፈለገ?

👉 ቤተ ክርስቲያንን አልሰማ ያለውን "እንደ አሕዛብ ቁጠረው" ማለት ምን ማለት ነው?

👉 "ሁለት ወይም ሦስት በስሜ በሚሰበሰቡበት" የሚለው ተስፋ ከቤተ ክርስቲያን ሥልጣን ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 የጴጥሮስ "እስከ ሰባት ጊዜ" የሚለው አሳብ ከኢየሱስ "ሰባ ጊዜ ሰባት" ጋር ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

👉 በአሥር ሺህ መክሊት ዕዳ እና በመቶ ዲናር ዕዳ መካከል ያለው ልዩነት የእግዚአብሔርን ይቅርታ እንዴት ይገልጻል?

👉 የክፉው ባሪያ ይቅር የተባለለትን ዕዳ ረስቶ ባልንጀራውን ማሰሩ ስለ ሰው ልብ ክፋት ምን ይናገራል?

👉 "ከባላንጀራችሁ ይቅር ካላላችሁ የሰማዩ አባታችሁ እንዲሁ ያደርግባችኋል" የሚለው ማስጠንቀቂያ እንዴት ይፈጽማል?

👉 "በምድር ያሰራችሁት በሰማይ የታሰረ ይሆናል" የሚለው ሥልጣን ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች ምን ኃላፊነት ይሰጣል?

👉 የይቅርታ ወሰን የሌለው መሆን በክርስቲያናዊ ማኅበረሰብ ውስጥ ሰላምን እንዴት ያመጣል?

👉 ባልንጀራው ይቅርታ ሲጠይቀው "እታገሥሃለሁ" ብሎ ሳለ አለመታገሡ ምን ዓይነት ግብዝነት ነው?

ምዕራፍ 19 እስከ 23፡ ወደ ኢየሩሳሌም የሚደረግ ጉዞ

ምዕራፍ 19፡1-15 — ስለ መፋታት እና ሕፃናት

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከገሊላ ተነስቶ በዮርዳኖስ ማዶ ወደሚገኘው ወደ ይሁዳ አውራጃ በገባ ጊዜ ብዙ ሕዝብ ተከተሉት፤ እርሱም በዚያ ፈወሳቸው። በዚህ ጉዞ ላይ ሳለ ፈሪሳውያን ሊፈትኑት ፈልገው "ሰው በማናቸውም ምክንያት ሚስቱን ሊፈታ ተፈቅዶለታልን?" የሚል ጥያቄ አቀረቡለት። ይህ ጥያቄ በዚያ ዘመን በነበሩ የሕግ መምህራን መካከል ትልቅ ክርክር የነበረበት ጉዳይ ነበር። ጌታ ግን መልሱን የሰጠው በሰዎች ክርክር ላይ ተመሥርቶ ሳይሆን ወደ መጀመሪያው ወደ እግዚአብሔር የፍጥረት ሥርዓት በመመለስ ነበር።

ጋብቻ ከሰው ፈቃድ በላይ የሆነ መለኮታዊ ጥምረት

ጌታ ኢየሱስ ለፈሪሳውያን በሰጠው መልስ እግዚአብሔር በመጀመሪያ ሰውን ወንድና ሴት አድርጎ እንደፈጠረ አስታወሳቸው። ጋብቻ በሁለት ሰዎች ስምምነት ላይ ብቻ የተመሠረተ ሳይሆን እግዚአብሔር ራሱ የቆረጠው መለኮታዊ ሥርዓት መሆኑን ገለጸ። "ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፥ ከሚስቱም ጋር ይተባበራል፥ ሁለቱም አንድ ሥጋ ይሆናሉ" የሚለውን የአሪት ቃል በመጥቀስ በባልና በሚስት መካከል የሚፈጠረው አንድነት ሥጋዊ ብቻ ሳይሆን መንፈሳዊም መሆኑን አረጋገጠ። ስለዚህ "እግዚአብሔር ያጣመረውን ሰው አይለየው" በማለት ጋብቻ ሊፈርስ የማይገባው የቃል ኪዳን መሠረት መሆኑን አስተማረ።

የልብ ጥንካሬ እና የፍቺ ምክንያት

ፈሪሳውያን ግን ሙሴ የፍቺ የምስክር ወረቀት ሰጥቶ መፍታትን ለምን አዘዘ? በማለት ሌላ ጥያቄ አቀረቡ። ጌታም ሙሴ ይህንን የፈቀደው ከልባቸው ጥንካሬ የተነሳ እንጂ ከመጀመሪያው እንዲህ እንዳልነበረ ገለጸላቸው። መፋታት የእግዚአብሔር ዓላማ ሳይሆን በሰው ልጅ ኃጢአተኝነትና ግትርነት ምክንያት የመጣ አማራጭ መሆኑን አስረዳ። ጌታም ከዝሙት ምክንያት በቀር ሚስቱን ፈትቶ ሌላ የሚያገባ ሁሉ እንደሚያመነዝር በመግለጽ የጋብቻን ክብርና የታማኝነትን አስፈላጊነት አጎላ። ይህ ትምህርት ለደቀ መዛሙርቱ እንኳ እጅግ ከባድ ሆኖ ስለታያቸው "የባልና የሚስት ሥርዓት እንዲህ ከሆነ መጋባት አይቻልም" አሉ።

ጌታ ግን ሁሉም ሰው እንደ ተሰጠው ጸጋ እንደሚኖርና ስለ መንግሥተ ሰማያት ሲሉ ራሳቸውን ጃንደረባ የሚያደርጉ እንዳሉ በመጥቀስ ጋብቻም ሆነ ድንግልና የጸጋ ስጦታዎች መሆናቸውን አመለከተ።

ሕፃናት እና የመንግሥተ ሰማያት ባለቤትነት

በዚህ ትምህርት መካከል ሰዎች ሕፃናትን እጁን እንዲጭንባቸውና እንዲጸልይላቸው ወደ ጌታ አመጡ። ደቀ መዛሙርቱ ግን ሕፃናቱ ጌታን የሚያውኩ መስሏቸው አመጣጮቹን ገሠጹባቸው። ጌታ ኢየሱስ ግን ደቀ መዛሙርቱን በመቃወም "ሕፃናትን ተወክለው፤ ወደ እኔ ይመጡ ዘንድ አትከልክሏቸው፤ መንግሥተ ሰማያት እንደነዚህ ላሉት ናትና" አላቸው። ጌታ ሕፃናትን የተቀበለው ቢታላቅ አክብሮትና ፍቅር ነበር። ይህ ተግባር የሚያስተምረን በመንግሥተ ሰማያት ውስጥ ትልቅ ቦታ ያላቸው እንደ ሕፃን የዋህ፣ በትሕትና የሚማሩና ሙሉ በሙሉ በእግዚአብሔር ላይ የሚደገፉ ሰዎች መሆናቸውን ነው። እጃቸውንም ጭናባቸው ከዚያ ሄደ።

ተግባራዊ ትምህርት

ይህንን እውነት በምሳሌ ለመረዳት ያህል አንድ ባለሙያ አንድን ውድ መሣሪያ ሲሠራ መሣሪያው እንዴት መያዝ እንዳለበት መመሪያ ይሰጣል። ያ መመሪያ ከተጣሰ መሣሪያው ይበላሻል። ጋብቻም ሰሪው እግዚአብሔር በመሆኑ በእርሱ መመሪያ መመራት አለበት። ልባችን እንደ ፈሪሳውያን የደነደነ ሲሆን ትዳራችንም ሆነ መንፈሳዊ ሕይወታችን ይናወጣል። ይልቁንም እንደ ሕፃናት በትሕትና ወደ ጌታ ስንቀርብና ለቃሉ ስንገዛ በቤታችንና በሕይወታችን ውስጥ የእግዚአብሔርን ሰላም እናገኛለን። ጋብቻ የታማኝነት መስክ ሲሆን ትሕትና ደግሞ ወደ መንግሥተ ሰማያት የምንገባበት ቁልፍ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ መሴ ስለ መፋታት የፈቀደው "ስለ ልባችሁ ጥንካሬ" መሆኑን ኢየሱስ መግለጹ ምን ማለት ነው?

☞ በትዳር ውስጥ "እግዚአብሔር ያጣመረውን ሰው አይለየው" የሚለው መመሪያ ዛሬ ምን ፋይዳ አለው?

☞ በምንዝር ምክንያት ብቻ መፋታት መፈቀዱ በማቴዎስ ብቻ ለምን ተጠቀሰ?

☞ "ስለ መንግሥተ ሰማያት ራሳቸውን የሰለቡ" (Eunuchs) የሚለው ሐሳብ ምንን ያመለክታል?

☞ ደቀ መዛሙርቱ ሕፃናትን ለምን ከለከሉ?

☞ መንግሥተ ሰማያትን "እንደ ሕፃን" መቀበል ለምን ግድ ሆነ?

☞ ፈሪሳውያን "ለሰው በማናቸውም ምክንያት ሚስቱን መፍታት ይገባዋል?" ብለው የጠየቁት ለምን ነበር?

☞ ትዳር ከአንድ ወንድና ከአንዲት ሴት ውጭ ሊሆን እንደማይችል ኢየሱስ በዚህ ክፍል እንዴት አረጋገጠ?

☞ ሕፃናትን መባረኩ ስለ ክርስቶስ ርኅራኄ ምን ይነግረናል?

☞ የኢየሱስ ትምህርት በወቅቱ ከነበረው የሴቶች መብት ጥበቃ አንጻር እንዴት ይታያል?

ምዕራፍ 19:16-30 — ባለጸጋው ጎልማሳ

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ለማግኘትና የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ የመጣው ባለጸጋ ጎልማሳ ታሪክ በወንጌል ውስጥ ካሉ እጅግ ልብ የሚነኩና የሚያስተምሩ ታሪኮች አንዱ ነው። ይህ ሰው በሥጋዊ ሕይወቱ የተሳካለት፣ በሃይማኖታዊ ሥርዓት የታመነና በሥልጣንም ዘንድ የሚታወቅ ነበር። ሆኖም ግን በውስጡ የነበረውን የመንፈስ ጥማትና የዘላለም ሕይወት እርግጠኝነት ፍለጋ ወደ ጌታ መጣ። "ቸር መምህር ሆይ፥ የዘላለምን ሕይወት አገኝ ዘንድ ምን መልካም ነገር ላድርግ?" የሚለው ጥያቄው ጽድቅን በገዛ ጥረትና በሥራ ለማግኘት የሚደረግን ጥረት ያሳያል።

የሕጉ ፍጻሜና የልብ ምርመራ

ጌታ ኢየሱስ ለጎልማሳው ጥያቄ ምላሽ ሲሰጥ ወደ ትእዛዛቱ መራው። ጎልማሳውም ሕፃንነቱ ጀምሮ እነዚህን ሁሉ እንደጠበቀ ተናገረ። ሆኖም ግን ጌታ የዚህን ሰው ልብ የሚመረምር ሌላ ጥልቅ ትእዛዝ ሰጠው። "ፍጹም ልትሆን ብትወድ፥ ሂድና ያለህን ሽጠህ ለድሆች ስጥ፥ መዝገብም በሰማይ ታገኛለህ፥ መጥተህም ተከተለኝ" አለው። እዚህ ጋር ጌታ የጠየቀው ገንዘብን መጥላት ሳይሆን በጎልማሳው ልብ ውስጥ ከእግዚአብሔር በላይ የነገሠውን ጣዖት እንዲያስወግድ ነው። የዚህ ሰው ትልቁ መሰናከል የጠበቀው ሕግ ሳይሆን የሙጥኝ ያለው ሀብቱ ነበር። ጌታ የሕይወታችንን ማዕከል ይፈልጋል፤ ለዚህ ነው ከአምላካችን ይልቅ የምንወደውን ማንኛውንም ነገር እንድንተው የሚጠይቀን።

ግመልና የመርፌ ቀዳዳ

ጎልማሳው ብዙ ንብረት ስላለው እያዘነ ከጌታ ዘንድ ሄደ። ጌታም "ለባለጸጋ ወደ መንግሥተ ሰማያት መግባት እንዴት ጭንቅ ነው" በማለት ተናገረ። "ባለጸጋ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ከሚገባ ግመል በመርፌ ቀዳዳ ቢሸጎጥ ይቀላል" የሚለው ምሳሌ የሰው ልጅ በራሱ ብቃትና በምድራዊ መመኪያነቱ ወደ ሰማይ መግባት እንደማይችል ያሳያል። ይህ ምሳሌ የነገሩን አስቸጋሪነት ወይም በሰው ኃይል የማይቻል መሆኑን ለመግለጥ የቀረበ ነው። ደቀ መዛሙርቱ ተደንቀው "እንግዲህ ማን ሊድን ይችላል?" ብለው በጠየቁ ጊዜ ጌታ "ይህ በሰው ዘንድ አይቻልም በእግዚአብሔር ዘንድ ግን ሁሉ ይቻላል"

በማለት መዳን የእግዚአብሔር ጸጋ ውጤት እንጂ የሰው ጥረት አለመሆኑን አረጋገጠ።

የመሥዋዕትነት ዋጋና ሰማያዊው በረከት

ጴጥሮስ "እነሆ፤ እኛ ሁሉን ትተን ተከተልንህ፤ እንግዲህ ምን እናገኝ ይሆን?" በማለት ጠየቀ።
ጌታም ስለ እርሱና ስለ ወንጌል ብሎ ቤትን፣ ወንድምን፣ እሳትን፣ አባትን፣ እናትን ወይም
እርሻን የተወ ሁሉ መቶ እጥፍ እንደሚቀበልና የዘላለምን ሕይወት እንደሚወርስ ተስፋ ሰጠ።
እግዚአብሔር ለእርሱ ተብሎ የተከፈለውን ማንኛውንም መሥዋዕትነት ያለ ዋጋ
አይተወውም። ሆኖም ግን "ብዙዎቹ ፊተኞች ኋለኞች፣ ኋለኞችም ፊተኞች ይሆናሉ" በማለት
በመንግሥተ ሰማያት ያለው መለኪያ ከምድራዊው የተለየ መሆኑን አስገነዝበ። ዋጋችን
የሚወሰነው በሠራነው ሥራ ብዛት ሳይሆን በሰጠን ልብና በእግዚአብሔር ጸጋ ነው።

ተግባራዊ ምሳሌ

ይህንን እውነት ለመረዳት ያህል አንድ ተራራ የሚወጣ ሰውን እንመልከት። ይህ ሰው ተራራው
ጫፍ ላይ ለመድረስ እጅግ የሚወዳቸውንና የከበዱ ሻንጣዎችን ተሸክሞ ቢነሳ፣ ግማሽ መንገድ
ላይ ሳይደርስ ይዝላል፤ ወይም ደግሞ ወደ ላይ መውጣት ያቅተዋል። ጫፉ ላይ ለመድረስ
የግድ ሻንጣዎቹን መተው ይኖርበታል። ክርስትናም ወደ ሰማያዊው ክብር ለመድረስ ምድራዊ
መመኪያዎችንና ልባችንን የያዙ ሸክሞችን የመተው ጉዞ ነው። ጌታን መከተል ሁሉን ከማጣት
ይልቅ ሁሉን ወደ ማግኘት የሚያደርስ የታመነ መንገድ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ጎልማሳው "መልካም መምህር ሆይ" ማለቱ እና የኢየሱስ ምላሽ ስለ አምላክነት ምን ግንኙነት አለው?

☞ ኢየሱስ ትእዛዛቱን እንዲጠብቅ የጠየቀው ለምንድን ነው?

☞ "ያለህን ሸጠህ ተከተለኝ" የሚለው ትእዛዝ ለዚህ ሰው ለምን አስፈለገ?

☞ ባለጸጋው አዝኖ መሄዱ ሀብት በልቡ ውስጥ ያለውን ቦታ እንዴት ያሳያል?

☞ "ግመል በመርፌ ቀዳዳ" የሚለው ምሳሌ ምንን ይገልጻል?

☞ ደቀ መዛሙርቱ "እንግዲህ ማን ሊድን ይችላል?" ብለው ለምን ተደነቁ?

☞ "በእግዚአብሔር ዘንድ ሁሉ ይቻላል" የሚለው ቃል ስለ ድነት (Salvation) ምን ተስፋ ይሰጣል?

☞ ሁሉን ትተው ለተከተሉት ደቀ መዛሙርት የተሰጠው "መቶ እጥፍ" ዋጋ ምንድን ነው?

☞ "ፊተኞች ኋለኞች ኋለኞችም ፊተኞች ይሆናሉ" የሚለው ቃል በዚህ አውድ እንዴት ተገለጠ?

☞ ሀብታም መሆን ኃጢአት ባይሆንም እንቅፋት የሚሆነው መቼ ነው?

ምዕራፍ 20:1-16 — የወይኑ አትክልት ሠራተኞች ምሳሌ

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ መጀመሪያ ላይ የምናገኘው የወይኑ አትክልት ሠራተኞች ምሳሌ በመንግሥተ ሰማያት ውስጥ ስላለው መለኮታዊ ጸጋና ስለ እግዚአብሔር ሉዓላዊ ልግስና የሚያስተምር እጅግ ጥልቅ ታሪክ ነው። ጌታ ይህንን ምሳሌ የተናገረው "ፊተኞች ኋለኞች፣ ኋለኞችም ፊተኞች ይሆናሉ" የሚለውን እውነት ይበልጥ ግልጽ ለማድረግ ነው። ታሪኩ የሚጀምረው አንድ የወይን አትክልት ባለቤት ማልዶ ሠራተኞችን ለመቅጠር ወደ ገበያ በመውጣት ነው።

የተለያዩ ሰዓታትና አንድ ዓይነት ግብዣ

ባለቤቱ በማለዳ ለቀኑ አንድ ዲናር ሊከፍላቸው ተስማምቶ ሠራተኞችን ወደ ወይኑ አትክልት ሰደደ። ከዚያም በሦስት፣ በስድስት፣ በዘጠኝና በአሥራ አንደኛው ሰዓት (እምስት ሰዓት አካባቢ) ወደ ገበያ እየወጣ ሥራ ፈትተው የቆሙትን ሰዎች "እናንተ ደግሞ ወደ ወይኑ አትክልት ሂዱ የሚገባውንም እሰጣችኋለሁ" እያለ ቀጠራቸው። የሚገርመው ነገር በአሥራ አንደኛው ሰዓት የተቀጠሩት ሰዎች ሥራ ፈትተው የቆሙት ሰነፎች ስለሆኑ ሳይሆን የሚቀጥራቸው ሰው ስላጡ ነበር። ጌታ በዚህ ምሳሌ የእግዚአብሔር ጥሪ በሕይወታችን በተለያዩ ጊዜ ሊመጣ እንደሚችልና እርሱ ግን ለሁሉም ሰው የጸጋውን በር በእኩልነት እንደሚከፍት ያሳየናል።

የሒሳብ አከፋፈልና የጸጋ ግጭት

በመሸ ጊዜ የሥራው ባለቤት ለሠራተኞቹ ደመወዝ እንዲከፈል አዘዘ። ከፍያውም የተጀመረው መጨረሻ ከመጡት ነበር። ለአንድ ሰዓት ብቻ የሠሩት ሰዎች አንድ ዲናር ተቀበሉ። ማልዶ የገቡትና ቀኑን ሙሉ የደከሙት ሰዎች ይህንን ባዩ ጊዜ፣ ለእነርሱ የሚበልጥ ከፍያ የሚሰጣቸው መስሏቸው ነበር። ሆኖም ግን ለእነርሱም የተሰጣቸው ያው አንድ ዲናር ብቻ ነበር። በዚህ ጊዜ ባለቤቱን "እነዚህ ኋለኞች አንድ ሰዓት ብቻ ሠሩ፣ የቀኑንም ሽክምና ትኩሳት ከታገሥን ከእኛ ጋር አስተካከልሃቸው" በማለት አጉረመረመ።

ይህ አገራዊ መረጃ የሚያሳየው የሰው ልጅ ጽድቅና መንፈሳዊ በረከትን እንደ ደመወዝ ወይም እንደ ግዴታ ክፍያ የሚያይበትን የተሳሳተ አመለካከት ነው። በመንግሥተ ሰማያት ውስጥ የሚሰጠን ዋጋ በሥራችን ብዛት የሚለካ ሳይሆን በሰጪው ልግስና ላይ የተመሠረተ ነው።

የባለቤቱ ምላሽና የመንግሥቱ ሕግ

ባለቤቱ ካገረመረሙት ለአንዱ በሰጠው መልስ የጸጋን ምንነት አብራራ። "ባልንጀራዬ ሆይ፤ አልበደልሁም፤ በአንድ ዲናር አልተሰማማኸኝምን? ለእነዚህ ለኋለኞች እንደ አንተ ልሰጣቸው እወዳለሁ፤ በገዛ ገንዘቤ የወደድሁትን አደርግ ዘንድ መብት የለኝም ወይስ እኔ ቸር ስለ ሆንሁ ዓይነህ ምቀኛ ናት?" በማለት ጠየቀው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሀብታም ሰው ሁለት ድሆችን ረድቶ አንዱን ቤት ቢገዛለት፤ ሁለተኛውን ግን ቤትና መኪና ቢጨምርለት፤ የመጀመሪያው ሰው "ለምን ለእርሱ ጨመርክለት?" ብሎ ሊከስ አይችልም። ምክንያቱም ሁለቱም ያገኙት በነጻ እንጂ በሥራቸው ስላልሆነ ነው። እግዚአብሔር ለሁላችንም የሰጠን የዘላለም ሕይወትና የልጅነት ክብር በገዛ ደሙ የገዛው ስጦታው ነው። ማንም በእግዚአብሔር ፊት "ይገባኛል" የሚል የሥራ መመኪያ ሊኖረው አይችልም።

የተግባር ትምህርት

ከዚህ ክፍል የምንማረው ዋነኛው ቁም ነገር በሌሎች ላይ ከሚመጣ የእግዚአብሔር በረከት ጋር ራሳችንን ከማወዳደር እንድንቆጠብ ነው። እግዚአብሔር ለማንም አያዳለም፤ ነገር ግን ለሁሉም ቸር ነው። በመንፈሳዊ ጉዞችን ቀደም ብለን ስለተገኘን ብቻ ከሌሎች እንደምንበልጥ ማሰብ የለብንም። ይልቁንም ያገኘነው የዘላለም ሕይወት ከሥራችን በላይ የሆነ የእግዚአብሔር ታላቅ ስጦታ መሆኑን ተረድተን በምስጋና ልንመላለስ ይገባል። ጌታ ኋለኞችን ፊተኞች የሚያደርግበት ምስጢር እርሱ በሰው ልክ ሳይሆን በራሱ ልግስና ስለሚሠራ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 በጠዋት የገቡት ሠራተኞች ለምን አጉረመረሙ?

👉 የቤቱ ጌታ "በገንዘቤ የወደድኩትን ላደርግ አይገባኝም?" ማለቱ ስለ እግዚአብሔር ሉዓላዊነት ምን ይላል?

👉 "ዓይንህ ክፉ ናት?" የሚለው ጥያቄ ቅናትን እንዴት ይገስጻል?

👉 ይህ ምሳሌ በአይሁድ እና በአሕዛብ መካከል ያለውን ግንኙነት እንዴት ይገልጻል?

👉 የመጨረሻው ሰዓት ሠራተኞች እኩል ማግኘታቸው ስለ ጸጋ ምን ያስተምረናል?

👉 "የተጠሩ ብዙዎች የተመረጡ ግን ጥቂቶች ናቸው" የሚለው ቃል ትርጉሙ ምንድን ነው?

👉 እግዚአብሔር ለምን ሁሉንም በእኩል ዓይን ያያል?

👉 በሥራችን ላይ ተመስርተን ከእግዚአብሔር ዋጋ መጠበቅ ምን ዓይነት አደጋ አለው?

👉 "ወደ ወይኔ አትከልት ሂዱ" የሚለው ጥሪ ዛሬ ለማን እየቀረበ ነው?

👉 ይህ ምሳሌ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ካለ የአገልግሎት ቅናተ ጋር እንዴት ይያያዛል?

ምዕራፍ 20:17-34 — የሞት ትንቢት እና የዘብዴዎስ ልጆች

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ መገባደጃ ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ኢየሩሳሌም የሚያደርገውን የመጨረሻ ጉዞ ሲቀጥል እንመለከታለን። ይህ ጉዞ ለጌታ የሞትና የትንሣኤ ጉዞ ሲሆን፣ ለደቀ መዛሙርቱ ግን ስለ መንግሥተ ሰማያት ታላቅነት የተሳሳተ ግንዛቤያቸው የታረመበት ትምህርት ነበር። በዚህ ክፍል ውስጥ የጌታን ግልጽ የሞት ትንቢት፣ የደቀ መዛሙርቱን የሥልጣን ጥመኝነትና የጌታን ታላቅ ርኅራኤ እናያለን።

ሦስተኛው የሞት ትንቢትና የጌታ ቁርጠኝነት

ጌታ ኢየሱስ አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ለብቻቸው ወስዶ ወደ ኢየሩሳሌም ሲወጡ ምን እንደሚገጥመው በዝርዝር ነገራቸው። ለካህናት አለቆችና ለጻፎች ተላልፎ እንደሚሰጥ፣ በሞት እንደሚፈርዱበት፣ ለአሕዛብም እንደሚሰጡት፣ እንደሚሳለቁበት፣ እንደሚገርፉትና እንደሚሰቅሉት፣ በሦስተኛውም ቀን እንደሚነሣ ገለጸላቸው። ይህ ጌታ ስለ ሞቱ የተናገረው ሦስተኛውና እጅግ ዝርዝር የሆነው ትንቢት ነው። ጌታ ወደ መስቀል የሚሄደው እንደማንኛውም ተራ እስረኛ ሳይሆን፣ ሊመጣ ያለውን መከራ ሁሉ እያወቀና በፈቃደኝነት ራሱን ለመሥዋዕትነት አሳልፎ ለመስጠት መሆኑን እናያለን።

የዘብዴዎስ ልጆች ጥያቄና የእውነተኛ ታላቅነት ትርጉም

በዚህ የጭንቅ ሰዓት የዘብዴዎስ ልጆች እናት (የያዕቆብና የዮሐንስ እናት) ከልጆቿ ጋር ወደ ጌታ ቀርባ አንድ ልመና አቀረበች። "እነዚህ ሁለቱ ልጆቼ አንዱ በቀኝህ አንዱም በግራህ በመንግሥትህ እንዲቀመጡ እዘዝ" አለችው። ይህ ጥያቄ ደቀ መዛሙርቱ አሁንም ስለ መንግሥተ ሰማያት የነበራቸው አመለካከት ምድራዊ ሥልጣንና ክብር እንደነበረ ያሳያል። ጌታ ግን "የምትለምኑትን አታውቁም" በማለት መለሰላቸው።

ጌታ "እኔ ልጠጣው ያለውን ጽዋ ልትጠጡ ትችላላችሁን?" ብሎ ጠየቃቸው። ጽዋው መከራንና መስቀልን የሚያመለክት ነው። እነርሱም ሳይረዱት "እንችላለን" አሉ። ጌታም ጽዋውን እንደሚጠጡ (መከራ እንደሚቀበሉ) አረጋገጠላቸው፤ ነገር ግን በቀኝና በግራ መቀመጥ ለአብ የተጠበቀ መሆኑን ገለጸ። ሌሎቹ አሥሩ ደቀ መዛሙርት ይህንን በስሙ ጊዜ

በሁለቱ ወንድማማቾች ላይ ተቆጡ። ጌታም ሁሉንም ጠርቶ ታላቅ ትምህርት ሰጣቸው፡-
የዓለም ገዢዎች በሕዝባቸው ላይ እንደሚሰለጥኑ፤ በመንግሥተ ሰማያት ግን ታላቅ
መሆን የሚፈልግ የሁሉ አገልጋይ፤ ፊተኛ መሆን የሚፈልግም የሁሉ ባሪያ ሊሆን
እንደሚገባ አስተማረ።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- በአንድ ድርጅት ውስጥ ያለ መሪ ትዕዛዝ በመስጠትና
በሰዎች በመገዛት ታላቅነቱን ሊያሳይ ይችላል። ነገር ግን በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ
ታላቁ መሪ ማለት ዝቅ ብሎ የሰዎችን እግር የሚያጥብ፤ ለሌሎች ጥቅም ራሱን አሳልፎ
የሚሰጥና የሚያገለግል ነው። ጌታ ኢየሱስ ራሱ "የሰው ልጅ ሊያገለግልና ነፍሱን ለብዙዎች
ቤዛ ሊሰጥ እንጂ እንዲያገለግሉት አልመጣም" በማለት የእውነተኛ ታላቅነት ትልቁ አርአያ
ራሱ መሆኑን አሳየ።

የኢያሪኮ ዕውሮችና የመሲሐ ርኅራኄ

ከኢያሪኮ ሲወጡ ብዙ ሕዝብ ተከተሉት። ሁለት ዕውሮችም በመንገድ ዳር ተቀምጠው ሳሉ
ጌታ ማለፉን ሰምተው "ጌታ ሆይ፥ የዳዊት ልጅ፥ ማረን" እያሉ ጮኹ። ሕዝቡ ዝም እንዲሉ
ቢገሥጷቸውም፤ እነርሱ ግን አብልጠው ጮኹ። ጌታም ቆመና ጠራቸው፤ "ምን ላደርግላችሁ
ትወዳላችሁ?" ብሎ ጠየቃቸው። እነርሱም "ጌታ ሆይ፥ ዓይኖቻችን ይበሩ ዘንድ" አሉት።
ጌታም አዘነላቸውና ዓይኖቻቸውን ዳሰሰ፤ ወዲያውም አዩና ተከተሉት። ይህ ታሪክ የሚያሳየው
ጌታ ወደ መስቀል በሚሄድበት ታላቅ የጭንቀት ሰዓት እንኳ ለተናቁትና ለተቸገሩት ሰዎች
ያለው ርኅራኄ እንዳልቀነሰ ነው። ዕውሮቹ ጌታን "የዳዊት ልጅ" ብለው መጥራታቸው
መሲሐኑን ማመናቸውን ያሳያል። እኛም በሕይወታችን ውስጥ ምንም ዓይነት እንቅፋት
ቢገጥመን፤ በጽናት ወደ ጌታ መጮኽ እንዳለብንና እርሱም ለመስማትና ለመርዳት ዝግጁ
መሆኑን እንማራለን።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ ኢየሱስ ሦስተኛውን የሞት ትንቢት ለምን በዝርዝር ተናገረ?

☞ የዘብዴዎስ ልጆች እናት የሥልጣን ጥያቄ ስለ ደቀ መዛሙርቱ ግንዛቤ ምን ይነግረናል?

☞ "ጽዋዬን ትጠጣላችሁ" ማለቱ ወደ ፊት ስለሚገጥማቸው መከራ ምን ማረጋገጫ ነው?

☞ በአሕዛብ መሪዎች እና በመንግሥተ ሰማያት መሪዎች መካከል ያለው የታላቅነት ልዩነት ምንድን ነው?

☞ "የሰው ልጅ ሊያገለግልና ነፍሱን ቤዛ ሊሰጥ መጣ" የሚለው ቃል ለምን ወሳኝ ነው?

☞ ሁለቱ ዕውሮች ሕዝቡ ዝም በሉ ቢሏቸውም አጥብቀው መጮኻቸው ምን ያስተምረናል?

☞ ኢየሱስ አዝኖ ዓይናቸውን መንካቱ ስለ መለኮታዊ ርኅራኄው ምን ይገልጻል?

☞ "ምን ላደርግላችሁ ትወዳላችሁ?" የሚለው ጥያቄ ጸሎታችን ግልጽ መሆን እንዳለበት እንዴት ያሳያል?

☞ በጎን በኩል የተቀመጡት አሥሩ ደቀ መዛሙርት ለምን ተቆጡ?

☞ የኢየሱስ አገልጋይነት (Servanthood) ለዛሬው መሪዎች ምን አርአያ ይሆናል?

ምዕራፍ 21:1-22 — የሆሳዕና ጉዞ እና ቤተ መቅደስ

ምልከታ እና ትርጓሜ

የማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ አንድ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ኢየሩሳሌም በታላቅ ክብርና ድል አድራጊነት የገባበትን የታሪክ ምዕራፍ ይከፍታል። ይህ ጉዞ "ሆሳዕና" እየተባለ የሚጠራ ሲሆን፤ ጌታ መሲሕነቱንና የሰላም ንጉሥነቱን በይፋ የገለጠበት አጋጣሚ ነው። ጌታ ወደ ከተማይቱ ከመግባቱ በፊት ሁለት ደቀ መዛሙርቱን ወደ መንደር ሰድዶ የታሰረች አህያና ውርንጫዋን እንዲያመጡ አዘዛቸው። "ለጌታ ያስፈልጉታል" የሚለው ቃል የፍጥረት ሁሉ ጌታ መሆኑንና ሁሉ ለእርሱ ፈቃድ እንደሚገዛ ያሳያል።

ትሕትና የለበሰው ንጉሥ

ጌታ ኢየሱስ በአህያ ውርንጫ ላይ ተቀምጦ ወደ ኢየሩሳሌም መግባቱ ነቢዩ ዘካርያስ "ንጉሥሽ ትሕት ሆኖ በአህያ ላይ ተቀምጦ ወደ አንቺ ይመጣል" ብሎ የተነበየውን ትንቢት ፍጻሜ ነው። በዚያ ዘመን ምድራዊ ነገሥታት ለጦርነት ሲወጡ በፈረስ ላይ ይቀመጡ ነበር፤ ለሰላም ሲመጡ ግን በአህያ ላይ ይቀመጣሉ። ጌታ በፈረስ ሳይሆን በአህያ ላይ መቀመጡ እርሱ የጦርነት ሳይሆን የሰላም ንጉሥ መሆኑን ያሳያል። ሕዝቡም ልብሳቸውንና የዛፍ ቅርንጫፎችን በመንገድ ላይ በማንጠፍ "ሆሳዕና ለዳዊት ልጅ" እያሉ ዘመሩ። ይህ "ሆሳዕና" የሚለው ቃል "አሁን አድን" የሚል ትርጉም ያለው ሲሆን፤ ሕዝቡ ከሮም አገዛዝ ነፃ የሚያወጣቸው መሲሕ እንደመጣ በማሰብ በታላቅ ተስፋ ተቀበሉት።

የቤተ መቅደሱ መታደስና የጸሎት ቤትነት

ጌታ ወደ ኢየሩሳሌም እንደገባ ቀጥታ የሄደው ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ነበር። በዚያም የሚሸጡትንና የሚለውጡትን ሁሉ አወጣ፤ የገንዘብ ለዋጮችንም ጠረጴዛ ገለበጠ። "ቤቴ የጸሎት ቤት ይባላል ተብሎ ተጽፏል፤ እናንተ ግን የወንበዴዎች ዋሻ አደረጋችሁት" በማለት ገሠጸቸው። ይህ ተግባር የሚያስተምረን እግዚአብሔር በአምልኮ ስም የሚደረግን ማንኛውንም የግል ጥቅም ፍለጋና መንፈሳዊ ግብዝነት እንደሚቃወም ነው። ቤተ መቅደሱ ከንግድና ከግርግር በጸዳ ጊዜ ዕውሮችና አንካሶች ወደ እርሱ መጡ፤ እርሱም ፈወሳቸው። እውነተኛ አምልኮና ፈውስ የሚገኘው የእግዚአብሔር ቤት ለታለመለት ቅዱስ ዓላማ ሲውል ብቻ ነው።

ፍሬ አልባዋ በለስና የእምነት ኃይል

በማግሥቱ ጌታ ከቢታንያ ወደ ከተማ ሲመለስ ተራብ። በመንገድ ዳርም አንዲት የበለስ ዛፍ አይቶ ወደ እርሷ ቀረበ፤ ነገር ግን ከቅጠል በቀር ምንም ፍሬ አላገኘባትም። ጌታም "ለዘላለም ፍሬ አይገኝብሽ" ባላት ጊዜ በለሷ ወዲያው ደረቀች። ይህ ድርጊት ተራ ቁጣ ሳይሆን ሕያው ምሳሌ ነው። በለሷ በሩቅ ለሚያያት ሰው ቅጠል ስላላት ፍሬ ያለባት ትመስል ነበር፤ ልክ እንደዚያ ዘመን የሃይማኖት መሪዎች ውጫዊ ሥርዓት እንጂ ውስጣዊ ፍሬ አልነበራትም። ጌታ የሚፈልገው የቅጠል ብዛትን (የሃይማኖት መልክን) ሳይሆን እውነተኛ የሕይወት ፍሬን ነው።

ደቀ መዛሙርቱ በለሷ ወዲያው መድረቋን አይተው ሲደነቁ ጌታ ስለ እምነት ኃይል አስተማራቸው። "እምነት ቢኖራችሁ ባትጠራጠሩም... ይህን ተራራ ተነቅለህ ወደ ባሕር ተጣል ብትሉት ይሆናል" አላቸው። እምነት ማለት የእግዚአብሔርን ኃይል የምንጨብጥበት እጅ ነው። ስንጸልይም የምንለምነውን ሁሉ እንደምናገኝ አምነን ብንለምን እንደሚሆንልን አረጋገጠልን።

ተግባራዊ ምሳሌ

ይህንን እውነት ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሰው በሩቁ እጅግ የሚያምርና በጌጣጌጥ ያሸበረቀ የቤት በር ቢያይ፤ ቤቱ ውስጥ ገብቶ ለማረፍና ለመመገብ ይጓጓል። ነገር ግን በሩን ከፍቶ ሲገባ ቤቱ ባዶ፤ የሚበላ የሌለበትና አቧራ የለበሰ ቢሆን ያ ሰው ምን ያህል እንደሚያዝን አስቡት። ፍሬ አልባዋ በለስና የዚያ ዘመን አምልኮ እንደዚሁ ነበሩ። ዛሬም ጌታ በሕይወታችን ውስጥ የሚፈልገው ውጫዊ ግርማን ሳይሆን፤ ለሰዎች የሚተርፍና እግዚአብሔርን የሚያስከብር እውነተኛ የፍቅርና የመታዘዝ ፍሬን ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

- 👉 ኢየሱስ በአህያ ውርንጭላ ላይ ሆኖ መግባቱ ስለ ንግሥናው ባሕርይ ምን ይላል?
- 👉 "ሆሳዕና ለዳዊት ልጅ" የሚለው የሕዝቡ ጩኸት የአይሁድ መሪዎችን ለምን አስቆጣ?
- 👉 ቤተ መቅደሱን ማጽዳቱ ስለ አምልኮ ንጽሕና ምን ያስተምረናል?
- 👉 "ቤቴ የጸሎት ቤት ይባላል" የሚለው ወቀሳ ዛሬ ለማን ይሠራል?
- 👉 በለስዋ ወዲያውኑ መድረቋ የእምነት ጸሎት ያለውን ኃይል እንዴት ያሳያል?
- 👉 በለስዋ እስራኤልን በምን መልኩ ትወክላለች?
- 👉 "በአህያ ላይ ተቀምጦህ ትመጣለህ" የሚለው ትንቢት ለምን ወሳኝ ሆነ?
- 👉 ሕፃናት በመቅደስ ውስጥ ሲዘምሩ ኢየሱስ ከሕፃናት አፍ ምስጋናን ማዘጋጀቱን እንዴት ገለጸ?
- 👉 "መጠራጠር ከሌለባችሁ..." የሚለው ቃል ለእምነት ጸሎት ምን ተስፋ ይሰጣል?
- 👉 ቤተ መቅደሱን የንግድ ቦታ ማድረግ ምን ዓይነት መንፈሳዊ ውድቀትን ያሳያል?

ምዕራፍ 21:23-22:14 — የሥልጣን ጥያቄ እና ምሳሌዎች

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተ መቅደስ እያስተማረ ሳለ የካህናት አለቆችና የሕዝብ ሽማግሌዎች ወደ እርሱ ቀርበው "እነዚህን በምን ሥልጣን ታደርጋለህ? ይህንን ሥልጣን ማን ሰጠህ?" የሚል ጥያቄ አቀረቡ። ይህ ጥያቄ የመነጨው ከእውነት ፍለጋ ሳይሆን የጌታን አገልግሎት ለማደናቀፍ ከታለመ ተንኮል ነበር። ጌታም በጥበብ መልሶ የመጥምቁ የሐንስ ጥምቀት ከወዴት እንደነበረች ጠየቃቸው። እነርሱ ግን ከሰማይ ብንል "ለምን አላመናችሁብትም" ይለናል፤ ከሰው ብንል ደግሞ "ሕዝቡን እንፈራለን" በማለት እውነቱን ለመጋፈጥ ፈሩ። ይህ የሚያሳየው ልባቸው ለእውነት የተዘጋ ሰዎች መለኮታዊ ሥልጣንን ለማስተዋል እንደማይችሉ ነው።

የሁለቱ ልጆች ምሳሌና የእውነተኛ ታዛዥነት ትርጉም

ጌታ የሃይማኖት መሪዎችን ግብዝነት ለመግለጥ የሁለቱን ልጆች ምሳሌ ተናገረ። አባትየው ወደ ወይኑ አትክልት ሄደው እንዲሠሩ ለሁለቱ ልጆቹ ትእዛዝ ሰጠ። የመጀመሪያው "አልሄድም" ቢልም በኋላ ግን ተጸጽቶ ሄደ። ሁለተኛው ግን "እሺ አባቴ" ቢልም ሳይሄድ ቀረ። ጌታም "ከሁለቱ የአባቴን ፈቃድ የፈጸመ ማን ነው?" በማለት ጠየቀ። መልሱ የመጀመሪያው ልጅ ነው። ይህ ምሳሌ የሚያስተምረን እግዚአብሔር የሚፈልገው የአንደበትን "እሺታ" ብቻ ሳይሆን የተግባር ታዛዥነትን መሆኑን ነው። ቀረጥ ሰብሳቢዎችና ዝሙት አዳሪዎች ንስሐ ገብተው ወደ መንግሥቱ ሲገቡ፤ ሕግ አውቃለን የሚሉቱ ግን ሳይገቡ መቅረታቸውን ጌታ በዚህ ታሪክ አበራ።

የክፉዎች ገበሬዎች ምሳሌና የማዕዘን ድንጋዩ ምስጢር

ሌላው እጅግ ጥልቅ የሆነው ምሳሌ ስለ ወይኑ አትክልት ገበሬዎች የሚናገረው ነው። ባለቤቱ ወይን ተክሎ፣ አጥር አጥሮና ግንብ ሠርቶ ለገበሬዎች አከራይቶ ወደ ሌላ አገር ሄደ። በመከር ወቅት ፍሬውን ሊቀበል ባሮቹን ቢልክ ገበሬዎቹ ባሮቹን ደበደቡ፤ ገደሉና በድንጋይም ወገኑ። በመጨረሻም "ልጄንማ ያፍሩታል" ብሎ ልጁን ቢልክ "ወራሹ ይህ ነው፤ ኑ እንግደለው" ብለው ገደሉት።

ይህ ታሪክ የእግዚአብሔርንና የሕዝብ እስራኤልን ታሪክ ይገልጣል። ወይኑ እስራኤል ስትሆን፤ ገበሬዎቹ ደግሞ መሪዎቿ ናቸው። ባሮቹ የተላኩ ነቢያት ሲሆኑ፤ ልጁ ደግሞ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ጌታ ይህንን ተናግሮ "ግንቦቾች የናቁት ድንጋይ እርሱ የማዕዘን ራስ ሆነ" የሚለውን የመዝሙር ቃል ጠቀሰ። ይህም እርሱ በሰዎች ቢናቅም የእግዚአብሔር መንግሥት ግንባታ ዋና መሠረት መሆኑን ያሳያል። የእግዚአብሔር መንግሥት ፍሬ ከማያፈሩት ተወስዳ ፍሬ ለሚያፈሩ ሕዝቦች እንደምትሰጥ ጌታ በግልጽ አስጠነቀቀ።

የሰርግ ግብዣና የልብስ ተክህኖ አስፈላጊነት

በምዕራፍ ሃያ ሁለት መጀመሪያ ላይ ጌታ መንግሥተ ሰማያትን ለልጁ ሰርግ እንዳዘጋጀ ንጉሥ መሰላት። ንጉሡ የታደሙትን ቢጠራቸውም እምቢ አሉ። አንዳንዶቹ ወደ እርሻቸውና ወደ ንግዳቸው ሄዱ፤ ሌሎቹ ደግሞ የንጉሡን ባሮች ገደሉ። ንጉሡም ተቆጥቶ ገዳዮቹን አጠፋ፤ ከተማቸውንም አቃጠለ። በመቀጠልም ባሮቹን ወደ መንገድ መተላለፊያ ሰድዶ ያገኙትን ሁሉ ወደ ሰርጉ እንዲጠሩ አዘዘ።

ይህ በምሳሌ ሲታይ የመንግሥቱ ግብዣ ለሁሉ ከፍት መሆኑን ያሳያል። ሆኖም ንጉሡ ወደ ሰርጉ ሲገባ የሰርግ ልብስ ያልለበሰ አንድ ሰው አየ። "ወዳጄ ሆይ፥ የሰርግ ልብስ ሳትለብስ እንዴት እዚህ ገባህ?" አለው። ያ ሰውም ዝም አለ። ንጉሡም እጅና እግሩን አስረው በውጭ ወዳለው ጨለማ እንዲጥሉት አዘዘ። እዚህ ጋር የሰርግ ልብስ የተባለው በክርስቶስ ማመን የሚገኝ የጽድቅ ሕይወት ነው። ግብዣው ለሁሉም ቢቀርብም፤ ወደ መንግሥቱ ለመግባት ግን በጌታ የተዘጋጀውን የጽድቅ ልብስ መልበስ (በእምነትና በንስሐ መለወጥ) ግድ ይላል። "የተጠሩ ብዙዎች፥ የተመረጡ ግን ጥቂቶች ናቸው" የሚለው ቃል ጥሪውን በትክክል መቀበል አስፈላጊ መሆኑን ያስገነዝበናል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

☞ የኢየሱስን ሥልጣን የጠየቁት መሪዎች ለዮሐንስ ጥያቄ ምላሽ መስጠት ያቃታቸው ለምንድን ነው?

☞ በሁለቱ ልጆች ምሳሌ ውስጥ "እሺ" ብሎ ያልሄደው ማንን ይወክላል?

☞ በክፉ ገበሬዎች ምሳሌ ውስጥ "ወራሹን" መግደላቸው የኢየሱስን ሞት እንዴት ይተነብያል?

☞ "ግንበኞች የናቁት ድንጋይ የማዕዘን ራስ ሆነ" የሚለው ቃል ፍጻሜ ምንድን ነው?

☞ የሰርግ ግብዣውን ያልተቀበሉ ሰዎች የደረሰባቸው ቅጣት ምንን ያመለክታል?

☞ በሰርግ ግብዣው ላይ "የሰርግ ልብስ ያልለበሰው" ሰው ምሳሌ ምን ያስተምራል?

☞ መንግሥተ ሰማያት ከእነርሱ ተወስዳ "ፍሬ ለሚያፈራ ሕዝብ" መሰጠቷ ስለ ቤተ ክርስቲያን ምን ይላል?

☞ የካህናት አለቆች ምሳሌዎቹ ስለ እነርሱ እንደተነገሩ ባወቁ ጊዜ ምን ለማድረግ አሰቡ?

☞ "በዚህ ድንጋይ ላይ የሚወድቅ ይቀጠቀጣል" የሚለው ማስጠንቀቂያ ትርጉሙ ምንድን ነው?

☞ የሰርግ ግብዣው ለሁሉም ክፍት መሆኑ ስለ ወንጌል ግብዣ ምን ይነግረናል?

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በመጨረሻው ሳምንት በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ እያስተማረ ሳለ፣ ተቃዋሚዎቹ በተለያዩ ጥያቄዎች ሊያጠምዱትና በንግግሩ ሊይዙት ተባበሩ። ይህ ክፍል ጌታ ከሦስት የተለያዩ ወገኖች ማለትም ከፈሪሳውያን፣ ከሰዱቃውያንና ከሕግ መምህራን የቀረቡለትን ፈታኝ ጥያቄዎች እንዴት በመለኮታዊ ጥበብ እንደመለሰና በመጨረሻም እርሱ ማንነቱን የሚገልጥ ጥያቄ በማቅረብ አፋቸውን እንዴት እንዳስዘጋቸው ያሳያል።

ለቄሣር የሚገባውና ለእግዚአብሔር የሚገባው

መጀመሪያ ፈሪሳውያንና የሄሮድስ ወገኖች ተባብረው መጡ። እነዚህ ሁለት ወገኖች በፖለቲካ የማይስማሙ ቢሆኑም ኢየሱስን ለመቃወም ግን አንድ ሆኑ። "ለቄሣር ግብር መስጠት ተፈቅዷልን?" የሚል ጥያቄ አቀረቡ። "አዎ" ቢል ሕዝቡ እንደ ባንዳ ይቆጥረዋል፤ "አይደለም" ቢል ደግሞ በሮም መንግሥት ላይ እንደማመጽ ይቆጠርበታል። ጌታ ግን ግብዝነታቸውን አውቆ በዲናሩ ላይ ያለው መልክ የማን እንደሆነ ጠየቀ። "የቄሣር ነው" ባሉት ጊዜ፣ "የቄሣርን ለቄሣር የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር አስረክቡ" አላቸው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- ዲናሩ የቄሣር መልክ ስላለበት ለቄሣር መስጠት እንዳለበት ሁሉ፣ የሰው ልጅ ደግሞ በእግዚአብሔር መልክ ስለተፈጠረ ሙሉ ሕይወቱን ለእግዚአብሔር ማስረከብ አለበት። ጌታ በዚህ መልሱ በምድራዊ መንግሥት ሥር ያለብንን ግዴታና ለእግዚአብሔር ያለብንን ፍጹም ታማኝነት ለይቶ አስተማረን።

የሙታን ትንሣኤና የሕያዋን አምላክ

ቀጥሎም ትንሣኤ የለም የሚሉ ሰዱቃውያን መጡ። ሰባት ወንድሞችን አግብታ ስለሞተች ሴትና በትንሣኤ ቀን የማን ሚስት እንደምትሆን የሚገልጥ ውስብስብ ታሪክ አቀረቡ። ጌታ ግን ስህተታቸውን ሲያርም "መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል አታውቁም" አላቸው። በትንሣኤ ሰዎች እንደ መላእክት እንደሚሆኑ እንጂ እንደ ምድር እንደማይጋቡ ገለጸላቸው። ከሁሉ በላይ ደግሞ እግዚአብሔር "የኡብርሃም አምላክ፣ የይስሐቅ አምላክ፣ የያዕቆብ አምላክ" መባሉን በመጥቀስ፣ እርሱ የሕያዋን አምላክ እንጂ የሙታን አምላክ አለመሆኑን በማስረዳት

ትንሣኤ እንዳለ በቅዱሳት መጻሕፍት አረጋገጠላቸው።

ከሁሉ የምትበልጥ ትእዛዝና የፍቅር ሕግ

አንድ የሕግ መምህር ደግሞ "ከሕግ ማናቸው ትእዛዝ ታላቅ ናት?" ብሎ ጠየቀው። ጌታም ሁሉንም ሕግጋት በሁለት ዋና ዋና ነጥቦች ጠቅለል አድርጎ ሰጠው። አንደኛው እግዚአብሔርን በፍጹም ልብ፣ ነፍስና አሳብ መውደድ ሲሆን፣ ሁለተኛው ደግሞ ባልንጀራን እንደ ራስ መውደድ ነው። ሕግና ነቢያት ሁሉ በእነዚህ በሁለቱ ትእዛዛት ላይ ተንጠልጥለዋል። ይህ የሚያስተምረን ሃይማኖት ማለት በብዙ ሕግጋት መወጣር ሳይሆን ለእግዚአብሔርና ለሰው ያለን ፍቅር ተግባራዊ መገለጥ መሆኑን ነው።

የክርስቶስ ማንነትና የዳዊት ልጅነት

በመጨረሻም ጌታ ተራውን ፈሪሳውያንን ጠየቃቸው። "ስለ ክርስቶስ ምን ይመስላችኋል? የማን ልጅ ነው?" አላቸው። እነርሱም "የዳዊት ልጅ ነው" አሉት። ጌታም ዳዊት በመንፈስ ቅዱስ ተመርቶ "ጌታ ጌታዬን፡- ጠላቶችህን የእግርህ መርገጫ እስካደርግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው" (መዝሙር 110) ማለቱን ጠቀሰላቸው። ዳዊት "ጌታዬ" ካለው እንዴት ልጁ ይሆናል? ብሎ ጠየቃቸው።

ይህ ጥያቄ ክርስቶስ ፍጹም ሰው (የዳዊት ዘር) ብቻ ሳይሆን ፍጹም አምላክ (የዳዊት ጌታ) መሆኑን የሚያሳይ ምስጢር ነው። ፈሪሳውያንም ለዚህ መልስ መስጠት አቃታቸው፤ ከዚያ ቀን ጀምሮም ማንም ሊጠይቀው አልደፈረም። ጌታ በዚህ ታሪክ ማንነቱን በድል አድራጊነት አረጋገጠ።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 "የቄሳርን ለቄሳር የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር ስጡ" የሚለው ምላሽ ምን ትርጉም ይሰጣል?

👉 ሰዱቃውያን ትንሣኤ ሙታን የለም ብለው ያቀረቡት ጥያቄ ስህተቱ የት ላይ ነበር?

👉 "እግዚአብሔር የሕያዋን አምላክ ነው" የሚለው ቃል ትንሣኤን እንዴት ያረጋግጣል?

👉 ከሁሉ የምትበልጠው ትእዛዝ (ፍቅር) ሁሉንም ሕግ እንዴት ይጠቃልላል?

👉 ኢየሱስ መዝሙር 110ን ጠቅሶ የጠየቀው ጥያቄ ፈሪሳውያንን ለምን ዝም አሰኛቸው?

👉 መሲሕ "የዳዊት ጌታ" መሆኑ ስለ መለኮታዊ ማንነቱ ምን ይናገራል?

👉 "በአንተ ዘንድ የእግዚአብሔር መንገድ በእውነት አለ" ብለው የመጡት ለምን ነበር?

👉 በትንሣኤ ዘመን ሰዎች "እንደ መላእክት" ይሆናሉ መባሉ ምን ማለት ነው?

👉 ሁለተኛይቱ ትእዛዝ (ባልንጀራን መውደድ) ከመጀመሪያዋ ጋር እንዴት ትገናኛለች?

👉 እነዚህ ጥያቄዎች ኢየሱስ በጠላቶቹ ፊት ያለውን ጥበብ እንዴት ያሳያሉ?

ምዕራፍ 23:1-39 — በፈሪሳውያን ላይ የተነገሩ ወዮታዎች

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ ሦስት ላይ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በምድራዊ አገልግሎቱ የመጨረሻ ቀናት ላይ እያለ ለሃይማኖት መሪዎች (ለጻፎችና ለፈሪሳውያን) የሰጠውን እጅግ ከባድ ማስጠንቀቂያና ተግሣጽ እንመለከታለን። ይህ ክፍል ጌታ ውጫዊ ሥርዓትን እንጂ ውስጣዊ ቅድስናን ለማይፈልግ ሃይማኖታዊ ግብዝነት ያለውን ፍጹም ጥላቻ የሚገልጥበት ነው። ጌታ አስተምህሮውን የጀመረው ሕዝቡና ደቀ መዛሙርቱ በሙሴ ወንበር ላይ ከተቀመጡት መሪዎች ምን ዓይነት ጥንቃቄ ማድረግ እንዳለባቸው በመንገር ነው።

የአንደበት እምነትና የተግባር ከሀደት

ጌታ የሃይማኖት መሪዎቹ የሚሉትን እንዲያደርጉ ነገር ግን የሚያደርጉትን እንዳይከተሉ አዘዘ፤ ምክንያቱም እነርሱ ይናገራሉ እንጂ አያደርጉትም ነበር። በሰዎች ትከሻ ላይ ከባድ ሸክም ይጭናሉ፤ እነርሱ ግን በጣታቸው እንኳ ሊነኩት አይፈልጉም። ሥራቸውን ሁሉ ለሰው እንዲታዩ ያደርጋሉ፤ ልብሳቸውንና ጸሎታቸውን ለጉራ ይጠቀሙበታል። በመንገድ ላይ ሰላምታንና "መምህር" የሚለውን ስም ይወዳሉ። ጌታ ግን እውነተኛው መምህርና አባት አንድ እርሱ ብቻ መሆኑን በማስታወስ፤ በመካከላችን ትልቅ መሆን የሚፈልግ የሁሉ አገልጋይ ሊሆን እንደሚገባ በድጋሚ አረጋገጠ። ራስን ከፍ ማድረግ ለውርደት፤ ራስን ዝቅ ማድረግ ግን ለክብር እንደሚያበቃ አስተማረ።

ሰባቱ ወዮታዎችና የውስጣዊ ማንነት ጥራት

ጌታ "ወዮላችሁ" በማለት ሰባት ጊዜ የገሠጸቸው ነጥቦች የሃይማኖታዊ ሕይወትን ብልሽት በግልጽ ያሳያሉ። መንግሥተ ሰማያትን በሰው ፊት መዝጋታቸው፤ ለጸሎት እያረዘሙ የመበለቶችን ቤት መብላታቸው፤ ጥቃቅን የሕግ ነጥቦችን እያጠኑ ፍርድን፤ ምሕረትንና እምነትን መተዋቸው ዋናዎቹ ወቀሳዎች ነበሩ። ጌታ እነዚህን ሰዎች "ዕውሮች መሪዎች" በማለት ጠርቷቸዋል፤ ምክንያቱም ትንሻን እያጠሩ ግመልን እንደሚውጡ ዓይነት ነበሩ። የሕጉን ዋና ፍሬ ትተው በቅርፊቱ ላይ ብቻ ተጠምደዋል።

ምሳሌ፡- የተቀባ መቃብርና የጸዳ ጽዋ

ይህንን እውነት ለመረዳት ያህል ጌታ የተጠቀመባቸውን ሁለት ታላላቅ ምሳሌዎች እንመልከት። አንደኛው የጽዋና የወጭት ምሳሌ ነው። አንድ ሰው የጽዋውን ውጭ ብቻ አጥቦ ውስጡን በቆሻሻ እንደተወደ፤ ፈሪሳውያንም ውጫዊ ሥርዓታቸውን ጠብቀው ውስጣዊ ልባቸውን ግን በቅሚያና በክፋት ሞልተውት ነበር።

ሁለተኛው ደግሞ በኖራ የተቀባ መቃብር ምሳሌ ነው። መቃብር ከውጭ ሲታይ ነጭና ያማረ ሊሆን ይችላል፤ በውስጡ ግን የሙታን አጥንትና ርኩሰት የሞላበት ነው። ልክ እንደዚሁ፤ አንድ ሰው በሰው ፊት እጅግ ጻድቅና ሃይማኖተኛ መስሎ ሊታይ ይችላል፤ ነገር ግን ልቡ በእግዚአብሔር ፊት በግብዝነትና በዓመፅ የተሞላ ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር የሚመለከተው የኖራውን ነጭነት ሳይሆን በውስጥ ያለውን ሕይወት ነው።

የኢየሩሳሌም ኅዝንና መለኮታዊው ጥሪ

ምዕራፉ የሚደመደመው ጌታ ለኢየሩሳሌም ባፈሰሰው የኅዝን እንባ ነው። ነቢያትን ለገደለችና የተላኩላትን በድንጋይ ለወገረች ከተማ ጌታ ያለው ርኅራኄ እጅግ ጥልቅ ነበር። "ዶሮ ጫጩቶቿን በክንፎቿ ሥር እንደምትሰበሰብ ልጆቻችን እሰበሰብ ዘንድ ስንት ጊዜ ወደድሁ! አልወደዳችሁምም" በማለት በኅዝን ተናገረ።

ይህ የሚያሳየው የእግዚአብሔር ፍርድ የሚመጣው እርሱ መቅጣት ስለሚፈልግ ሳይሆን፤ የሰው ልጅ የቀረበለትን የመዳንና የጥበቃ ክንፍ በገዛ ፈቃዱ ስላልተቀበለ ነው። ጌታ ዛሬም ለእኛ የሚሰጠን መልእክት ከውጫዊ የሃይማኖት መሸፈኛ ወጥተን፤ በልብ ትሕትና ወደ እርሱ የጸጋ ክንፎች እንድንጠጋ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ፈሪሳውያን "በሙሴ ወንበር ተቀምጠዋል" ማለት ምን ማለት ነው?

👉 ክርስቲያኖች "መምህር" ወይም "አባት" ተብለው ከመጠራት እንዲቆጠቡ የተነገረው ለምንድን ነው?

👉 ሰባቱ "ወዮታዎች" በዋናነት የሚተቹት የትኞቹን የግብዝነት ባሕርያት ነው?

👉 "ትንሿን የምታጠሩ ግመልን ግን የምትውጡ" የሚለው ምሳሌ ምንን ይገልጻል?

👉 ፈሪሳውያን የነቢያትን መቃብር መሥራታቸውና የራሳቸውን አባቶች ክፋት መከተላቸው ያላቸው ግንኙነት ምንድን ነው?

👉 ኢየሱስ ኢየሩሳሌምን ሊሰበሰብ መፈለጉ ስለ መለኮታዊ ፍቅሩ ምን ይላል?

👉 "ቤታችሁ የተፈታ ሆኖ ይላችኋል" የሚለው ትንቢት እንዴት ተፈጻመ?

👉 "የቀይ ልብስ" (Phylacteries) ማብዛት ለታይታ የሚደረግ ሃይማኖታዊነትን እንዴት ያሳያል?

👉 በጽዋውና በወጭቱ ውስጥ ያለው ርኩሰት ምንን ያመለክታል?

👉 ጳፎችና ፈሪሳውያን "መንግሥተ ሰማያትን በሰው ፊት መቆለፋቸው" ምን ዓይነት በደል ነው?

ምዕራፍ 24 እና 25፡ የደብረ ዘይት ስብከት (አምስተኛው ስብከት)

**ምዕራፍ 24፡1-35 — የቤተ መቅደስ መፍረስ እና የምጽአት ምልክቶች
ምልከታ እና ትርጓሜ**

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከቤተ መቅደስ ወጥቶ ሲሄድ ደቀ መዛሙርቱ የሕንጻውን ውበትና ግርማ ሊያሳዩት ቀረቡ። ጌታ ግን በዚያን ጊዜ ለነበረው ትውልድ እጅግ አስደንጋጭ የሆነ ትንቢት ተናገረ። "ድንጋይ በድንጋይ ላይ ሳይፈርስ እዚህ አይቀርም" አላቸው። ይህ ትንቢት በታሪክ ውስጥ በ70 ዓ.ም. በሮማውያን እጅ ለደረሰው የኢየሩሳሌም ጥፋት መጀመሪያ ሲሆን፣ በሌላ በኩል ደግሞ ወደፊት ለሚሆነው የዓለም ፍጻሜ እንደ ጥላ የሚያገለግል ነው። ደቀ መዛሙርቱም በደብረ ዘይት ተራራ ለብቻው ሆኖ ሳለ በልባቸው የነበረውን ትልቅ ጥያቄ አቀረቡ። "ይህ መቼ ይሆናል? የመምጣትህና የዓለም ፍጻሜ ምልክቱስ ምንድን ነው?" ብለው ጠየቁት።

የማታለልና የተፈጥሮ ምልክቶች

ጌታ ኢየሱስ ትምህርቱን የጀመረው ስለ ጥንቃቄ በመናገር ነው። "ማንም እንዳያስታችሁ ተጠንቀቁ" በማለት ትልቁ የመጨረሻ ዘመን መታወቂያ መንፈሳዊ መታለል መሆኑን ገለጸ። ብዙዎች "እኔ ክርስቶስ ነኝ" እያሉ እንደሚመጡና ብዙዎችን እንደሚያስቱ ነገራቸው። በመቀጠልም ጦርነትንና የጦርነትን ወሬ ትስማላችሁ፣ ሕዝብ በሕዝብ ላይ መንግሥትም በመንግሥት ላይ ይነሣል፣ ረሃብና ቸነፈር የምድርም መንቀጥቀጥ በየስፍራው ይሆናል አለ። እነዚህ ሁሉ ግን የፍጻሜው መጨረሻ ሳይሆኑ "የምጥ መጀመሪያ" ናቸው።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል አንዲት እናት ምጥ ሲይዛት ሕመሙ መጀመሪያ ላይ በሩቅና በቀላል ይጀምራል። ነገር ግን ልጁ ሊወለድ ሲቃረብ ሕመሙ እየበረታና የጊዜ ልዩነቱ እያጠረ ይሄዳል። የዓለምም መከራ ወደ ፍጻሜው ሲቃረብ እንደዚሁ ምልክቶች እየበረቱና እየተከታተሉ ይመጣሉ።

የመከራና የጽናት ዘመን

በዚያ ዘመን አማኞች በጌታ ስም ምክንያት በሕዝብ ሁሉ የተጠሉ እንደሚሆኑና ለሞት ተላልፈው እንደሚሰጡ ጌታ ተናገረ። ብዙዎች ይሰናከላሉ፤ እርስ በርሳቸውም አሳልፈው ይሰጣጣሉ። ከሁሉ የሚከፋው ግን የዓመፅ መብዛት ነው። ከፋት ከመብዛቱ የተነሳ የብዙዎች ፍቅር ትቀዘቅዛለች። ሆኖም ግን በዚህ በጨለመ ሰዓት ውስጥ ለሚኖሩ አማኞች ጌታ "እስከ መጨረሻ የሚጸና እርሱ ይድናል" የሚል ታላቅ ተስፋ ሰጥቷል። ይህ መከራ የወንጌልን ጉዞ አያቆመውም፤ ይልቁንም የመንግሥት ወንጌል ለዓለም ሁሉ ምስክር እንዲሆን በምድር ሁሉ ይሰበካል፤ ከዚያም መጨረሻው ይመጣል።

ታላቁ መከራና የጥፋት ርኩሰት

ጌታ በነቢዩ ዳንኤል የተነገረውን "የጥፋት ርኩሰት" ጠቀሰ። ይህም በቅዱሱ ስፍራ መቆም የሌለበት ክፉ ነገር ሲቆም መከራው እጅግ እንደሚበረታ የሚያሳይ ነው። በዚያን ጊዜ በይሁዳ ያሉ ወደ ተራራዎች እንዲሸሹ፣ በጣራ ላይ ያለ ዕቃውን ለመውሰድ እንዳይወርድ፣ በእርሻም ያለ ልብሱን ለመውሰድ ወደ ኋላ እንዳይመለስ በማስጠንቀቅ ነገሩ ምን ያህል አስቸኳይና ከባድ እንደሆነ ገለጸ። ያ ጊዜ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እስከ ዛሬ ያልሆነ፣ ከዚያም ወዲያ የማይሆን ታላቅ መከራ የሚሆንበት ወቅት ነው። ስለ ተመረጡት ሰዎች ሲባል ግን እነዚያ ቀኖች አጭር ይሆናሉ።

የሰው ልጅ በግርማ ሲመጣ

ጌታ ኢየሱስ ስለ ዳግም ምጽአቱ ሲናገር በድብቅ ወይም በስውር እንደማይሆን አስረግጦ ተናገረ። "መብረቅ ከምሥራቅ ወጥቶ እስከ ምዕራብ እንደሚታይ" የሰው ልጅ መምጣት እንዲሁ ግልጽና ለዓለም ሁሉ የሚታይ ይሆናል። የዚያ መከራ ወራት ካለፉ በኋላ ፀሐይ ትጨልማለች፣ ጨረቃም ብርሃኗን አትሰጥም፣ ከዋክብትም ከሰማይ ይወድቃሉ፣ የሰማያትም ኃይላት ይናወጣሉ። ያን ጊዜ የሰው ልጅ ምልክት በሰማይ ይታያል፤ በታላቅ ኃይልና በብዙ ክብር በሰማይ ደመና ሲመጣ የምድር ወገኖች ሁሉ ዋይ ዋይ ይላሉ። መላእክቱም በታላቅ መለከት ድምፅ የተመረጡትን ከአራቱ ነፋሳት ይሰበስባሉ።

የበለስ ዛፍ ትምህርት

ጌታ ይህንን ትንቢታዊ ትምህርት ለማጠቃለል የበለስን ዛፍ ምሳሌ አመጣ። ቅርንጫፏ ሲለበልበስ ቅጠሏ ሲያቆጠቁጥ በጋ እንደቀረበ እንደምናውቅ ሁሉ፤ እነዚህ የተባሉት ምልክቶች ሁሉ ሲፈጸሙ ጌታ ደጅ እንደደረሰ ማወቅ አለብን። ጌታ የተናገረው ቃል ፍጹም ታማኝ ነው። "ሰማይና ምድር ያልፋሉ፤ ቃሌ ግን ከቶ አያልፍም" በማለት የትንቢቱን እርግጠኝነት አረጋገጠ። እኛም ዛሬ ዙሪያችንን ስናይ ምልክቶቹን እያስተዋልን በንቃትና በጸሎት ልንጠባበቅ ይገባል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ደቀ መዛሙርቱ የጠየቋቸው ሦስቱ ጥያቄዎች ምንድን ናቸው?

👉 "እንዳትስቱ ተጠንቀቁ" የሚለው ማስጠንቀቂያ ዛሬ ለምን ወሳኝ ነው?

👉 የወንጌል በዓለም ሁሉ መሰበክ ከመጨረሻው መምጣት ጋር ያለው ግንኙነት ምንድን ነው?

👉 "የጥፋት ርኩስት" የሚለው ትንቢት እንዴት ተፈጸመ?

👉 የሰው ልጅ መምጣት "እንደ ሙብረቅ" መሆኑ ስለ ምጽአቱ ግልጽነት ምን ይነግረናል?

👉 "ይህ ትውልድ አያልፍም" የሚለው ጥቅስ እንዴት ይተረጎማል?

👉 የበለስ ዛፍ ቅጠል ስታወጣ ቢጋ እንደቀረበ ማወቃችን ስለ ዘመኑ ምልክቶች ምን ያስተምረናል?

👉 "ዓለት በዓለት ላይ ሳይፈርስ አይቀርም" የሚለው ትንቢት መቼ ተፈጸመ?

👉 ስደት ሲመጣ "እስከ መጨረሻ የሚጸና እርሱ ይድናል" የሚለው ቃል ምን ዓይነት መተማመኛ ይሰጣል?

👉 በዚያን ጊዜ የሚመጣው "ታላቅ መከራ" ከዚህ ቀደም ከነበረው ጋር እንዴት ይነጻጸራል?

ምዕራፍ 24:36-25:30 — ንቃት እና ምሳሌዎች

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ መጨረሻው ዘመን ምልክቶች ካስተማረ በኋላ፣ ትኩረቱን ወደ አማኞች የግል ዝግጁነትና ኃላፊነት መለሰ። የመጨረሻው ቀንና ሰዓት መቼ እንደሆነ ከሰማዩ አባት በቀር መላእክትም ቢሆኑ ወልድም ቢሆን የሚያውቅ የለም። ይህ የሆነበት ምክንያት አማኞች ሁልጊዜ በንቃትና በዝግጁነት እንዲኖሩ ለማድረግ ነው። ጌታ ይህንን የንቃት አስፈላጊነት በተለያዩ ምሳሌዎችና ትምህርቶች በጥልቀት አብራርቶታል።

እንደ ኖሳ ዘመን ያለ ድንገተኛ መገኘት

ጌታ የሰው ልጅ መምጣት እንደ ኖሳ ዘመን እንደሚሆን ተናገረ። በዚያን ዘመን የነበሩ ሰዎች ኖሳ ወደ መርከብ እስከገባበት ቀን ድረስ ሲበሉና ሲጠጡ፣ ሲያገቡና ሲጋቡ ነበር። ጥፋቱ በድንገት መጥቶ እስኪወስዳቸው ድረስ ምንም አላስተዋሉም። ጌታ በዚህ ሊያስተምረን የፈለገው ዓለም በመደበኛ የሕይወት ግርግር ውስጥ ሆኖ ሳለች የእግዚአብሔር ፍርድ ድንገት እንደሚመጣ ነው። ሁለት ሰዎች በእርሻ ላይ ቢሆኑ አንዱ ይወስዳል አንዱ ይቀራል፤ ሁለት ሴቶች በወፍጮ ቢፈጩ አንዱ ትወስዳለች አንዱ ትቀራለች። ይህ የሚያሳየው መለያየቱ የሚመጣው በሥራችን ሳይሆን በውስጣዊ ዝግጁነታችን ላይ ተመሥርቶ መሆኑን ነው። ስለዚህ ጌታ "ጌታችሁ በምን ሰዓት እንዲመጣ አታውቁምና ንቁ" በማለት አሳስበ።

የታማኝና የክፉ ባሪያ ምሳሌ

ጌታ በመቀጠል በቤተሰቡ ላይ የተሾመውን ባሪያ ምሳሌ ጠቀሰ። የታመነና ብልህ ባሪያ ጌታው ሲመጣ ሥራውን እያከናወነ የሚገኘው ነው። ጌታውም በንብረቱ ሁሉ ላይ ይሾመዋል። ክፉው ባሪያ ግን "ጌታዬ እስኪመጣ ይዘገያል" ብሎ በማሰብ ባልንጀሮቹን መምታትና ከሰካራሞች ጋር መብላትና መጠጣት ይጀምራል። ያ ባሪያ ባላሰበው ቀንና ሰዓት ጌታው ይመጣና ከባድ ቅጣት ይቀጣዋል። ይህ የሚያስተምረን ጌታ መምጣቱ መዘግየቱ ለክፉት ሳይሆን ለታማኝነት ዕድል እንደሚሰጠን ነው። አገልግሎታችንና አኗኗራችን ጌታ ዛሬ ቢመጣ በሚያገኘን ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ሊሆን ይገባል።

አሥሩ ቆነጃጅትና የመንፈሳዊ ዝግጁነት ምስጢር

በምዕራፍ ሃያ አምስት መጀመሪያ ላይ መንግሥተ ሰማያት ሙሽራውን ሊቀበሉ ሙብራታቸውን ይዘው በወጡ አሥር ቆነጃጅት ተመሰለች። አምስቱ ሰነፎች ሲሆኑ አምስቱ ደግሞ ልባሞች ነበሩ። ሰነፎቹ ሙብራታቸውን ብቻ ያዙ፤ ልባሞቹ ግን ከሙብራታቸው ጋር ማሰር ዘይት ይዘው ነበር። ሙሽራው በዘገየ ጊዜ ሁሉም አንቀላፉ። በእኩለ ሌሊት ግን "እነሆ ሙሽራው ይመጣል" የሚል ድምፅ ተሰማ። ሰነፎቹ ዘይት ስላለቃቸው ከሙብራታቸው ጋር ሊቀበሉት አልቻሉም፤ ዘይት ሊገዙ በሄዱበት ሰዓት ሙሽራው መጣና በሩ ተዘጋ።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- ሙብራቱ ውጫዊውን የሃይማኖት ሕይወት ሲወክል፤ ዘይቱ ደግሞ ከእግዚአብሔር ጋር ያለንን ውስጣዊ ግንኙነትና የመንፈስ ቅዱስን ሙላት ያመለክታል። በሩ በሚዘጋበት ሰዓት መንፈሳዊ ሕይወትን ከሌላ ሰው መበደር አይቻልም። ዝግጁነታችን የግልና የየዕለት ትጋት ውጤት መሆን አለበት። ጌታም "ቀኑንና ሰዓቱን አታውቁምና ንቁ" በማለት ትምህርቱን አጠቃለለ።

የመክሊት ምሳሌና የሥራ ታማኝነት

ጌታ ሌላው የመንግሥተ ሰማያት ምስጢር ከአንድ ወደ ሌላ አገር ከሄደ ባለቤት ጋር እንደሚመሳሰል ገለጸ። ለባሮቹ እንደ አቅማቸው ለአንዱ አምስት፣ ለአንዱ ሁለት፣ ለአንዱም አንድ መክሊት ሰጥቶ ሄደ። አምስትና ሁለት የተቀበሉት ወዲያው ሄደው ነገዱበትና አተረፉ። አንድ የተቀበለው ግን ፈርቶ መክሊቱን መሬት ውስጥ ቀበረው። ባለቤቱ ተመልሶ ሂሳብ ሲያወርድ ታማኝ የሆኑትን "አንተ በጎና የታመንህ ባሪያ" በማለት ወደ ጌታህ ደስታ ግባ አላቸው። አንድ መክሊት የነበረው ግን ጌታውን "ጨካኝ ነህ" ብሎ በመውቀስ ሰብብ አቀረበ። ጌታው ግን "ከፉና ሀኬተኛ ባሪያ" በማለት መክሊቱን ቀምቶ በውጭ ወዳለው ጨለማ እንዲጣስ አዘዘ።

ይህ ታሪክ የሚያስተምረን እግዚአብሔር ለእያንዳንዳችን የሰጠንን ጸጋ፣ ጊዜና ዕውቀት ለመንግሥቱ ሥራ እንድንጠቀምበት መሆኑን ነው። ታማኝነት የሚለካው በተሰጠን መጠን ሳይሆን ባለን ነገር ላይ በምናሳየው ትጋት ነው። እግዚአብሔር ሰነፍነትንና ፍርሃትን አይወድም፤ ይልቁንም የተሰጠንን በረከት እንድናባዛ ይፈልጋል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ያቺን ቀን ኢየሱስ "አያውቅም" መባሉ ምን ማለት ነው?

👉 የኖኅ ዘመን ሰዎች ድንገተኛ ጥፋት ምን ዓይነት ማስጠንቀቂያ ይሰጠናል?

👉 "አንዱ ይወስዳል አንዱ ይቀራል" የሚለው ሐሳብ ስለ መለየት ምን ይላል?

👉 በአሥሩ ቆነጃጅት ምሳሌ ውስጥ "ተጨማሪ ዘይት" መያዝ ምንን ያመለክታል?

👉 በመክሊት ምሳሌ ውስጥ ለአምስት፣ ለሁለት እና ለአንድ የተሰጠው ልዩነት ምን ያስተምራል?

👉 "ክፉና ሀኪተኛ ባሪያ" የተቀጣው ምንም ባለመሥራቱ መሆኑ ለክርስቲያኖች ምን ትምህርት ይሰጣል?

👉 ጌታው "በጥቂቱ ታምነሃል በብዙ እሾምሃለሁ" ማለቱ ስለ ሰማያዊ ዋጋ ምን ይነግረናል?

👉 "ዘይት ስጡን" ሲሉ ልባሞቹ ለምን ከለከሏቸው?

👉 ሙሽራው በዘገየ ጊዜ ሁሉም ማንቀላፋታቸው ስለ ድካማችን ምን ይላል?

👉 በደጅ የቆሙትና "ጌታ ሆይ ክፈትልን" ያሉት ለምን አልተከፈተላቸውም?

ምዕራፍ 25:31-46 — የመጨረሻው ፍርድ

ምልከታ እና ትርጓሜ

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በደብረ ዘይት ተራራ ላይ ያስተማረውን ታላቅ ስብከት የሚደመድመው በዓለም መጨረሻ ስለሚሆነው ታላቅ የፍርድ ቀን በመናገር ነው። ይህ ክፍል ጌታ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ ስላደረገው አገልግሎት ሳይሆን፤ ወደፊት በግርማውና በክብሩ፤ በመላእክቱም ታጅቦ ሲመጣ ስለሚሆነው ክስተት የሚተርክ ነው። ያን ጊዜ በክብር ዙፋኑ ላይ ይቀመጣል፤ አሕዛብም ሁሉ በፊቱ ይሰበሰባሉ።

መለያየቱና የመንግሥቱ መመዘኛ

እረኛ በጎቹን ከፍየሎች እንደሚለይ፤ ጌታም ሰዎችን በሁለት ወገን ይለያቸዋል። በጎቹን በቀኙ፤ ፍየሎችን ደግሞ በግራው ያቆማቸዋል። በቀኝ ላሉት ንጉሡ "እናንተ የአባቴ ቡሩካን፤ ኑ፤ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ የተዘጋጀላችሁን መንግሥት ውረሱ" ይላቸዋል። ለዚህ ታላቅ ክብር የበቁበት ምክንያት ግን እጅግ የሚያስደንቅ ነው። ጌታ የጠቀሰው ያደረጉትን ተአምራት ወይም የተናገሩትን ጥልቅ ትምህርት ሳይሆን፤ ለተራቡት ምግብ መስጠታቸውን፤ ለተጠሙት ማጠጣታቸውን፤ እንግዳ ሆኖ ሲመጣ መቀበላቸውንና የታመሙትንና የታሰሩትን መጎብኘታቸውን ነው።

ያልተጠበቀው ምላሽና የታናናሾቹ ዋጋ

ጻድቃኑ ጌታን "መቼ ተርበህ አየንህና አበላንህ?" በማለት ይገረማሉ። ንጉሡም የሚሰጠው መልስ የክርስትናን ሕይወት ፍሬ የሚያሳይ ነው። "እውነት እላችኋለሁ፤ ከነዚህ ከታናናሾቹ ወንድሞቼ ለአንዱ እንኳ ስላደረጋችሁት ለእኔ አደረጋችሁት" ይላቸዋል። ይህ የሚያስተምረን ጌታ ራሱን እጅግ ዝቅ አድርጎ ከተቸገሩትና ከተናቁት ጋር አንድ ማድረጉን ነው። ለሰው የምናሳየው እውነተኛ ምሕረትና ፍቅር ለእግዚአብሔር እንደሚደረግ አገልግሎት ይቆጠራል።

የቸልተኝነት ውጤትና የግራው ወገን

በግራ በኩል ላሉት ግን ጌታ "እናንተ ርጉማን፤ ለሰይጣንና ለመላእክቱ ወደ ተዘጋጀ ወደ ዘላለም እሳት ከእኔ ሂዱ" ይላቸዋል። እነዚህ ሰዎች የተፈረደባቸው ከፋ ነገር ስለሠሩ ብቻ ሳይሆን፤ ሊያደርጉ የሚገባቸውን መልካም ነገር ስላልሠሩ ነው።

ተርቦ አላበሉትም፤ ታርዞ አላለበሱትም። እነርሱም "መቼ አየንህና አልረዳንህም?" ብለው ይከራከራሉ። ጌታ ግን ለታናናሾቹ ያላደረጉት ለእርሱ እንዳልደረገ ይነግራቸዋል። ይህም የሚያሳየው ሃይማኖት በተግባር ካልተገለጠና ለሌሎች ሰዎች ካልተረፈ ዋጋ እንደሌለው ነው።

አንዲት ምሳሌ

ይህንን እውነት ለመረዳት ያህል አንዲት ታሪክ እንመልከት። አንድ ንጉሥ በግዛቱ ያሉ ሰዎች ምን ያህል እንደሚወዱት ሊፈትን ፈለገ። ስለዚህ የንጉሥ ልብሱን አውልቆ እንደ ተራ ድሃና መንገደኛ በመሆን በከተማው ጎዳናዎች ተመላለሰ። ብዙዎቹ ባለሥልጣናትና ባለጸጎች ንጉሡን በቤተ መንግሥት ብቻ ስለሚጠብቁት ያንን ድሃ መንገደኛ ገፍትረውት አለፉ። አንዲት ድሃ ሴት ግን የነበረቻትን ጥቂት እንጀራ አካፈለችው። ንጉሡ ወደ ዙፋኑ በተመለሰ ጊዜ ያቺን ሴት በሕዝብ ፊት አከበራት። ሌሎቹ "መቼ አየንህ?" ብለው ቢጠይቁም፤ እርሱ ግን "በመንገድ ላይ በረሃብ ተኝቼ ሳለሁ ያላያችሁኝ እናንተ ናችሁ" አላቸው። ጌታም ዛሬ በተቸገሩት ሰዎች መካከል ሆኖ የእኛን የፍቅር እጅ ይጠብቃል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 በመጨረሻው ፍርድ ጊዜ የሰው ልጅ በምን ዓይነት ክብር እንደሚገለጥ ዘርዝሩ።

👉 በጎች እና ፍየሎች የሚለዩበት ዋና መመዘኛ ምንድን ነው?

👉 ጻድቃን "መቼ አየንህና አገለገልንህ?" ብለው መጠየቃቸው ምንን ያሳያል?

👉 "ለታናናሾቼ" ማድረግ ለክርስቶስ እንደማድረግ የሚቆጠረው ለምንድን ነው?

👉 ፍየሎቹ ያልተደረገላቸውን ነገር አለማድረጋቸው ለምን ለቅጣት አበቃቸው?

👉 "ለሰይጣን የተዘጋጀ ዘላለም እሳት" መኖሩ ስለ እግዚአብሔር ፍርድ ምን ይነግረናል?

👉 የተራቡትን ማብላትና የታሰሩትን መጠየቅ ከመንፈሳዊ ሕይወት ጋር እንዴት ይያያዛል?

👉 ይህ ትምህርት "በእምነት ብቻ መዳን" ከሚለው ሐሳብ ጋር እንዴት ይጣጣማል?

👉 "እናንተ የአባቴ ቡሩካን" የሚለው ጥሪ ለማን ይቀርባል?

👉 የዘላለም ቅጣት እና የዘላለም ሕይወት መኖሩ በሕይወታችን ውሳኔ ላይ ምን ተጽዕኖ ይኖረዋል?

ምዕራፍ 26 እስከ 28፡ ሕማማት እና ትንሣኤ

ምዕራፍ 26፡1-35 — ሴራ እና የጌታ እራት

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ ስድስት ላይ ወደ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሕማማትና መስቀል የሚመራውን የመጨረሻውን ምዕራፍ እንጀምራለን። ጌታ ትምህርቱን ሁሉ ከጨረሰ በኋላ፣ ከሁለት ቀን በኋላ ፋሲካ እንደሚሆንና እርሱም እንዲሰቀል አሳልፎ እንደሚሰጥ ለደቀ መዛሙርቱ በግልጽ ነገራቸው። በዚህ ሰዓት በሁለት ተቃራኒ ጎራዎች ያሉ ድርጊቶች ይታያሉ፤ በአንድ በኩል የካህናት አለቆችና የሕዝብ ሽማግሌዎች ጌታን በተንኮል ለመያዝ ይማከራሉ፣ በሌላ በኩል ደግሞ አንዲት ሴት ለጌታ ያላትን ፍጹም ፍቅር ትገልጣለች።

የፍቅር ሽታና የክህደት ድርድር

ጌታ በቢታንያ በለምጸሙ በስምዖን ቤት ሳለ፣ አንዲት ሴት (ማርያም) እጅግ የከበረ ሽቱ የሞላበትን የአልባስጥሮስ ብልቃጥ ይዛ መጣች፤ በራሱ ላይም አፈሰሰችው። ደቀ መዛሙርቱ ይህንን "ብክነት" አድርገው ቢቆጥሩትም፣ ጌታ ግን "ለመቃብሬ ዝግጅት አድርጋዋለች" በማለት አሞገሳት።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፡- አንድ ሰው ለሚወደው ወላጁ ወይም ወዳጁ ያለውን ጥሪት ሁሉ አውጥቶ ስጦታ ቢሰጥ፣ ስጦታውን የማያውቁ ሰዎች እንደ ብክነት ሊቆጥሩት ይችላሉ። ነገር ግን ለሰጪውና ለተቀባዩ ያ ስጦታ ከገንዘብ በላይ የሆነ የልብ ትስስር መግለጫ ነው። ማርያም ያደረገችው ይህንን ነው፤ ጌታን ለማክበር ምንም ነገር አልሰሰተችም። በአንጻሩ ግን ይሁዳ አስቆሮቱ በሠላሳ ብር ብቻ ጌታን አሳልፎ ለመስጠት ከካህናት አለቆች ጋር ተደራደረ። ይህም የሚያሳየው የሰው ልጅ ፍቅር ሲጎድለውና ስግብግብነት ሲወርሰው ምን ያህል ዝቅ ሊል እንደሚችል ነው።

የሐዲስ ኪዳን መመሥረትና የመጨረሻው እራት

የፋሲካ በዓል በደረሰ ጊዜ ጌታ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በማዕድ ተቀመጠ። በዚያም ከመካከላቸው አንዱ አሳልፎ እንደሚሰጠው በመናገር ደቀ መዛሙርቱን አሳዘናቸው። ጌታ የፋሲካን ሥርዓት ወደ አዲስ መንፈሳዊ ትርጉም ለወጠው። እንጀራውን አንሥቶ ባረከ፣

ቆርሶም "ይህ ሥጋዬ ነው" ብሎ ሰጣቸው። ጽዋውንም አንሥቶ አመሰግነና "ስለ ብዙዎች ለኃጢአት ይቅርታ የሚፈስ የሐዲስ ኪዳን ደሜ ይህ ነው" በማለት ሰጣቸው።

ይህ ተግባር ጌታ ለሰው ልጆች ድኅነት ራሱን መሥዋዕት አድርጎ ለማቅረብ የገባው ታላቅ የቃል ኪዳን ማኅተም ነው። ቀድሞ በእስራኤል በግ ይታረድ እንደነበረ ሁሉ፣ አሁን ግን የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግደው የእግዚአብሔር በግ ራሱ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን አረጋገጠ። ይህ ማዕድ የፍቅሩ፣ የሥጋውና የደሙ ተካፋይ የምንሆንበት ሰማያዊ ግብዣ ነው።

የሰው ልጅ ድካምና የጌታ ማስጠንቀቂያ

ከእራቱ በኋላ መዝሙር ዘምረው ወደ ደብረ ዘይት ተራራ ወጡ። በዚያም ጌታ በዚያች ሌሊት ሁሉም እንደሚሰናከሉ ነገራቸው። ጴጥሮስ ግን በራሱ ጥንካሬ ተማምኖ "ሁሉም ቢሰናከሉ እኔ ከቶ አልሰናከልም" አለ። ጌታ ግን የሰውን ልጅ ድካም ስለሚያውቅ ዶሮ ሳይጮኽ ሦስት ጊዜ እንደሚከደው ነገረው። ጴጥሮስና ሌሎቹ ደቀ መዛሙርት "ከአንተ ጋር መሞት እንኳ ቢኖርብኝ ከቶ አልክድህም" ቢሉም፣ ፈተናው ሲመጣ ግን ምን ያህል ደካማ እንደሆኑ ወደፊት የምናየው ይሆናል።

ይህ ታሪክ የሚያስተምረን በራሳችን ጥንካሬና በስሜታዊነት ከመመካት ይልቅ፣ በፈተና ሰዓት ጸንተን እንድንቆም ሁልጊዜ በጌታ ጸጋ ላይ መደገፍ እንዳለብን ነው። ጌታ ግን ደቀ መዛሙርቱ ቢከዱትና ቢሸሹት እንኳ፣ ከተነሣ በኋላ ወደ ገሊላ ቀድሞአቸው እንደሚሄድ በመንገር ተስፋውንና ይቅርታውን አስቀድሞ ገልጾላቸዋል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

- 👉 የካህናት አለቆች ኢየሱስን "በተንኮል ሊይዙት" ማሰባቸው ምንን ያሳያል?
- 👉 ሴቲቱ ሽቶውን ማፍሰሷ በደቀ መዛሙርቱ ዘንድ ለምን "ብክነት" ተባለ?
- 👉 ይሁዳ ለሠላሳ ብር መሸጡ ከትንቢት ጋር እንዴት ይያያዛል?
- 👉 የጌታ እራት "የአዲስ ኪዳን ደም" መባሉ ምን ትርጉም አለው?
- 👉 ጴጥሮስ "አልከድህም" ማለቱ በሰው አቅም መታመንን እንዴት ያሳያል?
- 👉 ይሁዳ "መምህር ሆይ እኔ እሆንን?" ብሎ መጠየቁ ምን ዓይነት ግብዝነት ነው?
- 👉 ኢየሱስ "ሥጋዬ ነው" እና "ደሜ ነው" ሲል ምን ማለቱ ነበር?
- 👉 ምስጋና አቅርበው መውጣታቸው በመዝሙር 113-118 (Hallel) የታጀበ መሆኑ ምን ያሳያል?
- 👉 "አንዱ እረኛውን ይመታል በጎቹም ይበተናሉ" የሚለው ትንቢት እንዴት ተፈጸመ?
- 👉 ይህ ፋሲካ ከድሮው የግብፅ ፋሲካ በምን ይለያል?

**ምዕራፍ 26:36-75 — በጌቴሴማኒ የታየው ፍልሚያና የጴጥሮስ ውድቀት
ምልከታ እና ትርጓሜ**

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ ስድስት መጨረሻ ላይ የሰው ልጅ ታሪክ እጅግ ልብ የሚነኩና ጥልቅ ምስጢር ያዘሉ ክስተቶች ተመዝግበዋል። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ መስቀል ከመሄዱ በፊት በጌቴሴማኒ የአትክልት ስፍራ ያደረገው ጸሎት፣ መያዙና በሊቀ ካህናቱ ፊት መቅረቡ፣ እንዲሁም የጴጥሮስ ክህደት የሰው ልጅን ድካምና የጌታን ፍጹም መታዘዝ በግልጽ ያሳያሉ።

የጌቴሴማኒ ጸሎትና የመታዘዝ ዋጋ

ጌታ ኢየሱስ ጴጥሮስንና የዘብዴዎስን ሁለት ልጆች ይዞ ወደ ጌቴሴማኒ ገባ። ነፍሱ እስከ ሞት ድረስ እንደታወከችና እንደተጨነቀች ገልጸላቸው፣ እነርሱም ከእርሱ ጋር እንዲተጉ አዘዛቸው። ጌታ ሦስት ጊዜ ተደፍቶ ሲጸልይ "አባቴ ሆይ፥ ቢቻልስ፥ ይህች ጽዋ ከእኔ ትለፍ፤ ነገር ግን አንተ እንደምትወድ ይሁን እንጂ እኔ እንደምወድ አይሁን" በማለት ደገመ። ይህ ጸሎት ጌታ እንደ ሰው ያለበትን ጥልቅ መከራና እንደ አምላክ ደግሞ ለአብ ፈቃድ ያለውን ፍጹም ታማኝነት ያሳያል።

ይህንን በምሳሌ ለመረዳት ያህል፦ አንድ ታካሚ እጅግ መራራ የሆነ መድኃኒት እንዲጠጣ ቢታዘዝ፣ መድኃኒቱ መራራ መሆኑ ቢከብደውም ነገር ግን ሕይወቱን እንደሚያድን ስላወቀ በፈቃደኝነት እንደሚጠጣው ሁሉ፣ ጌታም የኃጢአታችንን መራራ ጽዋ የጠጣው የእኛን ሕይወት ለማዳን ሲል ነው። ደቀ መዛሙርቱ ግን በዚያ የጭንቅ ሰዓት መትጋት አቅቷቸው አንቀላፉ። ጌታም "መንፈስህ ተዘጋጅታለች ሥጋ ግን ደካማ ነው" በማለት የሰውን ልጅ ባሕርይ ገለጠ።

የይሁዳ መሳም እና የመስቀሉ መንገድ

ጌታ ገና ሲናገር ይሁዳና ብዙ ሕዝብ ሰይፍና ጎመድ ይዘው መጡ። ይሁዳም "መምህር ሆይ፥ ስላም ላንተ ይሁን" ብሎ በመሳም ምልክት ሰጣቸው። ይህ መሳም የክህደት መሳም ነበር። ከጌታ ጋር የነበሩት አንዱ ሰይፉን መዞ የሊቀ ካህናቱን ባሪያ ጆሮ ቢቆርጠውም፣ ጌታ ግን "ሰይፍ የሚያነሱ ሁሉ በሰይፍ ይጠፋሉና ሰይፍህን ወደ ስፍራው መልስ" በማለት ገሠጸው።

ጌታ ቢፈልግ ከአሥራ ሁለት ጭፍራ የሚበልጡ መላእክትን ከአባቱ ዘንድ ማዘዝ ይችል ነበር፤ ነገር ግን የቅዱሳት መጻሕፍት ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ራሱን በፈቃደኝነት አሳልፎ ሰጠ። ደቀ መዛሙርቱም ሁሉ ጥለውት ሸሹ።

በሸንጎ ፊት የታየው እውነት

ጌታን ይዘው ወደ ሊቀ ካህናቱ ወደ ቀያፋ ወሰዱት። በዚያም ሐሰተኞች ምስክሮች ቢነሱም ምስክራቸው አልተሰማማም። ጌታ ግን ዝም አለ። በመጨረሻም ሊቀ ካህናቱ "አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ እንደ ሆንህ በእግዚአብሔር ስም አምልሃለሁ" ባለው ጊዜ፤ ጌታ "አንተ አልህ" በማለት መሲሕነቱን አረጋገጠ። የሰው ልጅ በኃይል ቀኝ ሲቀመጥና በሰማይ ደመና ሲመጣ እንደሚያዩትም ተነበየ። በዚህ ጊዜ ሊቀ ካህናቱ ልብሱን ቀደደ፤ ጌታንም እንዲሞት ፈረዱበት። ፊት ፊቱንም ተፋብት፤ በድንጋይም መቱት።

የጴጥሮስ ክህደትና የእንባ ትምህርት

በዚህ ሁሉ ግርግር መሃል ጴጥሮስ በውጭ በግቢው ተቀምጦ ነበር። አንዲት ገረድና ሌሎችም ሰዎች "አንተም ከገሊላው ከኢየሱስ ጋር ነበርህ" እያሉ በተከታታይ ቢጠይቁትም፤ ጴጥሮስ ሦስት ጊዜ "ሰውየውን አላውቀውም" ብሎ ካደ። ወዲያውም ዶሮ ጮኸ። ጴጥሮስም ጌታ "ዶሮ ሳይጮኽ ሦስት ጊዜ ትከደኛለህ" ያለው ቃል ትዝ አለውና ወደ ውጭ ወጥቶ በምርር ለቅሶ አለቀሰ።

ይህ ታሪክ የሚያስተምረን በራሳችን ጥንካሬ ብንመካ መውደቃችን እንደማይቀር ነው። ጴጥሮስ ጌታን ይወደው ነበር፤ ነገር ግን በራሱ አቅም ላይ ስለተመካ በፈተና ሰዓት ወደቀ። ሆኖም ግን የጴጥሮስ ለቅሶ የንስሐ ለቅሶ ነበር። ጌታ በድካማችን ቢከዱትና ቢሸሹት እንኳ፤ በንስሐ ለሚመለሱት ሁሉ ምሕረቱና ይቅርታው ሁልጊዜ ቅርብ መሆኑን እንረዳለን።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

- 👉 ኢየሱስ በጌቴሴማኒ "ነፍሴ እስከ ሞት ድረስ አዘነች" ማለቱ ምን ይነግረናል?
- 👉 "መንፈስ ተዘጋጅታለች ሥጋ ግን ደካማ ናት" የሚለው ቃል ለምን ተነገረ?
- 👉 ይሁዳ ለመያዝ ምልክት አድርጎ "መሳም"ን መጠቀሙ ምን ዓይነት ክህደት ነው?
- 👉 ኢየሱስ "ሰይፍ የሚያነሱ በሰይፍ ይጠፋሉ" ማለቱ ምን ያስተምራል?
- 👉 ሊቀ ካህናቱ "በሕያው እግዚአብሔር አምልሃለሁ" ሲለው ኢየሱስ የሰጠው ምስክርነት ምን ነበር?
- 👉 የጴጥሮስ ክህደት እና ተጻጽቶ ማልቀሱ ምን ያሳያል?
- 👉 ኢየሱስ ራሱን ለመከላከል መላእክትን አለመጥራቱ ለምን ነበር?
- 👉 ምስክሮቹ በሐሰት ሲመሰክሩ ኢየሱስ ዝም ማለቱ ምን ያሳያል?
- 👉 "በኃይል ቀኝ ሲቀመጥ... በደመና ሲመጣ ታያላችሁ" ማለቱ ምን ዓይነት ትንቢት ነው?
- 👉 ደቀ መዛሙርቱ ሁሉ ትተውት መሸሻቸው ስለ ሰው ድካም ምን ይነግረናል?

ምዕራፍ 27:1-66 — የመሥዋዕቱ ፍጻሜና የዓለም መድኃኒት ሞት
ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ሃያ ሰባት ላይ የሰው ልጅ ታሪክ እጅግ አስገራሚና አስደንጋጭ የሆነው ከስተት ተመዝግቦ እናገኛለን። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለዓለም ኃጢአት መሥዋዕት ለመሆን ወደ መስቀል የተጓዘበትን የመጨረሻ ሰዓታት ይህ ክፍል በዝርዝር ይተርካል። ታሪኩ የሚጀምረው በማለዳ ሲሆን፤ የካህናት አለቆችና የሕዝብ ሽማግሌዎች ጌታን እንዲገድሉት ተማክረው እጁን አስረው ወደ አገረ ገዥው ወደ ጲላሎስ አሳልፈው ሰጡት።

የይሁዳ መጨረሻና የንስሐ ትርጉም

ጌታ እንደተፈረደበት ባየ ጊዜ አሳልፎ የሰጠው ይሁዳ ተጸጸተ። ያገኘውን ሠላሳ ብር ወደ ካህናቱ መልሶ "ንጹሕ ደም አሳልፌ በመስጠቴ በድያለሁ" አለ። እነርሱ ግን "እኛስ ምን አግዶን? አንተው ተጠንቀቅ" በማለት አፌዙበት። ይሁዳም ብሩን በቤተ መቅደስ ጥሎ ሄደና ታንቆ ሞተ። እዚህ ጋር ልብ ሊባል የሚገባው ቁም ነገር አለ፤ ይሁዳ መጸጸቱ ብቻ ንስሐ አያደርገውም። እውነተኛ ንስሐ ወደ እግዚአብሔር ምሕረት መመለስን ይጠይቃል፤ ይሁዳ ግን በጸጸት ተውጦ ወደ ተስፋ መቁረጥ ሄደ። ይህ የሚያሳየን በደላችን ምንም ያህል ከባድ ቢሆን ወደ ጌታ መመለስ እንጂ በገዛ ራሳችን ፍርድ ውስጥ መውደቅ እንደሌለብን ነው።

የጲላሎስ ፍርድ ቤትና የታላቁ ልውውጥ ምስጢር

ጌታ በጲላሎስ ፊት ቆመ፤ ጲላሎስም "አንተ የአይሁድ ንጉሥ ነህ?" ብሎ ጠየቀው። ጌታም "አንተ አልህ" በማለት መለሰለት። በካህናቱ ለቀረበበት ክስ ግን ጌታ ምንም መልስ አልሰጠም፤ ይህም ጲላሎስን እጅግ አሳደመው። በዚያን ጊዜ አገረ ገዥው በበዓል አንድ እስረኛ የመፍታት ልማድ ነበረው። ጲላሎስ በሕዝቡ ፊት ሁለት ሰዎችን አቆመ፤ አንዱ ወንጀለኛ የሆነው በርባን ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ጌታ ኢየሱስ ነው። ሕዝቡ ግን በካህናቱ ግፊት "በርባንን ፍታው፤ ኢየሱስን ግን ስቀለው" እያሉ ጮኹ።

ይህ ታሪክ የታላቁን ልውውጥ ምስጢር ይገልጥልናል። በርባን ሞት የሚገባው ወንጀለኛ ሆኖ ሳለ በኢየሱስ ምትክ ነፃ ወጣ፤ ጌታ ኢየሱስ ደግሞ ምንም በደል ሳይኖርበት በበርባን ምትክ ለመሞት ተፈረደበት። እኛም እንደ በርባን በኃጢአታችን ምክንያት የሞት ፍርድ ይገባን

የነበረ ሰዎች ነገ፤ ጌታ ግን በእኛ ምትክ በመሞት እኛን ነፃ አወጣን። ጲላጦስም እጁን ታጥቦ "እኔ ከዚህ ጻድቅ ሰው ደም ንጹሕ ነኝ" ቢልም፤ እውነትን ግን ለፖለቲካዊ ጥቅሙ ሲል አሳልፎ ሰጠ።

የመከራው ጽዋና የመስቀሉ ውርደት

የጲላጦስ ጭፍሮች ጌታን ወደ ግቢው ወስደው ልብሱን ገፈፉትና ቀይ ልብስ አለበሱት። ከእሾህም አክሊል ጎንጉነው በራሱ ላይ አደረጉ፤ በቀኝ እጁም ዘንግ ሰጡት። በፊቱም እየተንበረከኩ "የአይሁድ ንጉሥ ሆይ፥ ሰላም ላንተ ይሁን" እያሉ ይዘቡበቱበት ነበር። በፊቱም ተፋብት፤ ዘንጉንም ወስደው ራሱን መቱት። ጌታ ይህንን ሁሉ መከራና ውርደት የተቀበለው ለእኛ ክብር ሲል ነው። እኛ የክብር አክሊል እንድንቀዳጅ እርሱ የእሾህ አክሊል ደፋ። ከዚያም ሊሰቅሉት ይዘውት ወጡ፤ በመንገድም ስምዖን የተባለውን የቀሬና ሰው መስቀሉን እንዲሸከም አስገደዱት። ጎልጎታ ወደተባለ ስፍራ በደረሱ ጊዜ ሰቀሉት። ልብሱንም ዕጣ ተጣጥለው ተካፈሉ። በመስቀሉ ላይም "ይህ የአይሁድ ንጉሥ ኢየሱስ ነው" የሚል የክሱን ጽሕፈት አኖሩ። ከእርሱ ጋርም ሁለት ወንበዴዎች አንዱ በቀኝ አንዱም በግራ ተሰቀሉ። የሚያልፉትም ራሳቸውን እየነቀነቁ ይሰድቡት ነበር።

የጌታ ሞትና የተፈጥሮ ምስክርነት

ከስድስት ሰዓት ጀምሮ እስከ ዘጠኝ ሰዓት ድረስ በምድር ሁሉ ላይ ጨለማ ሆነ። በዘጠኝ ሰዓትም ጌታ በታላቅ ድምፅ "ኤሎሄ ኤሎሄ ለማ ሰበቅታኒ" (አምላኬ አምላኬ፥ ስለ ምን ተውኸኝ?) ብሎ ጮኸ። ጌታ ይህንን ያለው የእኛን ኃጢአት ተሸከም ከእግዚአብሔር አብ ጋር የነበረው ኅብረት ስለተቋረጠ ለደረሰበት መንፈሳዊ ጭንቀት ነበር። ጌታ ኢየሱስ በድጋሚ በታላቅ ድምፅ ጮኸና ነፍሱን ሰጠ።

በዚያኑ ቅጽበት የታዩት ተዓምራት እጅግ አስደናቂ ነበሩ። የቤተ መቅደስ መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ለሁለት ተቀደደ፤ ምድር ተናወጠች፤ ዓለቶችም ተሰነጠቁ። መቃብሮችም ተከፈቱና ብዙ ቅዱሳን ተነሡ። የመቶ አለቃውና አብረውት የነበሩት ይህንን ባዩ ጊዜ "በእውነት ይህ የእግዚአብሔር ልጅ ነበረ" በማለት መስከሩ። የመጋረጃው መቀደድ የሚያስተምረን በክርስቶስ ሞት ምክንያት ወደ እግዚአብሔር ቅድስተ ቅዱሳን የምንገባበት አዲስና ሕያው መንገድ መከፈቱን ነው።

የጌታ ቀብርና የታሸገው መቃብር

በመሸም ጊዜ ዮሴፍ የተባለ የአርማትያስ ባለጸጋና የኢየሱስ ደቀ መዝሙር የነበረ ሰው፤ የጌታን ሥጋ እንዲሰጠው ጲላጦስን ለመነ። ጲላጦስም እንዲሰጡት አዘዘ። ዮሴፍም ሥጋውን ወስዶ በንጹሕ በፍታ ከፈነውና ከዓለት በወቀረው በአዲሱ መቃብር ውስጥ አኖረው። በመቃብሩም ደጃፍ ታላቅ ድንጋይ አንከባሎ ሄደ። መግደላዊት ማርያምና ሌላይቱ ማርያምም በመቃብሩ አንጻር ተቀምጠው ነበር።

በማግሥቱ የካህናት አለቆች ጌታ "ከሦስት ቀን በኋላ እነሣለሁ" ማለቱን አስታውሰው፤ ደቀ መዝሙርቱ ሰርቀውት እንዳይሄዱ መቃብሩ እንዲጠበቅ ጲላጦስን ለመኑት። ጲላጦስም ጠባቂዎችን ሰጣቸው። እነርሱም ሄደው ድንጋዩን አትመው መቃብሩን ከጠባቂዎች ጋር አስጠጡበቁ። ይህ የሚያሳየው የሰው ልጅ የጌታን ትንሣኤ ለመግታት ምንም ያህል ቢሞክር፤ የእግዚአብሔርን ኃይል ግን ማንም ሊጎታው እንደማይችል ነው። መቃብሩ መታሸጉ ለጌታ ትንሣኤ ትልቁ የታሪክ ምስክር ሆነ።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

- 👉 ይሁዳ ብሩን መመለሱ እና ራሱን ማጥፋቱ ስለ ጸጸት ምን ይነግረናል?
- 👉 ጲላሎስ "የአይሁድ ንጉሥ ነህን?" ላለው ኢየሱስ የሰጠው ምላሽ ምን ነበር?
- 👉 የጲላሎስ ሚስት ስለ ኢየሱስ ማስጠንቀቂያ ምንን ያሳያል?
- 👉 ሕዝቡ "ደሙ በእኛና በልጆቻችን ላይ ይሁን" ማለታቸው ምን ዓይነት ኃላፊነት ነው?
- 👉 የቤተ መቅደስ መጋረጃ መቀደድ ምን መንፈሳዊ ትርጉም አለው?
- 👉 የመቶ አለቃው "በእውነት ይህ የእግዚአብሔር ልጅ ነበረ" ብሎ መሰከረ ለምን ነበር?
- 👉 "ኤሎሄ ኤሎሄ ለማ ሰበቅታኒ" የሚለው ጩኸት ምን ማለት ነው?
- 👉 በመስቀል ላይ የነበሩት ሰዎች "ከመስቀል ውረድና እናምንሃለን" ማለታቸው ምን ዓይነት ፈተና ነበር?
- 👉 ዮሴፍ አርማትያስ የኢየሱስን ሥጋ ለመቅበር መደፈሩ ምን ያሳያል?
- 👉 መቃብሩ የታተመው እና የተጠበቀው ለምንድን ነው?

ምዕራፍ 28:1-20 — ትንሣኤ እና ታላቁ ተልእኮ

ምልከታ እና ትርጓሜ

በማቴዎስ ወንጌል የመጨረሻ ምዕራፍ ላይ የክርስትና እምነት መሠረትና የሰው ልጅ ተስፋ የሆነውን ታላቁን የትንሣኤ የምሥራች እናገኛለን። ይህ ምዕራፍ የሞት ጥላ ተገፎ የሕይወት ብርሃን የበራበት፣ ፍርሃት በደስታ የተተካበትና ደቀ መዛሙርቱ ዓለምን እንዲለውጡ ሥልጣንና ተልእኮ የተቀበሉበት የታሪክ ማጠቃለያ ነው።

ባዶው መቃብርና የመላእክቱ ምስክርነት

ሰንበት አልፎ በሳምንቱ መጀመሪያ ቀን ማለዳ መግደላዊት ማርያምና ሌላዬቱ ማርያም መቃብሩን ለማየት ሄዱ። በዚያም ታላቅ የምድር መንቀጥቀጥ ሆነ፤ የእግዚአብሔር መልአክ ከሰማይ ወርዶ ድንጋዩን አንከባሎ በላዩ ላይ ተቀመጠ። የመልአኩ መልክ እንደ መብረቅ፣ ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ ነበር። ጠባቂዎቹም ከመፍራታቸው የተነሳ ተንቀጠቀጡ እንደ ሙቱም ሆኑ።

መልአኩ ለሴቶቹ የሰጠው መልእክት "እናንተስ አትፍሩ፤ የተሰቀለውን ኢየሱስን እንድትፈልጉ አውቃለሁና፤ እንደ ተናገረ ተነሥቷልና በዚህ የለም" የሚል ነበር። ይህ ቃል በታሪክ ውስጥ እጅግ ተስፋ ሰጪው ቃል ነው። ጌታ ድንጋዩን ያስነቀለው እርሱ እንዲወጣ ሳይሆን፤ እኛ መቃብሩ ባዶ መሆኑን አይተን እንድንመሰክር ነው። ሴቶቹም በታላቅ ደስታና በፍርሃት ሆነው ለደቀ መዛሙርቱ ለመንገር ሲሮጡ ጌታ ኢየሱስ በመንገድ አገኛቸውና "ሰላም ለእናንተ ይሁን" አላቸው። እነርሱም ቀርበው እግሩን ይዘው ሰገዱለት።

የሐሰት ወሬና የእውነት ብርሃን

ጌታ በተነሣበት ሰዓት ከጠባቂዎቹ አንዳንዶቹ ወደ ከተማ ሄደው የሆነውን ሁሉ ለካህናት አለቆች ነገሩ። እነርሱም ከሸማግሌዎች ጋር ተማክረው ለጭፍሮቹ ብዙ ገንዘብ ሰጧቸውና "እኛ ተሻተን ሳለን ደቀ መዛሙርቱ በሌሊት መጥተው ሰረቁት በሉ" ብለው አዘዟቸው። ይህ የሚያሳየው የጨለማ ኃይላት እውነትን በገንዘብና በሐሰት ለመሸፈን ምን ያህል እንደሚጥሩ ነው። ነገር ግን የጌታ ትንሣኤ በሰው ተንኮል ሊደበቅ የማይችል ግልጽና ሕያው እውነት ነበር።

ዛሬም ድረስ የጌታ ትንሣኤ ታሪካዊ ማስረጃው ባዶ መቃብርና የተቀየረው የደቀ መዛሙርቱ ሕይወት ነው።

ታላቁ ተልእኮና ዘላለማዊው አብሮነት

አሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ጌታ ወዳዘዛቸው ወደ ገሊላ ተራራ ሄዱ። በዚያም ባዩት ጊዜ ሰንደብላት፤ ነገር ግን የተጠራጠሩ ነበሩ። ጌታ ኢየሱስ ወደ እነርሱ ቀርቦ እንዲህ አላቸው፦ "ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ።" ይህ ቃል ጌታ የፍጥረት ሁሉ ጌታ መሆኑን ያረጋግጣል። በመቀጠልም ታላቁን ተልእኮ ሰጣቸው። ይህም ሂደት አሕዛብን ሁሉ በአብ ወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችሁ፤ ያዘዘኳችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው የሚል ነው።

የማቴዎስ ወንጌል የሚደመደመው እጅግ በሚያጽናና ተስፋ ነው። "እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።" ይህ ቃል አማኞች በተልእኳቸውና በሕይወት ጉዟቸው ብቻቸውን እንዳልሆኑ የሚያረጋግጥ ነው። ጌታ በሥጋ ቢለይም በመንፈሱ ግን ከእኛ ጋር ነው።

የሕይወት ምሳሌ

አንድን ትልቅ እስር ቤት ብንመለከት፤ እስረኞቹ በራሳቸው ኃይል በሩን ሰብረው መውጣት አይችሉም። ነገር ግን አንድ ኃይለኛ ንጉሥ መጥቶ የበሩን መቆለፊያ ቢሰብረውና እስረኞቹን ነፃ ቢያወጣቸው፤ ያ ንጉሥ በእስር ቤቱ ላይ ሥልጣን እንዳለው ይታወቃል። ጌታ ኢየሱስም የሞትን መቆለፊያ ሰብሮ በመነሣት፤ በሞትና በሲኦል ላይ ሥልጣን እንዳለው አሳይቷል። እኛም ከሞት ፍርሃት ነፃ ወጥተን በሕይወት እንድንመላለስ በሩን ከፍቶልናል።

ከማቴዎስ ወንጌል ጥናታችን እንደተረዳነው፤ ጌታ ኢየሱስ የተስፋው መሲሕ፤ ታላቁ መምህርና ሞትን ድል ያደረገው ንጉሥ ነው። አሁን የእኛ ተራ ነው፤ የተማርነውን እውነት ለሌሎች ማካፈልና በሕይወታችን የክርስቶስን ምስክርነት መግለጥ ይኖርብናል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

👉 ሴቶች የመጀመሪያ የትንሣኤ ምስክሮች መሆናቸው ምን ትርጉም አለው?

👉 የመቃብሩ ድንጋይ የተንከባለለው ለምንድን ነው?

👉 የካህናት አለቆች ትንሣኤውን ለመሸፈን ገንዘብ መስጠታቸው ምን ያሳያል?

👉 "ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ" ማለቱ ለተልእኮው ምን መሠረት ነው?

👉 ታላቁ ተልእኮ ማስተማርን፣ ማጥመቅን እና ደቀ መዝሙር ማድረግን እንዴት ያጣምራል?

👉 "እስከ ዓለም ፍጻሜ ከእናንተ ጋር ነኝ" የሚለው ቃል ምን ዓይነት መጽናኛ ይሰጣል?

👉 መግደላዊት ማርያምና ሌላዋ ማርያም ወደ መቃብር የሄዱት ለምን ነበር?

👉 ኢየሱስ ሴቶቹን "አትፍሩ ሂዱና ለወንድሞቼ ንገሩ" ማለቱ ምን ያሳያል?

👉 በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም ማጥመቅ ስለ ሥላሴ አንድነት ምን ይነግረናል?

👉 ይህ ወንጌል "እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ነው" (አማኑኤል) በሚል ተስፋ መጠናቀቁ ምን ፋይዳ አለው?

ዋቤ መጻሕፍት

1. Reading Matthew across the Centuries Bible Interp, accessed April 24, 2026, <https://bibleinterp.arizona.edu/articles/reading-matthew-across-centuries>
2. Summary of the Gospel of Matthew - Bible Survey GotQuestions.org, accessed April 24, 2026, <https://www.gotquestions.org/Gospel-of-Matthew.html>
3. Who Was Matthew Written To? The Gospel's Audience - Bart Ehrman, accessed April 24, 2026, <https://www.bartehрман.com/who-was-matthew-written-to/>
4. Gospel of Matthew - Wikipedia, accessed April 24, 2026, https://en.wikipedia.org/wiki/Gospel_of_Matthew
5. Summary of the Book of Matthew Overview - Cyber Chapel, accessed April 24, 2026, <https://cyber-chapel.org/sermons/matt/notes/MattSummary.pdf>
6. "Five Discourses" in Matthew Holy Cross Lutheran Church, accessed April 24, 2026, <https://holycross.360unite.com/posts/new-page/five-discourses-in-matthew>
7. The Story Of The Storytellers - The Gospel Of Matthew From Jesus To Christ FRONTLINE PBS, accessed April 24, 2026, <https://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/religion/story/matthew.html>
8. Lesson 1: Matthew Chapter 1 - Blue Letter Bible Courses, accessed April 24, 2026, <https://study.bible/lesson/97>

9. Structure of the Gospel of Matthew – Biblical Scholarship, accessed April 24, 2026, <https://biblicalscholarship.wordpress.com/2020/01/17/structure-of-the-gospel-of-matthew/>
10. Matthew Chapter 1 (28 chapters in 28 days) – Upwards Church, accessed April 24, 2026, <https://upwards.blog/2016/01/03/matthew-chapter-1-28-chapters-in-28-days/>
11. Inductive Bible Study on Matthew 1 – Study Guide for Small Groups – Study and Obey, accessed April 24, 2026, <https://studyandobey.com/inductive-bible-study/matthew-studies/matthew-1/>
12. The Gospel of Matthew: A Verse By Verse Commentary By Don Stewart – Subsplash.com, accessed April 24, 2026, https://cdn.subsplash.com/documents/4F3F27/_source/a32a564c-1d5b-4686-b5fd-94cd1777fda9/document.pdf
13. The Gospel of Matthew: Summary and Outline – OverviewBible, accessed April 24, 2026, <https://overviewbible.com/matthew/>
14. Chapter By Chapter: Matthew VerseNotes, accessed April 24, 2026, <https://versenotes.org/chapter-by-chapter/matthew/>
15. Mobile Matthew 26-28 Guide, accessed April 24, 2026, https://account-media.s3.amazonaws.com/28474/uploaded/m/0e20619117_1763952389_mobile-matthew-26-28-guide-part-10.pdf

16. Matthew – Executable Outline – Study Resources – Blue Letter Bible, accessed April 24, 2026, <https://www.blueletterbible.org/study/eo/Mat/Mat000.cfm>
17. The hard words of Jesus – Evangelical Focus, accessed April 24, 2026, <https://evangelicalfocus.com/fresh-breeze/834/the-hard-words-of-jesus>
18. Various Difficult Scripture Passages (1): Explanation of Matt. 11:20-24; Luke 10:13-16, accessed April 24, 2026, <https://sb.rfpa.org/various-difficult-scripture-passages-1/>
19. “Five Discourses of Matthew”, accessed April 24, 2026, <https://austind90.org/wp-content/uploads/2011/05/five-discourses-of-matthew.pdf>
20. Five Discourses of Matthew – Wikipedia, accessed April 24, 2026, https://en.wikipedia.org/wiki/Five_Discourses_of_Matthew
21. Matthew 5 – The Sermon on the Mount – Enduring Word, accessed April 24, 2026, <https://enduringword.com/bible-commentary/matthew-5/>
22. 7 Hard Sayings of Jesus – Seedbed, accessed April 24, 2026, <https://seedbed.com/7-hard-sayings-of-jesus/>
23. Critical Scholarship of Matthew IssuesWithMatthew.com, accessed April 24, 2026, <https://issueswithmatthew.com/criticism-of-matthew/>
24. 20 Questions You Never Thought to Ask about the Gospels... But Need to, accessed April 24, 2026, <https://zondervanacademic.com/blog/20-questions-you-never-thought-to-ask-about-the-gospels-but-need-to>

25. The Authorship of Matthew's Gospel: A Re-assessment - American Journal of Biblical Theology., accessed April 24, 2026,

https://www.biblicaltheology.com/light/The%20Authorship%20of%20Matthew%E2%80%99s%20Gospel_%20A%20Re-assessment.pdf

26. The Gospel Of Matthew - Bible Study Guides, accessed April 24, 2026,

https://www.biblestudyguide.org/ebooks/copeland/matt_so.pdf

27. The Offensive Words of Jesus - Bob Russell Ministries, accessed April 24, 2026,

<https://bobrussell.org/the-offensive-words-of-jesus/>

28. TGC Course Knowing the Bible: Matthew 12-week Bible Study, accessed April 24, 2026,

<https://www.thegospelcoalition.org/course/known-bible-matthew/>

29. The Gospel of Matthew → Controversies and Parables - Study Guide, accessed April 24, 2026,

<https://yalebiblestudy.org/courses/the-gospel-of-matthew/lessons/controversies-and-parables-study-guide/>

30. Difficult Sayings of Jesus Series The Summit Church, accessed April 24, 2026,

<https://summitchurch.com/series/difficult-sayings-of-jesus>

31. The persuasive function of the blood of Jesus in Matthew 26:28 - ResearchGate, accessed April 24, 2026, https://www.researchgate.net/publication/382462791_The_persuasive_function_of_the_blood_of_Jesus_in_Matthew_2628
32. LIBERTY UNIVERSITY JOHN W. RAWLINGS SCHOOL OF DIVINITY A Comparison of Preterist and Futurist Theologies of the Olivet Discourse, accessed April 24, 2026, <https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2382&context=masters>
33. JESUS: A PRETERIST OR A FUTURIST?* - Legacy Standard Bible Translation Notes, accessed April 24, 2026, <https://tyndale.tms.edu/wp-content/uploads/2021/09/tmsj14a.pdf>
34. Leaving 'Left Behind' Behind: Sixteen Ways to Read Matthew 24 with the Grain of Scripture, accessed April 24, 2026, <https://davidschrock.com/2025/02/06/leaving-left-behind-behind-sixteen-ways-to-read-matthew-24-with-the-grain-of-scripture/>
35. Controversial Bible Topics Explained: Truth From Scripture Alone True Words Baptist Church, accessed April 24, 2026, <https://truewordsbaptist.org/controversial-bible-topics-explained/>
36. Matthew 26:28 - Verse-by-Verse Bible Commentary - StudyLight.org, accessed April 24, 2026, <https://www.studylight.org/commentary/matthew/26-28.html>

37. Matthew 26:28 Commentaries: for this is My blood of the covenant, which is poured out for many for forgiveness of sins.

- Bible Hub, accessed April 24, 2026,

<https://biblehub.com/commentaries/matthew/26-28.htm>

38. Matthew 26-28 ScriptureCentral, accessed April 24, 2026,

<https://scripturecentral.org/archive/books/book-chapter/matthew-26-28>

39. Best Commentaries on Matthew - The Gospel Coalition, accessed April 24, 2026,

<https://www.thegospelcoalition.org/recommendation/best-commentaries-matthew/>

40. Preterism, Futurism, Historicism, or Idealism? - The Reformed Classicalist, accessed April 24, 2026,

<https://www.reformedclassicalist.com/home/preterism-futurism-historicism-or-idealism>

41. Cracking the Code of Preterism - Critical Issues Commentary, accessed April 24, 2026,

<https://cicministry.org/commentary/issue100.htm>

የማቴዎስ ወንጌል ጥናት ማጠቃለያና የቀጣይ ጉዞ ጥሪ

በዚህ የወንጌል ጥናት ጉዟችን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰፋው መሲሕና የሰማያዊው መንግሥት ንጉሥ መሆኑን በጥልቀት ተመልክተናል። ከልደቱ ጀምሮ እስከ ትንሣኤውና እስከ ታላቁ ተልእኮ ድረስ ያለው ታሪክ እኛም የእርሱ ደቀ መዛሙርት እንድንሆንና ቃሉን በሕይወታችን እንድንለማመድ የሚጋብዝ ነው። ማቴዎስ በወንጌሉ የገለጠልን ክርስቶስ ትናንት በታሪክ ውስጥ የተገለጠ ብቻ ሳይሆን ዛሬም በሕይወታችን የሚነግሥና የሚመራን ጌታ ነው።

የእግዚአብሔር ቃል ለነፍሳችን እውነተኛ የሕይወት እንጀራ ነው። ይህንን ጥናት ስታጠናቅቁ ንባቡ ብቻውን ሳይሆን በውስጡ ያለው መለኮታዊ እውነት ማንነታችሁን እንዲለውጠውና አዲስ ራሳይ እንዲሰጣችሁ ተስፋ እናደርጋለን። ጌታ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእኛ ጋር መሆኑን የሰጠን ታላቅ ተስፋ በዕለት ተዕለት ጉዟችን ውስጥ ብርታት፣ መጽናኛና የማይናወጥ ድፍረት ይሆናል።

ወንጌልን የማጥናት ጉዟችን በዚህ አያበቃም። ይልቁንም የተማርነውን እውነት ለሌሎች በማካፈልና በንግግራችንም ሆነ በአኗኗራችን የክርስቶስን ብርሃን በማንጸባረቅ እንቀጥላለን። በሚቀጥሉት ጥናቶችና ትምህርቶች ደግሞ ይበልጥ ወደ እግዚአብሔር ቃል ምስጢርና ወደ ተቀደሰ ሕይወት ጉዞ እንገባለን። ቃሉን በመስማት ብቻ ሳይሆን በተግባር በመኖር ለክርስቶስ መንግሥት ፍሬ የምታፈሩ እንዲያደርጋችሁ የዘወትር ጸሎታችን ነው።

 Website: <https://ethiopiansite.com/>
 Telegram: <https://t.me/YehiwotEnjera> Official
 Facebook: <facebook.com/YehiwotEnjera>
 Youtube: <https://www.youtube.com/@yehiwotEnjera>
 Email: tsegaewnet@gmail.com

የጌታችን የተስፋ ቃል

ኢየሱስ በማቴዎስ ወንጌል መጨረሻ ላይ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጠው ተስፋ ዛሬም ለእርስዎ ነው፡-

"...እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።" (ማቴዎስ 28:20)

የእግዚአብሔር ጸጋና ሰላም ከእናንተ ጋር ይሁን!

የማቴዎስ ወንጌል ጥናት፦ የንጉሡን ፈለግ መከተል

ይህ መጽሐፍ የአራቱን ወንጌላት መክፈቻ የሆነውን የማቴዎስ ወንጌልን በጥልቀትና በቀላል አቀራረብ የሚተነትን መንፈሳዊ መመሪያ ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በአይሁድ ትንቢቶች ውስጥ የተነገረለት እውነተኛው መሲሕና የሰማያዊው መንግሥት ንጉሥ መሆኑን በማስረጃዎች እያስደገፈ ያሳያል። እያንዳንዱ ምዕራፍ የጌታን ትምህርቶች፣ ተአምራቱንና የመስቀል ላይ መሥዋዕትነቱን ለዛሬው ሕይወታችን በሚሆን መልኩ ይተረጉማል።

በተራራው ስብከት ውስጥ ካለው ጥልቅ ጥበብ ጀምሮ እስከ መጨረሻው ታላቅ ተልእኮ ድረስ ያለው ጉዞ፣ አማኞች ከጌታ ጋር ያላቸውን ግንኙነት እንዲያድሱና በመንፈሳዊ ዕውቀት እንዲጎለገሉ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። መጽሐፉን ስታነቡ የንጉሡን የፍቅር ጥሪ ትሰማላችሁ፣ የቃሉንም ኃይል በሕይወታችሁ ትለማመዳላችሁ።

ለግል ጥናት፣ ለቤተሰብ አምልኮ ወይም በቡድን ሆኖ ለመማማር ምቹ እንዲሆን ተደርጎ የተዘጋጀ በመሆኑ፣ የእግዚአብሔርን ቃል በጥልቀት መመርመር ለሚፈልግ ለማንኛውም ሰው ተመራጭ መሣሪያ ነው። ጌታ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ከእኛ ጋር መሆኑን የገባው ቃል በዚህ መጽሐፍ ገጾች ውስጥ ሕያው ሆኖ ይገኛል።

ያግኙን

Website: <https://ethiopiansite.com/>

Telegram: https://t.me/YehiwotEnjera_Official

Facebook: <facebook.com/YehiwotEnjera>

Youtube: <https://www.youtube.com/@yehiwotEnjera>

Email: tsegaewnet@gmail.com

